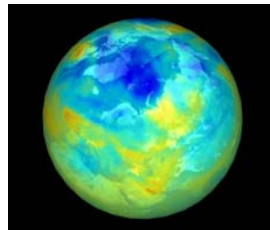

Glossary

High School Level Living Environment Glossary

English | Karen

Translation of Living Environment terms based on the Coursework for Living Environment Grades 9 to 12.

This glossary is to PROVIDE PERMITTED TESTING ACCOMMODATIONS of ELL/MLL students. It should also be used for INSTRUCTION during the school year. The glossary may be downloaded, printed and disseminated to educators, parents and ELLs/MLLs.

Please click [here](#) for the New York State Office of Bilingual Education and World Languages Webpage on "[Assessment and Testing Accommodations](#)"

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and Foreign Language Studies

<http://www.emsc.nysed.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK
Regents of the University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Syracuse
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Albany
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S., M.S.	Saratoga
ELIZABETH S. HAKANSON	Onondaga
CATHERINE COLLINS, B.S., M.S., Ph.D.	West New York
JAMES R. TALLON, R., B.A., M.A.	Binghamton
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., Ed.D.	Mid-Hudson
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed. D.	Oakland Gardens
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester
JUDITH CHIN, B.S., M.S.,	Queens
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York

Commissioner of Education

President of The University of the State of New York

MARY ELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including Braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity, Ethics, and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234. Requests for additional copies of this publication may be made by contacting the Publications Sales Desk, Room 319, Education Building, Albany, NY 12234.

တၢ်မူတၢ်မဲအခိၣ်အယၤ တၢ်ထီၣ်ကိၣ်ပတီၢ် ဝီၤဩ

အဲကလံး/ကညီ

English	Karen
A	
abandon	ဟ်လီၤတၢ်, ဟ်တၢ်ကွဲၣ်, တၢ်မၤဖဲဒၣ်အသး, တၢ်တကန့ၣ်ယုၣ်ပုၤတၢ်ဆိကမိၣ်
abbreviation	တၢ်ကတီၤဖုၣ်, တၢ်ကတီၤတဖျၢၣ်လၢပကွဲးအီၤလၢအဖုၣ်
ability	တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်
abiogenesis	တၢ်လၢအကဲထီၣ်ဒၣ်အတၢ်, တၢ်ကဲထီၣ်ဒၣ်လၢအန့ၣ်ဆၢၣ်ဒၣ်ဝဲ
abiotic	တၢ်လၢအသးသမူတအိၣ်
abiotic factor	တၢ်သးသမူတအိၣ်အခိၣ်အယၤ
abortion	ဟုးလီၤဖုၣ်, ဟုးဟးဂီၤ, တၢ်ဖိလီၤလူး
absorption	တၢ်ဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်
accomplish	မၤဝံၤမၤကဲ, မၤလၢမၤပဲၤ
according to	ဒ်စံးဝဲအသိး, ဒ် (---) အသိး
account	ဟ်, ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ပံးမူဒါ, ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ, အဂ့ၢ်အကျိၤ, စုစရီ
accumulate	ကံၤဖိုၣ်, ဟ်ဖိုၣ်ဟ်တံၤ, မၤအါထီၣ်ကွဲၣ်ကွဲၣ်
accurate	လၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲး
acetylcholine	အဲၣ်စံၣ်ထံခိၣ်လု, ကံၤဖိုၣ်လၢအကဲထီၣ်အသးလၢန့ၣ်အတၢ်ဆိလီၤသးအကျိၤအကျိၤဒီတခါအပူၤ
acid	အဲးစူး, ကံၤဆံၣ်, တၢ်ဆံၣ်
acid rain	အဲးစူး/ကံၤဆံၣ်တၢ်စူၤထံ
acidity	တၢ်အိၣ်ဒီးကံၤဆံၣ်သဟီၣ်, ကံၤဆံၣ်သဟီၣ်, တၢ်ကတီၤလၢအဆဲးအဲး
acne	တၢ်ဖျၢၣ်သ့ၣ်, တၢ်ဖိသ့ၣ်
acquire	န့ၣ်, မၤန့ၣ်, ပုၤန့ၣ်, ယုၣ်မၤန့ၣ်
acquired characteristics	တၢ်အဂ့ၢ်အသးလၢတၢ်မၤန့ၣ်အီၤ
acquired immunity	ဂံၢ်တြီၣ်ဆၢတၢ်ဆါလၢတၢ်မၤန့ၣ်အီၤ
acquired immunodeficiency syndrome (AIDS)	နီၢ်ခိၣ်တြီၣ်ဆၢလီၤစ့ၤတၢ်ဆါ, တၢ်ဆါအူး(စ)
acromegaly	အခြီၣ်မံကၣ်လံတၢ်ဆါ, နီၢ်ခိၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဘၣ်လိၣ်တၢ်ဆါ
activation energy	တၢ်အဂံၢ်သဟီၣ်လၢအဟူးဂဲၤ
active immunity	ဂံၢ်တြီၣ်ဆၢတၢ်ဆါလၢအခီဆၢတၢ်
active site	တၢ်လီၤလၢအမၤတၢ်
active transport	တၢ်စိၣ်ဆ့ၤတၢ်အသးအကံၤ
activity	တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
adaptation	တၢ်မၤဘၣ်လိၣ်တၢ်, တၢ်ကျဲၤလီၤကျဲၤဘၣ်က့ၤ, တၢ်ဘိၣ်ဘၣ်က့ၤ
adaptive	လၢတၢ်မၤဘၣ်လိၣ်က့ၤအီၤ, လၢတၢ်ကျဲၤလီၤကျဲၤဘၣ်က့ၤအီၤ, လၢတၢ်ဘိၣ်ဘၣ်က့ၤ

English	Karen
	အိ၊
adaptive radiation	တၢ်မၤဘၣ်လိာ်က့ၤတၢ်ဂံၢ်အသဟီၣ်
adaptive value	တၢ်မၤဘၣ်လိာ်တၢ်အလုၢ်အပူၤ
addiction	တၢ်ကဲထီၣ်လၢအလုၢ်အလၢ၊ တၢ်(စ)တၢ်
additional	လၢတၢ်ဂၤအမဲာ်ညါ၊ မၤအါထီၣ်တၢ်အသိ(တမံၤ)
adenine	ကံၤဖျိၣ်အဒံၢ်နဲ
adenosine diphosphate (ADP)	ကံၤအဒံၢ်နီၣ်စံၣ်ခိၣ်ဖိစဖုး
adenosine monophosphate (AMP)	ကံၤအဒံၢ်နီၣ်စံၣ်မိၣ်နီၣ်စဖုး
adenosine triphosphate (ATP)	ကံၤအဒံၢ်နီၣ်စံၣ်ထရီဖိၣ်စဖုး
adequate	လၢအလၢဝဲလိာ်ဝဲ
adhesion	တၢ်စဲဘူးဝဲထီၣ်လိာ်သး၊ တၢ်သးစဲဘူးဒီးတၢ်တမံၤမံၤ
adipose tissue	တၢ်အသိအထံးဂျူ
adolescence	တၢ်လိာ်ဘိာ်ထီၣ်၊ တၢ်မုၢ်ကနီၤဖိၣ်သ့ၣ်ခါထီၣ်သိ
adrenal cortex	အဲးဒြၢ်န့ၢ်ချံအသလီ
adrenal gland	အဲးဒြၢ်န့ၢ်ချံ
adrenal medulla	အဲးဒြၢ်န့ၢ်ခွဲပူၤ
adrenaline	အဲးဒြၢ်န့ၢ်လုဟီၣ်မိ
adrenocorticotrophic hormone (ACTH)	အဲးဒြၢ်န့ၢ်ခိၣ်ထြီဖံး ဟီၣ်မိ၊ ဟီၣ်မိလၢ အမၤဟူးဂဲၤ ဒဲးဒြၢ်န့ၢ်အချံလၢ အချုတကဟ
adsorption	တၢ်စူၢ်သံးတၢ်၊ တၢ်ဆူးသဝံးတၢ်
adult	ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤ၊ ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤ
advantage	ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိၣ်၊ န့ၢ်န့ၢ်ယၢ်လၢလီၤလၢဂ့ၤန့ၢ်ပုၤဂၤ၊ န့ၢ်ယၢ်လၢအဂ့ၤ
aerobe	အုၣ်ရိး(ဘ)၊ တၢ်သးသမုအိၣ်ပြီကဒံဖိလၢ အအိၣ်မုဒီးဒိၣ်ထီၣ်ဖဲအိးစံၣ်က့ၢ်အိၣ်တၢ်အလီၤ
aerobic	လၢအအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိအတၢ်ဟူးဂဲၤတၢ်ဂဲၤလီ
aerobic respiration	တၢ်သါထီၣ်သါလီၤက့ၢ်ဂီၤကျၢၤတၢ်ဂဲၤ၊ နီၣ်ခိအတၢ်ဟူးဂဲၤတၢ်ဂဲၤလီလၢတၢ်သါထီၣ်သါလီၤတကဟ
aerosol	အဲးရိၣ်စိ(လ)၊ တၢ်အသံးအကံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်အကီၢ်လိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အမိၢ်ပုၤ မ့တမ့ၢ် ကံၤသဝံ မ့တမ့ၢ် တၢ်အထံလၢတၢ်ထၢန့ၢ်လီၤအီၤဆူတၢ်ဒၤလၢအအိၣ်တၢ်ယၢ်ကလံၤဒီးဒုးပြီထီၣ်က့ၤအီၤဒ်တၢ်သဝံအသိး (အဒိ၊ တၢ်လၢအအိၣ်လၢကသံၣ်ပြီ၊ ထံန့ၢ်မုအဒၤတဖၣ်အပူၤ)
afterbirth	ဟံၣ်လီၤ၊ ဟံၣ်လီၤလၢအဟဲလီၤဖဲတၢ်အိၣ်ဖျၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိပုၤလီၤဝံၤအလီၤခံ
agar	ကိၣ်ကလူကလဲ
agarose	အကၢ်ရိး(စ)ကလူကလဲ
agglutination	တၢ်အိၣ်စဲဘူးလိာ်သး
agglutinin	အဲးကလူထံနံ(န)၊ နီၣ်ခိဂံၢ်တြီဆါ မ့တမ့ၢ် ကံၤလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်စဲဘူးလိာ်သး
agglutino-gen	အဲးတံက့ၢ်ကံၤလၢ အထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်နီၣ်ခိဂံၢ်တြီဆါလၢ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်အဲးကလူထံနံ(န) တၢ်စဲဘူးလိာ်သး
aging	ပုၤထီၣ်၊ အသးန့ၢ်ထီၣ်၊ ဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤထီၣ်၊ အဖံးသွံးထီၣ်၊ (တၢ်သုတၢ်သ့ၣ်) မံ၊ မံပုၤထီၣ်
agricultural	ဘၣ်ယးဒီးတၢ်သုၣ်တၢ်ဖျး
agriculture	တၢ်သုၣ်တၢ်ဖျး၊ စံၣ်ပုၤသုၣ်တၢ်ဖျး
AIDS (acquired immunodeficiency syndrome)	နီၣ်ခိဂံၢ်တြီဆါလီၤဖျၢၤတၢ်ဆါ၊ တၢ်ဆါအုး(စ)

English	Karen
ailment	တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်အိၣ်, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအိၣ်, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအိၣ်ဆံးကီၣ်
air pollution	ကလံၤဘၣ်အဘၣ်သီ, ကလံၤတကဆဲကဆီ
air sac	ကလံၤအထံထၢၣ်ဖိ
air space	ထံကီၣ်တဘျီအမူဖျိဟီၣ်ကဝီၤအဆါ
albinism	တၢ်ဘၣ်တၢ်ဝါလီ
albino	ပှၤကညီ မ့တမ့ၢ် ဆၣ်ဖိကီၣ်ဖိလၢအဘၣ်တၢ်ဝါလီ
albumen	ဆီဒံၣ်တကီၤဝါ
alcoholic fermentation	တၢ်မၤကဲထီၣ်သံးအစီ, တၢ်မၤဖးထီၣ်တၢ်ဒ်ကီၣ်မံၣ်အသိး
algae	အံၤလဲၣ်, ဟီၣ်ဆူး, နီၣ်ဒီးဆူး
algal bloom	ထံယံၣ်ဖိ
alimentary canal	တၢ်အိၣ်အကျါ
alkaline	လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးကဲအဲ(လ)ခလံ
all or none response	ခိဆါခဲလၢၣ် မ့တမ့ၢ် တခိဆါနီတမံၤ
allantois	တၢ်အယဲၤလၢအဖိးဘၢယၢ်ဖိသၣ်လၢဒၤလီၤပူၤ
allele (s)	အဲ(လ)လံၣ်, ကွံၣ်(န)လၢအပၣ်ဖျါထီၣ်အကွၢ်အဂီၢ်လၢအလီၤကဲလီၤသး
allergic	လၢအတဖိးလီၣ်, လၢအတဘၣ်လီၣ်ဒီးသွံၣ်ထံ
allergic reactions	တၢ်တဖိးလီၣ်တၢ်ခိဆါ, တၢ်တဘၣ်လီၣ်ဒီးသွံၣ်ထံအတၢ်ခိဆါတဖၣ်
allergy	တၢ်လၢအတဖိးလီၣ်, တဘၣ်လီၣ် (ဒီးသွံၣ်ထံ)
alter (ed)	လဲလီၣ်တၢ်, ဘျီဘၣ်က့ၤတၢ်
altered gene	စၢၤသွဲၣ်ဂံၢ်ထံးကွၢ်ဂီၤဆံးဆိတလဲ, ကွံၣ်(န)ဆိတလဲ
alternation of generation	စိၤဆိတလဲ
alveolus	တၢ်အိၣ်ပူၤ, ဝဲကဆီ
ameba	အမံၤဘါ
amoeboid movement	အမံၤဘါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
amino acid (s)	အမံၣ်နီၣ်ကဲဆၣ်, အမံၣ်နီၣ်ဆဲးစူး
amino group	အမံၣ်နီၣ်ကရူၢ်
ammonia	အမိနံယုၣ်(ကဲသဝံတကလုၣ်လၢအလွဲၢ်တအိၣ်ဒီးနၢဆူၣ်)
amniocentesis	တၢ်မၤဖျိထံချီဒါ, တၢ်မၤဖျိထံချီဒါလၢကမၤကွၢ်တၢ်ဒ်ထီၣ်တဘၣ်လီၣ်ဘၣ်စးလၢဒၤလီၤအပူၤ
amnion	ထံချီဒါ
amniotic fluid	ထံချီဒါအထံအနီ
amount	တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်တၢ် (အန့ၢ်) ပှၤအံၤပှၤန့ၢ်, တၢ်ထံအံၤထဲန့ၢ်, ဝဲလၢၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်, ပှၤထီၣ်, ထီၣ်ဘး
amphibian	ခိထံဆၣ်ဖိကီၣ်ဖိ, ဆၣ်ဖိကီၣ်ဖိလၢအအိၣ်လၢထံဒီးခိ
amylase	အမၤလူး(စ), တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤလၢ ခၣ်ထံဒီးကပီၤကဝဲအပူၤ
anabolism	တၢ်မၤကဲထီၣ်ထံးရှု
anaerobe	တၢ်တစူးကါအိးစံၣ်က့ၣ်, တၢ်တလီၣ်ဘၣ်အိးစံၣ်က့ၣ်
anaerobic	အဲန့ၢ်ရံၣ်ဘူး, ကလံၤကလီတအိၣ်, တစူးကါကလံၤ, တစူးကါအိးစံၣ်က့ၣ်
analgesic	ကသံၣ်မၤကီၣ်ညါလီၤတၢ်အုၣ်ဖိအုၣ်ထူး, ကသံၣ်မၤကီၣ်ညါလီၤတၢ်ဆါ
analogous structure	တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤလၢအလီၤကဲလီၤသး
anaphase	တၢ်ကတီၢ်ဖဲခြံၣ်မိၣ်စိတဖၣ် နီၤလီၤအသးဆူ ကရူၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးသူးအသးဆူ ဝဲ(လ)တဂၤတခီပၤ
anatomy	နီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤပိညါ, တၢ်ယုၣ်သ့ၣ်ညါမၤလီၤတၢ်လၢအအိၣ်လၢနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤအပူၤတဖၣ်အဂ့ၢ်, နီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤ
androgen	အဲၣ်ခြံၣ်က့ၣ်, ခုၤအဟီၣ်မိ

English	Karen
anemia	သွံင်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်တၢ်ဆါ, သွံင်ဂီၤစၢ
angina pectoris	တၢ်ဆါတကံ, သးနါပုၢ်ဆါ, သွံင်ကျိၤတၢ်ဘးတၢ်ဆါ
animal	ဆၢဖိကီၢ်ဖိ
ant	တၢ်
antenna (e)	တၢ်ဖိလံၤဖိယၢ်အနၢၤဖိခံဘိ, ကွၢ်ဟူဖျါ, ကွၢ်လုလိၤအအူရယၢ်ဘိ
anterior	လၢပျၢၤလၢကစၢၤ, လၢအအိၣ်ဆိလၢညါ
anther	ဖိအဖါအချံ, ဖါဘိချံ
antibiotic (s)	ကသံၣ်မၤသံတၢ်ဆါယၢ်
antibodies	နီၢ်ခိဂံၢ်တြိဆၢတဖၣ်
antibody	နီၢ်ခိဂံၢ်တြိဆၢ
anticodon	ဆၢထံခိၣ်ဒီၤ, စၢၤသွံင်ပနီၣ်ယုၣ်နံးလၢအိၣ်လၢ ဖရိၣ်ထံ(န)စၢၤသွံင်ပနီၣ်အပူၤ
antigen	ကလၢအထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤနီၢ်ခိဂံၢ်တြိဆၢ
antihistamine	ကံးသးပံးစထၣ်မံၣ်, ကံးသးပံးစထၣ်မံၣ်အသဟီၣ်လၢ နီၢ်ခိအပူၤ, တၢ်သူအိၤလၢတၢ်တဘၣ်ဒီးသွံင် (အဒိ, တၢ်ခုၣ်ဘၣ်)
antiseptics	ကသံၣ်ဒီးသးတၢ်ဆါဘၣ်ကံ
antitoxin	ကသံၣ်ဒီးသးဘဲးထံရံၤအစုၣ်
anus	ခံပူၤ
aorta	အူအိၣ်တၢ်, သွံင်ကျိၤအဒိၣ်ကတၢ်လၢဘူးဒီးသးလၢစုစုၣ်တခိ
aortic arch	သွံင်ကျိၤဖးဒိၣ်ကုၣ်ကွီၤ
aphotic zone	တၢ်တဘၣ်ဒီးတၢ်ကပိၤအဟီၣ်ကဝီၤ, မုၢ်တၢ်ကပိၤတအိၣ်အဟီၣ်ကဝီၤ
appearance	တၢ်အိၣ်ဖျါ
appendage	တၢ်လၢတၢ်ဘူးဝဲဟ်အိၤ
appendicitis	ပံၣ်ဖးဒုဠိး
appendix	ပံၣ်ဖးဒု, တၢ်ပိၣ်ထွဲ
apply	ပတံထီၣ်တၢ်မၤ, စူးကါ, မၤဘၣ်ယး, ဖူ
appropriate	ကြါးဝဲဘၣ်ဝဲ, အကြါးအဘၣ်
approval	တၢ်အၢၣ်လီၤဆိလီၤလၢအဘၣ်ဝဲ, တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လီၢ်
aquaculture	တၢ်ဘုၣ်ထံဆၢဖိကီၢ်ဖိ, တၢ်ဘုၣ်ဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်လၢထံကျါ
aquarium	တၢ်ဘုၣ်ကွၢ်ကီၣ်ညါ
aquatic	လၢအဘၣ်ယးဒီးထံ, လၢအအိၣ်လၢထံကျါ, လၢအမဲထီၣ်လၢထံကျါ
arid	လၢအယုစိၢ်ယုထီၣ်ဒိးမး, လၢအလီၤကၢၣ်လီၤကျူ
arrow	ပျါ
arteriole	သွံင်ကျိၤဖိ
artery	သွံင်လဲၤကျိၤ
arthritis	တၢ်စုကမဲၣ်ဆါခိၣ်ကမဲၣ်ဆါ
artificial selection	တၢ်ကျဲၣ်ကျိၤဒုးအိၣ်ထီၣ် ဆၢဖိကီၢ်ဖိဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ဘိအစၢၤအသွံင်
asbestos	လၢပသိၣ်
ascending colon	ပံၣ်ပုၢ်လၢအစုၤအူအဆါ
ascorbic acid	ဘံးတၢ်မံၣ်မံၣ်
asexual	လၢအမိၢ်အဖါအကွၢ်အဂီၤတအိၣ်ဘၣ်, လၢအမိၢ်အဖါတအိၣ်, လၢတအဲၣ်ဒီးမံယုၣ်အိၣ်ယုၣ်, လၢတအဲၣ်ဒီးမုၣ်ခွါသွံင်ထံးတၢ်ရူလိၢ်မုၢ်လိၢ်
asexual reproduction	တၢ်ဒုးလီၤစၢၤလီၤသွံင်လၢတအိၣ်ဒီးမုၣ်ခွါသွံင်ထံးတၢ်ရူလိၢ်မုၢ်လိၢ်
asexually	လၢတအိၣ်ဒီးမုၣ်ခွါသွံင်ထံးတၢ်ရူလိၢ်မုၢ်လိၢ်
ash	ဖၣ်ဆါ, ချါ, သုၣ်အး(ရံ)

English	Karen
aspen	သုန်အဲးစဝဲ
assembled	လၢအအိၣ်ဖိၣ်, လၢအဟံဖိၣ်, လၢအထၢဖိၣ်တိၣ်ဖိၣ်
assimilation	တၢ်စုၢ်သံးတၢ်, တၢ်စုၢ်န့ၣ်လီၤ
associate	တၢ်မၤယုၣ်မၤသကိးတၢ်, တၢ်မၤဘၣ်ထွဲလိာ်သး
association neuron	ခိၣ်န့ၣ်အနၢၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သး
assuming	လိာ်ထီၣ်ဖျါထီၣ်, ဆိကမိၣ်တယၢ်
assumption	တၢ်လိာ်ထီၣ်ဖျါထီၣ်, တၢ်ဆိကမိၣ်တယၢ်
aster	ဖိအဲးစထၢၣ်, ဖိအလွၢ်ဂီၤယဲး, ဖိဂီၤလုး
asthma	တၢ်သးဘံး
astigmatism	မဲာ်ချံအတၢ်ထံၣ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး
atherosclerosis	အ့ၣ်သၢၣ်ရိး(စ)ခလဲၣ်ရိၣ်စံး, သွံၣ်ကျိၤလီၤသကၢၤတၢ်ဆါ, သိဖိးယၢ်သွံၣ်ကျိၤ
athlete's foot	ကုၤတၢ်ဆါလၢခိၣ်အလီၤ
atmosphere	ကလံၤကထၢ, ကလံၤလၢအအိၣ်ဝးတရံးဟီၣ်ခိၣ်ဖျါ, ကလံၤကဟ့
atmospheric	လၢအဘၣ်ထွဲဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကလံၤကထၢ, လၢအဘၣ်ယးဒီးကလံၤလၢအဂၤယၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဝး
atmospheric temperature	ဟီၣ်ခိၣ်ကလံၤကထၢအတၢ်ကီၢ်တၢ်ခုၣ်, ကလံၤလၢအဂၤယၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဝးအတၢ်ကီၢ်တၢ်ခုၣ်
atom	တၢ်မိၢ်ပုၢ်အဆံးကတၢ်
atomic mass	တၢ်မိၢ်ပုၢ်အဆံးကတၢ်အကီၢ်လိာ်ဖိတဖၣ်
atomic number	တၢ်မိၢ်ပုၢ်အဆံးကတၢ်အနီၣ်ဂံၢ်
ATP (adenosine tri-phosphate)	အ့ၣ်ထံၢ်ဒ် (အဲးဒံၣ်နီၣ်စု ဩ-ဖိးစဖုး)
atria	သးဖျါၣ်ဒးကအိၣ်လၢ
atrium	သးဖျါၣ်ဒးကအိၣ်လၢလၢအဖိခိၣ်တကပၤ
attach	ဒုးစဲဘူး, ဘူးစဲ
attack	တၢ်ဆူးတၢ်ဆါဟဲဘၣ်သတူၢ်ကလၢ်
attempt	မၤကွၢ်, ထဲးဂံၢ်ထဲးဘၢကွၢ်, ဂုၢ်ကျဲးစးမၤတၢ်
auditory canal	တၢ်န့ၢ်ဟူတၢ်အကျိၤ
auditory nerve	တၢ်န့ၢ်ဟူတၢ်အနၢၣ်
auricle	န့ၢ်ကုဘုၣ်
autoclave	သပၤဟၢမၤသံတၢ်ယၢ်, အိးတိၣ်ချဲး(ဖ), တၢ်မၤသံတၢ်ယၢ်ဒီးထံသဝံ
automobile	သိလုၣ်
autonomic nervous system	န့ၢ်အတၢ်ဆိလီၤသးအကျိၤအကျဲးသဘူး, န့ၢ်အတၢ်ဆိလီၤသးအကျိၤအကျဲးလၢအမၤဒ်အတၢ်
autosome	ခြိၣ်မိၣ်စိလၢတမ့ၢ်စၢၤသွၣ်ဂံၢ်ထံးခြိၣ်မိၣ်စိ
autotroph	တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်လၢအကစၢ်ဒ်ဝဲသ့
autotrophic	လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်လၢအကစၢ်ဒ်ဝဲသ့
autotrophic nutrition	တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘၢလၢအဟ့ၣ်ထီၣ်ဒ်အတၢ်
auxin	အိးစုၣ်ဟီၣ်မိ, တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိအဟီၣ်မိ
availability	တၢ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်သ့
available	လၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်သ့
axis	ဟီၣ်ခိၣ်ကျိၣ်, ဟီၣ်ခိၣ်ဝုၣ်ရိ
axon	န့ၢ်အထံးဂျူတကလုၢ်
B	

English	Karen
bacteria	ဘဲးထံရံယါ, တာ်ဆါယာ်
bacterial	လာ်အမုာ်ဘဲးထံရံယါ
bacterial infections	ဘဲးထံရံယါတာ်ဘဉ်ကံာ်
bacterial pneumonia	ဘဲးထံရံယါပသိဉ်တာ်ခုဉ်ဉ်
bacteriophage	ဘဲးရား(စ)လာ်အမားဂါးဘဲးထံရံယါ
bacterium	ဘဲးထံရံယါ, တာ်အယာ်ဆဲးဆဲးဖိတမံလာ်လာ်လာ်ညါနုးအိဉ်ထီဉ်တာ်ဆါ
balance	တာ်ပုးသိးသိး
balanced diet	တာ်အိဉ်နုာ်ဂံာ်နုာ်ဘါပုးသိးသိး
ball and socket joint	ယံအဆါခိဉ်အဆါ
bare	ဘုာ်လီၤ, တလဲထီဉ်, အုထီဉ်, ဟ်ဖျါထီဉ်, မၤဖျါထီဉ်, အိးထီဉ်
bark	အုဉ်ကွာ်, မိၤတာ်, ကိးယါတာ်
barnacle	ချီဉ်ကျးချံ, ချီဉ်တကလုာ်
basal metabolic rate	နီဉ်ခိဉ်ကုာ်ဂါးစူးကါတာ်ကံာ်ဘါဖဲအိဉ်ဘုးခါအယုာ်
base	ဘုး(စ)လာ်အဘဉ်ထွဲဒီးစၤသွဉ်ဂံာ်ထံး
base-pairing	ဘုး(စ)လာ်အဘဉ်ထွဲဒီးစၤသွဉ်ဂံာ်ထံးဒုအိဉ်ထီဉ်အစုဉ်
bass	ညဉ်တကလုာ်လာ်အအိဉ်လာ်ထံဘျါအလီာ်
beak	ထီဉ်အနီဉ်
bear	တၤသူ
beaver	ဆီတကလုာ်
beetle	စွဲၤ, ကျူး, ယဲယာ်
behavior	တာ်ဟ်သုဉ်ဟ်သး, တာ်ဒီသုဉ်ဟ်သး
behavioral	လာ်ဟ်အသး, လာ်ဟ်ဖဲးတာ်မၤ, လာ်သကးပတ်
benedict's solution	ကသံဉ်ဘဲးနုးအထံ
benthos	တာ်သးသမုလာ်ပိဉ်လဲဉ်အခံး, ပိဉ်လဲဉ်အခံး
beriberi	တာ်ဆါကဘု, တာ်ဆါကဘါ
bias	တံာ်တစ့ၤတာ်, ထံဉ်တခီတၤ
bicarbonate	ကံာ်စိဉ်ဒံယာ်ဘဉ်ခဉ်ဘိဉ်နုး
biceps	စုဒုဉ်ယုာ်ညဉ်
bicuspid valve	သးဖျါလာ် သွဉ်ကျါပဲတြီအပျၤဖိအိဉ်ခံခါ
bilateral symmetry	ကုာ်ဂါးခွဲခံခီခံကပၤလာ်အယုာ်လီာ်သး
bile	သံး
bile duct	သံးအကျါ
bile pigment	ကံာ်အလွဲလာ်သံးအပူၤ
binary fission	တာ်နီၤဖးလီၤအဲးထီ(မ)နှူချံယး(စ)ခံခီခံကုာ်
binomial nomenclature	တာ်ဟ့ဉ်ဆဉ်ဖိကီဖိ မုတမုာ် တာ်မုာ်တာ်ဘိ အမံၤ ခံကလုာ်
biochemical processes	တာ်မုတမုာ်ပိဉ်ညါအကျါအကျဲ, တာ်သးသမုကံာ်ပိဉ်ညါအကျါအကျဲ
biochemistry	တာ်မုတမုာ်ပိဉ်ညါ, တာ်သးသမုကံာ်ပိဉ်ညါ
biodegradable	လာ်လီၤကလဲဒီးကဲထီဉ်ကုာ်ဟီဉ်ခိဉ်အကမုဉ်
biodiversity	တာ်မုအကလုာ်ကလုာ်
biogenesis	တာ်သးသမုအိဉ်ထီဉ်, တာ်သးမု, တာ်အိဉ်ဖျဉ်ထီဉ်
biogeochemical cycle	တာ်မုတမုာ်ဖိဟီဉ်ခိဉ်, ကံာ်သဝံ, တာ်အထံအနီဒီးတာ်ကီာ်လီဉ်တဖဉ်အတာ်လဲၤတရံး
biological catalysis	တာ်မုတမုာ်ပိဉ်ညါလာ်အမၤချ့ထီဉ်ကံာ်အတာ်ဆီတလဲသး
biological control	တာ်ပၤယာ်တာ်မုတမုာ်ပိဉ်ညါ
biological magnification	တာ်မၤလဲၤမၤဒီဉ်ထီဉ်တာ်မုတမုာ်ပိဉ်ညါ

English	Karen
biology	တၢ်မူပိညါ, တၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤလိတၢ်သးသမူ
biomass	တၢ်မူတၢ်မဲတၢ်အ့ၣ်တၢ်ဆံၣ်တၢ်အုၣ်တၢ်ကျၢ်ဟံၣ်ဖှိၣ်, တၢ်မူတၢ်မဲအသးအကၢ်ဟံၣ်ဖှိၣ်လၢတၢ်လိၢ်တတိၤ
biome	န့ဆၢၣ်တၢ်မူခိၣ်ယၢၤပိညါ
bioremediation	တၢ်ဘိၣ်ဘၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်မူတၢ်မဲ
biosphere	တၢ်မူအတၢ်
biotechnological	လၢအဘၣ်ယးဒီးစဲးဖိကဟၣ်ပိညါလၢတၢ်မူတၢ်မဲ
biotechnology	စဲးဖိကဟၣ်တၢ်မူတၢ်မဲပိညါ
biotic	တၢ်ဆါယၢ်
biotic factor	တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲတၢ်မူတၢ်မဲပိညါ
birch	သ့ၣ်ထူၣ်တြဲး(ခ)
birth canal	တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဖိအကျိၤ
birth control	တၢ်ဒိသဒါဟုးသး
birth rate	တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်အယုၣ်
biuret test	တၢ်မၤကွၢ်ကၢ်
bladder	ဆံၣ်ဒါ
blade	ဒိကန့ၣ်, တၢ်အကန့ၣ်
blastula	တၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အသးသိသိ
blending inheritance	စၢၤသ့ၣ်လိၤစၢၤယါယုၣ်
blind spot	မဲၣ်ချဲအနၢ်ထူၣ်လၢတၢ်ထံၣ်တၢ်တသ့အလီၢ်, မဲၣ်ချဲအပူၤတၢ်လိၢ်တတိၤလၢတၢ်ထံၣ်တၢ်တသ့
blinking	ဖျးဆံးမဲၣ်, ကပိၤပံၣ်လုပံၣ်လု
block	တြိတံၣ်တၢ်, မၤတံၣ်တၢၤယၢ်တၢ်, ဘျီတၢ်
blood	သ့ၣ်
blood cavity	သ့ၣ်ကဆိ
blood circulation	သ့ၣ်အတၢ်လဲၤတရံး
blood clotting	သ့ၣ်ကိၢ်လိၣ်ထီၣ်သး
blood group	သ့ၣ်ကရူၢ်
blood plasma	သ့ၣ်ထံဆံ့
blood platelet	သ့ၣ်အဖျၢၣ်ဖိ
blood pressure	သ့ၣ်ဂံၢ်ဆိၣ်သနံး
blood smear	သ့ၣ်လိၤစိၤဘၣ်အါ
blood sugar	သ့ၣ်ဆါ
blood transfusion	တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်, တၢ်ယါသ့ၣ်သ့ၣ်
blood vessel	သ့ၣ်ကျိၤ
boil	ချီတၢ်, ချီကလၢ်တၢ်
bond	စၢၤယၢ်လိၢ်အသး
bone	တၢ်ယံ, တၢ်ယံတၢ်ကွဲ
bone marrow	တၢ်ယံအန့ၣ်ကၢ်
booklet	လံၣ်ဆံးဆံးဖိ, လံၣ်ဖိလံၣ်ဆၣ်
botany	တၢ်မဲတၢ်မါပိညါ
Bowman's capsule	က့ၢ်ဂီၤပံၣ်န့ၢ်တၢ်တဂ့ၢ်တဘၣ်လၢ ကလုၣ်အပူၤ
brain	ခိၣ်န့ၣ်
brain stem	ခိၣ်န့ၣ်အထူၣ်မိၢ်ပုၤ

English	Karen
bread mold	ကုၤ
breathing	တၢ်သၢ်ထီၣ်သၢ်လီၤ
breeding	တၢ်ဒုးလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်အိၣ်တၢ်, တၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်အထူအထံး
briefly	မ့ၣ်မ့ၣ်, လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်မ့ၣ်ကီၢ်, လၢတၢ်ကတီၢ်တၢ်စ့ၤတီ
broccoli	သဘၣ်ဖိလၢဟ့ၤ, ဩခိၣ်လံ
bronchitis	ကလံၤကျိၤညိး
bronchus	ကလံၤကျိၤ
bubble	ထံစံၣ်ပိလီ
bud	ဖိအဘိၣ်, ပုၤဒိၣ်ထီၣ်သီ
budding	လၢအစးထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်သီ, အိၣ်ထီၣ်သီ
	ကၢ်ဘးဖၢၣ်လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးအဲးစုး မ့တမ့ၢ် အ(လ)ကၣ်လဲလၢအစၢ်
bulb	တၢ်တၢ်, တၢ်ဒိၣ်, လီမ့ၣ်အူသၣ်
burn	တၢ်ကီၢ်လီၤဘျူး
C	
cabbage	သဘၣ်ဘိၣ်ခိၣ်
calcium	ခဲလံၣ်ယၢၣ်, ထူၣ်အစီ
calcium carbonate	ခဲလံၣ်ယၢၣ်ခၢ်ဘိၣ်နဲး
calibrate	ဟံပနီၣ်နီၣ်ထီၣ်, ကွၢ်သတြီၤတၢ်ဖးနီၣ်ထီၣ်
calorie	ခဲလိၣ်ရံၣ်
calorimeter	ခဲလိၣ်ရံၣ်မံထၢၣ်
cancer	ခဲစၢၣ်
canopy	တၢ်ခိၣ်ဒုး, သ့ၣ်ကဒုလီၤကဟ့
capacity	တၢ်တြီၢ်န့ၢ်တၢ်ပုၤအံၤပဲၤန့ၤ
capillary	သ့ၣ်ကျိၤအယဲၤဖိ
capillary action	သ့ၣ်ကျိၤယဲၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၢၤ
carbohydrate	ခဲၣ်ဘိၣ်ဟဲးဖြူး, ဟဲၣ်ဖြီၣ်ကွၢ်ဒီးအိးစံၣ်ကွၢ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဒီးထံးရှုးလၢအမူတဖၣ်အပူၤဒီးတၢ်အံၤဟ့ၣ်ထီၣ်နီၣ်ခိၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ
carbohydrate (s)	ခဲၣ်ဘိၣ်ဟဲးဖြူးတဖၣ်
carbon	ကၢ်ခၢ်ဘိၣ်
carbon cycle	ကၢ်ခၢ်ဘိၣ်အတၢ်လဲၤတရံး
carbon dioxide	ကၢ်ဘိၣ်ဒဲၣ်အိးစဲး
carbon fixation	ကၢ်သဝံကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်လိၣ်အကျိၤအကျဲ, တၢ်စူၢ်သံးခဲၣ်ဘိၣ်ဒဲၣ်အိးစဲး
carbon monoxide	ကၢ်ခဲၣ်ဘိၣ်မိၣ်နီၣ်အိးစဲး
carbon-containing	ပၣ်ယုၣ်ဒီးကၢ်ခၢ်ဘိၣ်
carboxyl group	ကၢ်ခၢ်ဘိးစု(လ)ကရူၢ်
carcinogen	ကၢ်ခဲၣ်စံၣ်နီၣ်ကွၢ်, ကၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်ခဲစၢၣ်
cardiac muscle	သးဖျၢၣ်အယုၣ်ညၣ်
cardiovascular disease	တၢ်ဆါလၢအဘၣ်ယးဒီးသးဖျၢၣ်သ့ၣ်ကျိၤ
carnivore	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်တၢ်ညၣ်
carnivorous	လၢအအိၣ်တၢ်ဖိးတၢ်ညၣ်
carotene	ခဲၣ်ရီၣ်ထံ(န)
carrier	ပုၤလၢအစီၢ်ခိၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ - အကစၢ်ဒဲၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆါဘၣ်ဆၣ်တဖျါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါ

English	Karen
carrying capacity	တၢ်တြီၢ်န့ၢ်တၢ်ပွၤအံၤပုၤန့ၤ, တၢ်စိၢ်တၢ်န့ၢ်တၢ်ပွၤအံၤပုၤန့ၤ
cartilage	ယံၤစၢ်
catabolism	ခဲထဘီလံၤစၢ်(မ), တၢ်မၤဟးဂီၤကွၢ်တၢ်
catalase	ခဲထလံး(စ), က်အဲ(မ)လၢအရ့ၤဒိၣ်လၢတၢ်ယၢ်ယုၣ်က်အိးစံၣ်ကွၢ်အပူၤ
catalyst	ခဲထလံး(စ), တၢ်တမံၤလၢအမၤရ့ၤထီၣ်က်အတၢ်ဆိတလဲသး
caterpillar	သံမိၢ်ပိၤ, သံမိၢ်ထွၣ်
catfish	ညၣ်ကိၣ်
cattail	ဆဲထွၣ်
caudal fin	ညၣ်အရ့, ညၣ်အခံး
caudal vertebra	တၢ်အပျီၢ်ယံၤအဆၢ
caudatum	ခိးဒူးနှူၤချံၤယး(စ)
cauliflower	သဘၣ်ဖိ
cell	ခဲ(လ)
cell body	ခဲ(လ)မိၢ်ပုၢ်
cell cycle	ခဲ(လ)အတၢ်လဲၤတရံး
cell division	ခဲ(လ)အတၢ်နီၤဖးလီၤသး
cell membrane	ခဲ(လ)အသလီ
cell plate	ခဲ(လ)အဘျီ
cell respiration	တၢ်သၢ်ထီၣ်သၢ်လီၤအခဲ(လ)
cell specialization	ခဲ(လ)အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤလီၤဆိဆိ
cell theory	ခဲ(လ)အသံၣ်အိၣ်ရံၣ်
cell wall	ခဲ(လ)အန့ၣ်
cell-mediated immunity	ခဲ(လ)လၢမၤစၢၤကံၢ်တြီၢ်အတၢ်
cellular respiration	ခဲ(လ)အမူတၢ်သၢ်ထီၣ်သၢ်လီၤ
cellulose	ခဲ(လ)လူလိး(စ), တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိအယဲၤတဖၣ်
Celsius	ခဲ(လ)စံယၢ်(စ), တၢ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခုၣ်အနီၣ်ဂံၢ်ထံး
Celsius scale	ခဲ(လ)စံယၢ်(စ)နီၣ်ထီၣ်
centigrade	ခဲထံၣ်ကရူး, တၢ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခုၣ်အနီၣ်ဂံၢ်ထံး
centimeter	ခဲထံၣ်မံထၢၣ်, တၢ်ထီၣ်တၢ်အလဲၢ်အထီၣ်အနီၣ်ဂံၢ်ထံး
central nervous system	န့ၢ်တၢ်ဆိလီၤသးအကျိၤအကျဲအခၢၣ်သး
centrifuge	ခဲတရံးသး, ခဲနီၤဖးတၢ်အသံးဒီးတၢ်အထံဖဲတရံးသးအခါ
centriole	ခဲထီၣ်အိၣ်(လ)
centromere	ခဲထီၣ်မံရူ
centrosome	ခဲထီၣ်စိ(မ)
cereal group	စံရံယၢ်ကရူၢ်
cerebellum	ခိၣ်န့ၢ်လၢခိၣ်ကုအလီၢ်ခံတကပၤ, ခိၣ်န့ၢ်လၢအိၣ်လၢခိၣ်ကုအလီၢ်ခံတကပၤလၢအပၤယၢ်ညၣ်ထွၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤ
cerebral cortex	ခိၣ်န့ၢ်သလီယဲၤ
cerebrospinal fluid	ခိၣ်န့ၢ်န့ၢ်အထံအနီ
cerebrum	ခိၣ်န့ၢ်ဖးဒိၣ်အခဲ(လ)တဖၣ်, ခိၣ်န့ၢ်အိၣ်လၢအမဲၢ်ညၢတကပၤ, ခိၣ်န့ၢ်အိၣ်လၢခိၣ်အမဲၢ်ညၢတကပၤလၢအမူအခါအိၣ်လၢကဆိကမိၣ်တၢ်, အိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤ, တၢ်ကုၣ်သ့ဖးဘၣ်, တၢ်သးဂၤဒီးတၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သး
certain	လီၤတၢ်
cervix	ဒၤလီၢ်ခိၣ်ထိး

English	Karen
challenge	တၢတၢ်, မၢဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်အဂ့ၢ်
chemical	ကၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ
chemical bond	ကၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သး
chemical equation	ကၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအတၢ်ပွဲၤသီးထဲသီး
chemical formula	ကၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအကျိၤအကျဲ
chemical reaction	ကၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအတၢ်ခိဆါ
chemoautotroph	ခံၣ်မိၣ်အိၣ်ထီၣ်ကြီး(ပ), တၢ်လၢအသးသမူအိၣ်, လီၤဆိၣ်တၢ် ဘးထံရံၤယါ, လၢအဒီး န့ၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဘါလၢ ကၢ်ဖိၣ်ကသံၣ်
chemosynthesis	ခံၣ်မိၣ်ကၢ်ဖိၣ်, ကၢ်ဖိၣ်လၢဘၣ်တၢ်ထူးထီၣ်အိၣ်လၢတၢ်မိၢ်ပုၤပတီၢ်မုၢ်တဖၣ်
chemotherapy	ခံၣ်မိၣ်တၢ်ကူစါယါဘျါ, တၢ်ကူစါယါဘျါလၢတၢ်စူးကါတၢ်ကပီၤအယဲၤ
chemotropism	ခံၣ်မိၣ်ကြိၣ်ဖံၣ်စၢၣ်
chicken pox	တၢ်ထီၣ်ထါတၢ်ဆါ, တၢ်ဆါလၢၢ်ထံ
chipmunk	ခိခွဲဲး, ဝံၤခိခိခိ
chitin	ကၢ်အကျါတကလုာ်
chlorine	ခလိၣ်ရံၤ(န)ကၢ်
chlorophyll	ချိၣ်ရိၣ်ဖု(လ), တၢ်လၢမၤလါဟ့ထီၣ်သ့ၣ်ပုၤ
chloroplast	ချိၣ်ရိၣ်ဖု(စ)
cholera	တၢ်လူဘိုး
cholesterol	ခိၣ်လဲးစကြိ, ကၢ်ဖိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အသးအကၢ်လၢအအိၣ်လၢသ့ၣ်အပူၤ
chordate	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးအပျီၢ်ယံၤအဆါ နီၣ်မိၣ်ကၢ်ဖိၣ်
chorion	ခိၣ်ရံၣ်ယၢၣ်, တၢ်အသလီၤလၢအချၢ, ထီၣ်ဖျါမိၣ်ကၢ်ဖိၣ်, ကၢ်ဖိၣ်ပုၤပတီၢ်မုၢ်တဖၣ်
chromatid	ခြိၣ်မၣ်ထံး
chromatin	ခြိၣ်မၣ်ထံၣ်, နယူခံၣ်အပူၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါအစ(လ)ကသံၣ်အလွဲၢ်စဲၣ်
chromatography	ခြိၣ်မၣ်ထံၣ်ကြိၣ်ဖံၣ်, တၢ်နီၤဖးလီၤတၢ်အလွဲၢ်
chromosomal alteration	ခြိၣ်မိၣ်စိအတၢ်ဆိတလဲ
chromosomal recombination's	ခြိၣ်မိၣ်စိအတၢ်ဟ်ဖိၣ်ထီၣ်အသး
chromosome	ခြိၣ်မိၣ်စိ
chyme	တၢ်အိၣ်လၢဂံၢ်ဘျဲးအသးလံ
cilia	စံလံယၣ်, မဲၣ်ဆူၣ်
ciliary motion	မဲၣ်ဆူၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
circulation	တၢ်လဲၤတရံးသး
circulate	လဲၤတရံးဝုၤတရံးဝီၤ
circulatory	လၢအဘၣ်ယးဒီးနီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ထံအတၢ်လဲၤတရံးဝုၤဝီၤအသး
circulatory system	တၢ်လဲၤတရံးဝုၤတရံးဝီၤအကျိၤအကျဲ
claim	ယုက့ၤ, ယုတၢ်
class	နီၤဖးလီၤတၢ်အကလုာ်အဆါ
classification	တၢ်နီၤဖးတၢ်အကလုာ်အဆါ, တၢ်အကလုာ်လၢတၢ်နီၤဖးလီၤအိၣ်
classify	နီၤဖးလီၤတၢ်အကလုာ်အဆါ
clawed	ကွးဒီးစုမုၢ်ခိၣ်မုၢ်, တၢ်ထူးဒီးစုမုၢ်ခိၣ်မုၢ်, နီၤတၢ်ဖိၣ်တၢ်ဒီးစုမုၢ်ခိၣ်မုၢ်
cleavage	တၢ်တဲၤဖးသး, နီၢ်ခိၣ်အကဆူးတၢ်အကျိၤ
climate	တၢ်ကသုၣ်ကသံး, တၢ်ကတီၢ်, တၢ်အိၣ်သး
climax community	ပုၤတတၢ်အလၢအပုၤလၢ အိၣ်သကိးယုၣ်ထွဲဘၣ်ထွဲဘၣ်
climax	ထီၣ်တုၤအထီၣ်ကတၢ်
climax	တၢ်လၢအလီၤသးစဲကတၢ်, တၢ်လၢအလီၤသ့ၣ်ပီၤသးဝးကတၢ်, တၢ်အထီၣ်တုၤ, မုၢ်

English	Karen
	ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်အိၣ်ယုၣ်တုၤအထိကတၢ်ဒီးသ့ၣ်ပီၤသးဝးကတၢ်
clipping	တၢ်တံၣ်ကွံၣ်, တၢ်တံၣ်ဖျိၣ်ယၢ်တၢ်, တၢ်ဒိတဖျိး, တၢ်တီၢ်တဖျိး
clone	ဒူးကဲထီၣ်တၢ်မူ, ဝဲ(လ)လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဒူးလူၤမိၢ်ဖါ
cloning	တၢ်ဒူးကဲထီၣ်တၢ်မူ, ဝဲ(လ)လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဒူးလူၤမိၢ်ဖါ
close circulatory systems	တၢ်လဲၤတရံးသးအကျိၤအကျဲကးတံၣ်အသး
coacervate	ခိၣ်အစၢၤဘူး
coal	လၢၤသွံၣ်လး
coarse adjustment	တၢ်ကျဲၤလိၤကျဲၤဘၣ်တၢ်ယိယဲး
coast	ပိၣ်လဲၣ်ကၢၢ်နံၤ, ပိၣ်လဲၣ်နံၤ, ပိၣ်လဲၣ်ကၢၢ်ဂ့ၢ်
coastal ocean	မးသမံးပိၣ်လဲၣ်နံၤအသရူၤ
coastline	ပိၣ်လဲၣ်နံၤ
cocci	ဘဲးထံၣ်ရံၤကဝီၤတကလုာ်
coccus	ခိၣ်ခါး(စ), ဘဲးထံၣ်ရံၤအဖျါၣ်
cockroach	စိလီ
cocoon	သတီၢ်အဖိ
codominance	တၢ်လုၢ်ဘၢသကိးတၢ်
codon	ခိၣ်ဒိၣ်
coenzyme	ခိၣ်အုၣ်စဲၣ်
coevolution	တၢ်လဲၤလိာ်သးတဆိဘၣ်တဆိဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သး
cohesion	တၢ်စဲဘူးလိာ်သး, တၢ်လိၤပလိာ်လိာ်သး, တၢ်ယူၤလိာ်ဖိးလိာ်သး
cohesive force	ဂံၢ်သဟီၣ်စဲဘူး
collect	ထၢဖျိၣ်, ဟံၣ်ဖျိၣ်, အိၣ်ဖျိၣ်ရိဖျိၣ်, ယုၣ်ဖျိၣ်ယၢ်, ထၢထီၣ်ပံးထီၣ်, သးစၢ်အၢၤ, ပၤက့ၤတၢ်ဆိကမိၣ်
collecting duct	တၢ်ထၢဖျိၣ်တံၣ်ဖျိၣ်ပီၤဘိ
colloidal dispersion	ခိၣ်လွဲၢ်လိၤပြီၤလိၤပြီၤ
colon	ပွံၣ်ပုၢ်
colony	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ မ့တမုၢ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတကရူၢ်လၢအအိၣ်ဆိး မ့တမုၢ် ဒိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢတၢ်လီၢ်တပူၤယိအပူၤ
color blindness	လၢအနီၤဖးတၢ်အလွဲၢ်တသ့, လၢအထံၣ်တၢ်အလွဲၢ်လိၤဆိတသ့, လၢအနီၤဖးတၢ်အလွဲၢ်ဂီၤဒီးလၢဟ့တသ့
coloration	တၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်အလွဲၢ်, တၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်အလွဲၢ်
combat	တြီၤဆၢထီၣ်ခါ, တၢ်ဒူးတၢ်ယၤ
combination	တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်တၢ်, တၢ်အိၣ်ကျဲၣ်ကျိၣ်ဖျိၣ်လိာ်သး
commensalism	တၢ်အိၣ်ဆိးယုၣ်တပူၤယိ, တၢ်ခံမံၤအိၣ်ဆိးယုၣ်တပူၤယိဒီးတၢ်တမံၤဘၣ်ဘျူးဘၣ်ဖျိၣ်ခိၣ်ဖျိၣ်ဆိးယုၣ်သကိးတၢ်ဒီးအဝဲတမံၤတခီတန့ၢ်ဘျူး မ့တမုၢ် တဘၣ်ဒိဘၣ်
common	လၢအဘၣ်ယးတၢ်ခဲလၢၢ်, လၢအမၤညီၣ်န့ၢ်အသး, လၢအပတီၢ်တအိၣ်, လၢအပတီၢ်ဖုၣ်, ပတီၢ်မုၢ်, မုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤ
common ancestor	ထူထံးဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသး
common cold	တၢ်ခုၣ်ဘၣ်တၢ်ဆါ
communicable	လၢတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအီၤသ့
communication	တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢ
community	ပုၤတဝၢ
competition	တၢ်ပြါ
competitive exclusion principle	တၢ်အကျိၤအကျဲလၢအတြီၤယၢ်တၢ်ပြါ

English	Karen
complementary	လၢအမၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်န့ၣ်သကိးသကိးတၢ်
complete protein	ဖြီၣ်ထံ(န)အလၢအပွဲၤ
complex multicellular	စဲ(လ)ဘဲၣ်ဆးယၢ်လီၤသးအါအါကလံာ်
complexity	တၢ်အိၣ်ဘဲၣ်တူၤဖျါယၢ်, တၢ်အိၣ်သဘံၣ်သဘၣ်
compost	တၢ်အုၣ်တၢ်ကျါၣ်လၢအမၤဂ့ၤထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်, ဟီၣ်စိလၢတၢ်မၤအီၤလၢသ့ၣ်လၢယုထီၣ်ဒီး အအုၣ်အကျါၣ်
compound	ဟံၣ်ဖျါယုတၢ်
compound eye	မဲၣ်ရဲၣ်အါဖျါယုတၢ်လီၤသးယဲၤ
compound light microscope	မဲးဒြီၣ်စကိးမဲၣ်ကလၢပီၤကွၢ်တၢ်ဆါယၢ်
compound microscope	မဲးဒြီၣ်စကိးမဲၣ်ကလၢပီၤကွၢ်တၢ်ဆါယၢ်
concentration	တၢ်မၤပံာ်ထီၣ်တၢ်ကျဲထံ
concentration gradient	တၢ်ပံာ်ထီၣ်အပတီၢ်တဆိဘၣ်တဆိ
concept	တၢ်တယၢ်ကွၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်, တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်
conception	တၢ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ်တၢ်, တၢ်ဆိကမိၣ်တယၢ်တၢ်
concerning	ယၣ်ယၣ်, ဘၣ်ယးဒီး
conclusion	တၢ်ကျါၣ်တၢ်က့ၤတၢ်, တၢ်ကတိၤကျါၣ်တၢ်, တၢ်မၤဝဲၤက့ၤတၢ် ၵ. တၢ်စံၣ်ညီၣ်တဲာ် လၢခဲကတၢ်
condensation	တၢ်သဝံၣ်ပျီၣ်လဲၣ်ဆူထံ
conditioned reflex	တၢ်ခိဆၢက့ၤဒေၣ်တၢ်
conditioning	တၢ်မၤညီၣ်န့ၣ်ထီၣ်တၢ်, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဒီးသန့အလီၢ်
conduct	ပၢတၢ်ဆၢတၢ်, မၤတၢ်, နဲၣ်လီၤတၢ်, (လီၤကျါ) မ့ၢ်အူၣ်ဂံၢ်သဟီၣ်န့ၣ်လီၤ, နဲၣ်တၢ်သးဝံၣ်, နဲၣ်ထီၣ်, အိၣ်ထီၣ်အိၣ်လီၤ, မၤသ့ၣ်မၤသး
conduction	တၢ်ဆၢယီၤတၢ်အထံတၢ်အနီၣ်ဖျါကျိၣ်ဘိၣ်ဘိၣ်တဖၣ်, တၢ်ဆၢခိဖျါလီၤမ့ၢ်အူၣ်/တၢ်ကလုၢ်ခိဖျါ မံးယၢ်(မ), တၢ်ဆၢထီၣ်ဆၢလီၤလီၤမ့ၢ်အူၣ်ဂံၢ်သဟီၣ်လၢလီၤကျါ
cone	ဖျါၣ်စူး, တၢ်အဖျါၣ်လၢအခိၣ်စူး, ဆိုအရဲၣ်, ဆိုအသၣ်
conifer	သ့ၣ်ဆို
coniferous	သ့ၣ်ဆို
coniferous forest	သ့ၣ်ဆိုပှၢ်
conjugation	ဝီၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်လီၤဆိတဖၣ်, တၢ်ဟံၣ်ဖျါတၢ်တပူၤယီ
connective tissue	ထံးရှူၣ်ဘျးစဲလီၤသး
conservation	တၢ်ရဲၣ်သဲကတိၤ, တၢ်ကတဲာ်ကတိၤမၤဂ့ၤကွၢ်ထွဲက့ၤ
conservation of environment	တၢ်ရဲၣ်သဲကတိၤက့ၤန့ၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ယၢ်, တၢ်ကတဲာ်ကတိၤမၤဂ့ၤကွၢ်ထွဲက့ၤန့ၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ယၢ်
considered	ကွၢ်ဆိကမိၣ်ထံဆး
constipation	တၢ်ဟၢဖၢကျါ
construct	တုထီၣ်ဘိၣ်ထီၣ်, သ့ၣ်ထီၣ်
consumer	ပှၢ်ပှၢ်သ့ၣ်တၢ်, ပှၢ်ပှၢ်စူးကါတၢ်
contain	ဟံၣ်ယုၣ်, တြီၢ်, ပၢယၢ်, တြီယၢ်, ပၢအသး, ကီၤအသး
content	တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ, တၢ်အခိၣ်တီ, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါၣ်လၢအဘၣ်ထွဲလၢလံာ်တဘျီအပူၤ, တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျါၣ်လၢတၢ်ယုထီၣ်န့ၣ်အီၤလၢပုၣ်ယဲၤသန့အပူၤ, တၢ်လၢအပုၣ်ယုၣ်လၢတၢ်တမံၤမံၤအ ပူၤ, တၢ်ဖိတၢ်လံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ပွဲၤအံၤပွဲၤန့ၣ်လၢတၢ်တမံၤမံၤအပူၤ, တၢ်သ့ၣ်မံးမုၢ် အပတီၢ်
contour farming	တၢ်မၤစံၣ်ပွဲၤသ့ၣ်ပျးလၢတၢ်သရူၤထံးဝးဝး
contour ploughing	တၢ်ထံၣ်တၢ်လၢအကျါၣ်ဝးဝးတၢ်
contraception	တၢ်ဒီးသဒၢဟူးသး, တၢ်ဒီးသဒၢတၢ်အိၣ်ဖိအိၣ်လံာ်, ကသံၣ်ဖိၣ်ဒီးသဒၢဟူး
contractile vacuole	တၢ်အသလီၤလၢအသးဘိၣ်အသးသ့

English	Karen
contribute	တၢ်ကဲထီၣ်အၢ်ထံးအါမံၤအကျါတမံၤလၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတမံၤမံၤ ၃. အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်, ဂၤထီၣ်မ့တမ့ၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်လၢတၢ်တမံၤမံၤ
control	စဲးအနီၣ်ကၢၤ, စဲးအနီၣ်ပၤ, နီၣ်ကၢၤ, နီၣ်ပၤ
controlled experiment	တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မၤက့ၢ်တၢ်
controlled variable	တၢ်ပၤယၢ်တၢ်လၢအလဲလိာ်သးသ့
convergent evolution	တၢ်လဲလိာ်အသးတဆိဘၣ်တဆိလၢဟဲလၢတၢ်လီၤအါပူၤဒီးထံၣ်လိာ်သးတတီၤယီ
convert	လဲလိာ်တၢ်, ဆိတလဲတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်
convulsion	တၢ်ထီၣ်, တၢ်ကနိးနးကလဲာ်, တၢ်ဟူးဝးဆွဲးဆိးနးမး
coordinating system	တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲရဲၣ်ကျဲၤတၢ်အကျိၤအကျဲ
coordination	တၢ်ဒူးဘၣ်လိာ်ဖိးဒုတၢ်, တၢ်သ့ပၤဆၢဒူးဘၣ်လိာ်ဖိးဒုက့ၢ်ဂီၤတဖၣ်လၢကမၤတၢ်ဘျုးဘျုးဆီၣ်ဒီးတကတီၢ်ယီ
coral	လၢဂီၢ်ဖိ
coral reef	လၢဂီၢ်ဖိတူၢ်ရဲၣ်လၢပီၣ်လဲၣ်အပူၤ
coronary circulation	သးဖျါၣ်အသ့ၣ်လဲၤကျိၤအတၢ်လဲၤတရံး
coronary artery	သးဖျါၣ်သ့ၣ်လဲၤကျိၤတၢ်တၢ်သး
corpus luteum	ယုၢ်ညၣ်ထူၣ်ထံးရှုၤယဲၤကရူၢ်ဘီဘီလၢတၢ်ဒိၣ်အလီၢ်ပူၤ
cortex	နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤအဖံးဘၣ်, သ့ၣ်အထံး မ့တမ့ၢ် အၢ်အသလီ
cortisone	ခိၣ်ထံးစိၣ်ဟီၣ်မိ
cotyledon	တၢ်လၢလၢဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အီၢ်
covalent bond	ကဲၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သး
cover	မၤဘၢ, ဟံၣ်ဘၢ, ကးဘၢ, ဟံၣ်ခူသ့ၣ်, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်
cover crop	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘီလၢအကျါဘၢဟီၣ်ခိၣ်
coverslip	မဲၣ်ကလၢကျါဘၢတၢ်အက့ၢ်ဖိ
Cowper's gland	ခိဖျါၣ်အရဲၣ်လၢခါက့ၢ်ဂီၤအပူၤ
Cranial nerve	ခိၣ်န့ၣ်န့ၣ်ထူၣ်, ခိၣ်ယံၣ်အထူၣ်
crayfish	သဒိၣ်ကိၤအဆံး
crescent	လၢထီၣ်သီအက့ၢ်အဂီၢ်
cretinism	တၢ်ကဲပုၤတဂီၢ်တသီၣ်
cricket	သကံၤ, တကံၤ
crisp	စိုး, လၢအစိုးဒီးသံကစဲာ်, လၢအမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ
crop	သ့ၣ်ဖျါတၢ်သ့ၣ်, ကယံၣ်တၢ်လၢပသ့ၣ်လီၤဖျါလီၤအီၤ, ပုၤဒီးဖုဒိဂီၢ်ဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ်တဘျီယီ, ထီၣ်ကနံၣ်ဆိကနံၣ်, ခိၣ်သ့ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိ, တၢ်မၤနီၣ်ဟံၣ်စၢၤဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိ
crop rotation	တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျါတၢ်လဲၤတရံး
crop breeding	တၢ်ဒူးအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျါ
crop fertilization	တၢ်မၤဂုၤထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျါဟီၣ်ခိၣ်အထူးအစီ
crop pollination	တၢ်ကျဲၣ်ကျိၤသ့ၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ဘီ
crossing-over	ကူ(န)အတၢ်ဆိတလဲသးလၢခြီၣ်မိၣ်စိဟီၣ်ဖိအဘၣ်စၢၤ,
crustacean	ထံဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအက့ၢ်ကီၢ်
cryptic coloration	တၢ်အလွဲၤလၢအအိၣ်သဒၢ
cultivated plant	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘီလၢတၢ်သ့ၣ်အီၤ
culture	တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ
currently	အခဲအံၤ
cuticle	ဖံး, ဖံးဘၣ်ကီၢ်
cutting	တၢ်လၢပုၤတံာ်အီၤ, တၢ်အက့ၢ်အခိလၢပုၤတံာ်န့ၢ်အီၤ, ကျဲၤလၢကစၢ်ကဆူး, ထံဘီကျိၤ,

English	Karen
	ထံကျို၊ ဟိန်လက်ကျ
cycling	တၢ်ဒီးလှဲယိာ်၊ တၢ်ယိာ်လှဲယိာ်
cyclonic	လၢအဘၣ်ထွဲဒီးကလံၤမ့ၢ်သဝံး
cysteine	အမံၣ်နီၣ်ဆဲးစးလၢ၊ အအိၣ်ယုၣ်ဒီးစဉ်လဖၣ်လၢ၊ တၢ်ထံၣ်အီၤအါတက့ၢ်လၢ၊ ဖြိၣ်ထံ(န)အပူၤ
cytokinesis	စဉ်တိၣ်ခနံးစး၊ တၢ်နီၤဖးလီၤစဲ(လ)ခံကျိၤအကျိၤအကျ
cytolysis	စဲ(လ)သ့ၣ်ဖးကွဲၣ်အကျိၤအကျ
cyton	စဲထၢၣ်လၢအမ့ၢ် နှူရီ(န)အမိၢ်ပှ်
cytoplasm	စဲထီၣ်ဖလၣ်စဉ်၊ လၢအမ့ၢ်တၢ်လၢအဖိးဘၢယၢ်နှူချံယး(စ)
cytoplasmic division	တၢ်နီၤဖးလီၤစဲထီၣ်ဖလၣ်စဉ်
cytosine	စဉ်ထီၣ်စဉ်
cytoskeleton	စဲ(လ)အက့ၢ်အဂီၤ
D	
damage	ဟးဂီၤ
dangerous	လီၤဘၣ်ယိၣ်
dark reaction	တၢ်ခဲးအတၢ်ခိဆၢ
Darwinism	ဒၢ်ဝုၣ်အသနူ
data	တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖိၣ်
daughter cell	စဲ(လ)ဖိ၊ စဲ(လ)အိၣ်ထီၣ်အသိခိဖျိတၢ်နီၤဖးလီၤစဲ(လ)
deamination	တၢ်ထူးကွဲၣ်ကဲအမံၣ်နီၣ်
decay	အုၣ်ထီၣ်ကျၢ်ထီၣ်၊ တၢ်ဟးဂီၤကွဲၣ်ကယိကယိ
deciduous	လၢအလီၤအူတနံၣ်တဘျီ
deciduous tree	သ့ၣ်လၢအလၣ်လီၤအူကွဲၣ်
decomposer (s)	တၢ်အုၣ်တၢ်ကျၢ်တဖၣ်
decomposition	တၢ်မၤအုၣ်မၤကျၢ်တၢ်
decrease	မၤစ့ၤလီၤ
defecation	တၢ်အုၣ်ဆါ၊ တၢ်ထူးထီၣ်ကွဲၣ်တၢ်အုၣ်တၢ်ကျၢ်
defective	အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတူၣ်လီၤကဲၣ်၊ အိၣ်ဒီးတၢ်ကမၣ်
defective gene	ကွဲၣ်(န)လၢအလီၤတူၣ်လီၤကဲၣ်
deficiency disease	တၢ်အိၣ်လီၤကြူးလီၤဆါ
defoliation	တၢ်မၤလီၤအူကွဲၣ်တၢ်၊ တၢ်လီၤအူ
deforestation	တၢ်မၤဟးဂီၤပှ်၊ တၢ်မၤဟးဂီၤသ့ၣ်ပှ်
degeneration	တၢ်ဆဲးလီၤစ့ၤလီၤ၊ တၢ်နးထီၣ်၊ တၢ်အါထီၣ်သီထီၣ်
dehydration	တၢ်ထံသံးနီၣ်သံး၊ နီၣ်ခိအထံသံးနီၣ်သံး
dehydration synthesis	ကဲၣ်လၢအမၤသံးတၢ်အထံအနီၣ်
dehydrogenase	an enzyme that catalyzes the removal of hydrogen atoms from a particular molecule, particularly in the electron transport chain reactions of cell respiration in conjunction with the coenzymes NAD and FAD.
deletion	တၢ်ထူးသံကွဲၣ်၊ တၢ်ကြူၣ်သံကွဲၣ်
demand	ယုၣ်အုၣ်တၢ်၊ လိၣ်ဘၣ်တၢ်တမံၤမံၤလၢကမၤနၢၤတၢ်လၢလၢပှ်ပှ်
demographic transition	ပှ်ကလုာ်တကလုာ်အတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်၊ တၢ်သံ၊ တၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ် ဇူးအတၢ်ဆီတလဲ
demography	ပှ်ကလုာ်တကလုာ်အတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်၊ တၢ်သံ၊ တၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ် ဇူး

English	Karen
denaturation	နုဆာ်ဟးဂု်ဟးဂီၤကွံာ်
dendrite	ဒဲ(န)ဇြး
denitrification	တၢ်ထူးကွံာ်နဲးထြီာ်ကွံာ်
denitrifying bacteria	ဘဲးထံရံၤယါလၢအထူးကွံာ်နဲးထြီာ်ကွံာ်
density-dependent limiting factor	၁. တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်လိာ်သး, တၢ်အိၣ်တၢ် ၂. တၢ်အတြီၢ်, တၢ်ဖိတၢ်လံၤတမံၤအတၢ်တြီၢ် ၃. ပှၤနီၣ်ဂံၢ်လၢအိၣ်လၢတၢ်လီၤတတိၤအပူၤနညးအပိၣ်န့ၣ်နညးအိၣ်ခေသမ
deoxyribonucleic acid (DNA)	ကံၤလၢအစိၣ်ခိတၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်မူတၢ်ခဲတဖၣ်အပူၤ
deoxyribose	အံၤသ့ၣ်ဆၢတကလုာ်
dependent variable	တၢ်လၢအဆိတလဲပိာ်ထွဲတၢ်တဆိဘၣ်တဆိ
deplete	မၤစ့ၤလီၤ, မၤလၢကွံာ်ခဲလၢကယၣ်ယၣ်
depletion	တၢ်မၤစ့ၤလီၤ, တၢ်မၤလၢကွံာ်ခဲလၢကယၣ်ယၣ်
depressant	လၢအမၤစ့ၤလီၤတၢ်သးအူး/တၢ်သ့ၣ်ကိာ်သးဂီၤ
dermis	ဖဲးဘ့ၣ်နီၣ်နီၣ်
desalination	တၢ်ထူးကွံာ်အံၤသ့ၣ်/စၢၤထးလၢထံကျါ
desert	မဲးမုၢ်ပျီ
desertification	တၢ်ကဲထီၣ်လၢမဲးမုၢ်ပျီ
desirable	လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်
destroy	မၤဟးဂီၤ
destruction	တၢ်မၤဟးဂီၤ, တၢ်လီၤပျီ, တၢ်ဟးဂု်ဟးဂီၤ
detect	ယုသ့ၣ်ညါ, ယိထံသ့ၣ်ညါ
detection	တၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်လီၤဘၣ်လီၤဘၢ, တၢ်ယိထံမံထံတၢ်
determine	ဟံၤလီၤအသးကျါမုဆူ , ဆၢတဲာ်တၢ်လၢအဖိးသဲးစး
detoxication	တၢ်သ့ၣ်စီကွံာ်တၢ်အစုာ်အပျါ
detrimental	လၢအကဲထီၣ်တၢ်ဟးဂု်ဟးဂီၤ, လၢအကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီ, လၢအကဲထီၣ်ဘၣ်ဒိဆါတၢ်
detritus	တၢ်အက့အခိ
development	တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသိထီၣ်
deviation	တၢ်လဲၤကမၣ်ကျဲ, တၢ်လဲၤတၢ်တလီၤအကျိၤအကျဲ
dextrose	အံၤသ့ၣ်ဆၢလၢသ့ၣ်အပူၤ
diabetes	တၢ်ဆိၣ်ဆါ
diagram	တၢ်က့ၢ်တၢ်ဂီၤ, တၢ်က့ၢ်ဒိ
dialysis	တၢ်မၤကဆိသ့ၣ်
diaphragm	သးနါပုၤဒီးဟၢဖၢညးထုၣ် ၂. တၢ်ဘ့ၣ်ဘၣ်ဘူသလၢလၢကနီၤဖးတၢ်အန့ၣ်အဆါ ၃. ပိာ်မုၢ်အတၢ်ဒိသးဟူးအတၢ်ဖျိၣ် ၄. ခဲမရၢပူၤတၢ်ပူၤအလီၤဖဲအပျဲလဲၤန့ၣ်တၢ်ကပိၤ
diarrhea	တၢ်ဟၢဖၢလူ
diastole	သးဖျါၣ်လီၤကဆုၣ်
diastolic pressure	သ့ၣ်ဂံၢ်ဆိၣ်ဖဲသးဖျါၣ်လီၤကဆုၣ်အခါ
diatom	ဒဲၣ်အတီၣ်(မ)
dichotomous	လၢတၢ်နီၤဖးလီၤအိၣ်ခဲခိခဲကွံာ်
dichotomous key	ဒဲၣ်ခိၣ်ထီၣ်မး(စ)တၢ်မၤကျဲ
died off	ဆဲးလီၤစ့ၤလီၤ, လီၤကယး, လီၤသံး, လီၤတူာ်
diet	တၢ်အိၣ်လၢအန့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါ
differ	လီၤဆိလိာ်အသး, တလီၤပလိာ်, ဟံၤအသးလီၤဆိ
differences	တၢ်လီၤဆိ

English	Karen
differentiation	တၢ်နီၤဖးလီၤဆီ, တၢ်လီၤဆီ
diffusion	တၢ်ရၢၤလီၤသလၢၣ်လီၤအသး, တၢ်ပုၤထီၣ်ယွၤလီၤသကူၤ
digest	ဂံၢ်ဘျးတၢ်အိၣ်
digestion	တၢ်မၤဘျးတၢ်အိၣ်, တၢ်ဂံၢ်ဘျးတၢ်အိၣ်
digestive enzyme	အဲၤ(မ)လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂံၢ်ဘျးတၢ်အိၣ်
digestive juices	ကဖုထံလၢကဂံၢ်ဘျးတၢ်အိၣ်အဂီၢ်
digestive system	တၢ်ဂံၢ်ဘျးတၢ်အိၣ်အကျိၤအကျဲ
dihybrid	တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်တၢ်စၢၤတၢ်သွဲၣ်ခံမံၤ
dihybrid cross	တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ကျဲၣ်ကျိၣ်တၢ်စၢၤတၢ်သွဲၣ်ခံမံၤ
dilation of blood vessel	တၢ်မၤလဲၤထီၣ်သွဲၣ်ကျိၤ
dimorphism	တၢ်အိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤခံကလုာ်သ့
dinosaur	ဒဲၣ်နီၤစိ, ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအဒိၣ်ကတၢၢ်လၢပူၤကွဲၣ်န့ၣ်အကကွဲၣ်တဖၣ်
dioxide	ဒဲၣ်အီးစး
dipeptide	ဝဲးထး(ဒ)လၢအိၣ်ဒီးအမံၣ်နီၣ်ဆဲးစးခံခါ
diphtheria	ကီၢ်ယုၤဘိညးတၢ်ဆါ, ဒုးဖသရံၤကီၢ်ယုၤဘိညးတၢ်ဆါ
diploid	အိၣ်ဒီးဒြိၣ်မိၣ်စိခံကရူၢ်
direct harvesting	တၢ်ကူးန့ၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်လီၤလီၤ
direction	တၢ်အကျိၤလီၤ, တၢ်န့ၣ်ကျဲ
directly	တဘျီယီ, လီၤလီၤ
disaccharide	အံၤသ့တကလုာ်လၢအိၣ်ဒီးမိၣ်နီၣ်စးကရဲးခံခါ
disadvantage	တန့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖိၣ်, တကဲဘျးကဲဖိၣ်
disaster	တၢ်တတၢ်တန့ၢ်
discs	ယံၣ်ဘျၣ်ဘၣ်စၢၤလၢရူၤယံၣ်အကဆူး
disease	တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ
disjunction	တၢ်ထုးလီၤဖးသး
dislocation	အဆၢတလံာ်, ဖံးဘျၣ်ခိၣ်စုဆၢခိၣ်ဆၢတလံာ်
dispersal	တၢ်ဒုးဆံထီၣ်ပွၤထီၣ်တၢ်အစၢၤအသွဲၣ်
disposal	တၢ်ရူးကွဲၣ်တၢ်, တၢ်ဝဲကွဲၣ်တၢ်, တၢ်ဆါလီၤအိၣ်ကွဲၣ်တၢ်, တၢ်မၤပျီကွဲၣ်တၢ်
dispose	ရဲၣ်ကျဲၤဘၣ်လိာ်ဘၣ်ကျဲ, မၤဂီၤကွဲၣ်, မၤလၢကွဲၣ်, တၢၤကွဲၣ်
disrupt	မၤပတုာ်တၢ်, မၤတံာ်တၢ်, မၤကီၢ်မၤခဲ.ပတုာ်ကွဲၣ်
dissecting microscope	တၢ်ကူးကွဲးအဲးဒြိၣ်စကီး
dissection	တၢ်ကူးကွဲးလၢကမၤလိကွဲၣ်တၢ်အဂီၢ်
dissolve	မၤပံာ်လီၤလၢထံကျိ ၂. မၤလီၤမုၢ်လီၤဖးကွဲၣ် ၃. လီၤမၢ်ကွဲၣ်.အဒိ, တၢ်သးထီၣ်လီၤမၢ်ကွဲၣ်
diuretic	တၢ်မၤကဆိဆိၣ်
diurnal	မုၢ်ထူၣ်အဆၢကတီၢ်
diversity	တၢ်လီၤဆီလိာ်အသး, တၢ်အကလုာ်ကလုာ်
divide	နီၤဖး
(DNA) deoxyribonucleic acid	ဂၢ်လၢအစိာ်ခိာ်လီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်မူတၢ်ခဲတဖၣ်အပူၤ
DNA fingerprinting	တၢ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်
DNA polymerase	ခံၢ်အဲ(န)အုၣ်ဖိၣ်လံၣ်ခဲရဲး(စ)
dominance	စိကမိၤလုာ်ဘၢလၢပုၤဂၤအဖိခိၣ်, တၢ်ဒိၣ်စိခိၣ်ကမိၤ
dominant	လၢအဒိၣ်စိ, လၢအကါဒိၣ်န့ၢ်ဒီး
dominant gene	ကွဲၣ်(န)လၢအလုာ်ဘၢတၢ်

English	Karen
dominant species	တၢ်ကလုာ်လၢအလုာ်ဘၢတၢ်
dominant trait	တၢ်အကူၢ်အဂီၢ်လၢအပျိုတြၢ်ကလၢ
dormancy	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိလၢအမူဘၣ်ဆၣ်တဒိၣ်ထီၣ်ဒံးဘၣ်, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအပနီၣ်တဖျါတၣ်ဆၣ်အိၣ်ထၢၣ်ဂၢ်အသး
dorsal	လၢအဘၣ်ယးဒီးညၣ် မ့တမ့ၢ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအပျိုခိၣ်
double fertilization	တၢ်ဒၢန့ၣ်လီၤဖိဖါအကမူၣ်ဒံးသိးအချံကကဲထီၣ်အဂီၢ်ခံကထၢ
double helix	တၢ်ကွီၤ, အဲးထီၣ်(မ)ကွီၤ လၢအိၣ်လၢ ဖြိၣ်ထံ(န), နှူကလံးအဲးစူး, မ့တမ့ၢ် ဖိလံၣ်ဗဲရူးမိၣ်လံၣ်ခယုအပူၤခံကထၢ
Down's syndrome	ခိၣ်န့ၣ်လီၤတူၣ်လီၤကၢ်တၢ်ဆါပနီၣ်
drainage	တၢ်ပျိုလီၤထံ, တၢ်ပျိုလီၤထံတၢ်ဖဲတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ
drilling	တၢ်ပျိုဖျိတၢ်
drone	သိၣ်အိၣ်သိၣ်အူၣ်, တဲတၢ်လီၤကၢ်လီၤကျဲ
drosophila	သၣ်ဘုလၢအဆံးဖိတကလုာ်
drug	ကသံၣ်ဖိၣ်ကသီဖိၣ်
drug abuse	တၢ်စူးကၢ်ကသံၣ်မူၤဘိး
drug dependence	တၢ်စဲကသံၣ်
drug overdose	အိၣ်ကသံၣ်အါတလၢ
duckweed	ထံသံၣ်ဂီၢ်မုၢ်ဂီၢ်ပၤလၢအထီၣ်ဖိလၢထံသံအဖိခိၣ်
ductless gland	တၢ်ချံလၢအကျိၤဘိတအိၣ်
dump	ဟံလီၤတၢ်ကွံၣ်, ဟံတၢ်ကွံၣ်, တၢ်ကွံၣ်, စူးကွံၣ်ညိကွံၣ်
duodenum	ပံၣ်ဖိအခိၣ်ထံးတပတီၢ်
dwarfism	တၢ်ဒိၣ်ပံၣ်တလၢတၢ်ဆါ
dynamic	လၢအအိၣ်ဒီးအစိအကမီၤ
dynamic equilibrium	တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤချ့
dysentery	တၢ်ဟၢဖၢဝံၣ်တကံ
E	
eagle	လံၣ်ကြိကြိၣ်
ear	နံၢ်ကူ
ear canal	နံၢ်ပူၤ
eardrum	နံၢ်ကလုာ်
earthworm	ထိးကလဲၣ်
echinoderm	ပိၣ်လဲၣ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ
ecological	လၢအဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးဒီးတၢ်မူဘၣ်ထွဲပိၣ်ညါ
ecological niche (s)	တၢ်လၢအသးသမူအိၣ်အတၢ်အိၣ်မူအကျိၤအကျဲ
ecological pyramid	ပံၣ်ရဲးဘၣ်ထွဲတၢ်မူဘၣ်ထွဲပိၣ်ညါ
ecological succession	တၢ်ဆီတလဲမူဘၣ်ထွဲပိၣ်ညါ
ecologically	တၢ်မူဘၣ်ထွဲပိၣ်ညါတကပၤ
ecology	တၢ်မူဘၣ်ထွဲပိၣ်ညါ
economically	မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွံၣ်တကပၤ
ecosystem	တၢ်မူတၢ်
ecosystem diversity	တၢ်မူတၢ်အကလုာ်ကလုာ်
ectoderm	အဲးတိၣ်ဒၢၣ်(မ)
edema	ကဘၢထီၣ်, ကဘုထီၣ်

English	Karen
effective	တုလီတီလီ
effectiveness	တံတုလီတီလီ
effector	ယုညုဒီးတံချံတဖ်လ၊ ခိဆာကွတဖ်အမနုနာအတံဟူးတံဂဲတဖ်အခါ
egg	ဆိဒံ၊ တံဒံ
ejection	တံနီဟးထိကွံတံ၊ ၵ. တံဒုးဟးထိကွံတံ၊ တံဖိုးထိတံ၊ ၶ. တံစံဖိုးထိ လ၊ကဘီယုတချူးကဘီယုလီတံ၊ ၷ. တံစံဖိုးထိတံ
elbow joint	စုနာဂံကမိ
electrocardiogram (EGG) or (EKG)	တံသမံသမိးကွံသးဖျာအစး
electron	အံလဲးထြိ - တံဖိတံလံဆးဆးဖိတခါလ၊အအိလ၊အဲထိ
electron microscope	အံလဲးထြိဖဲးဒြိစကိး
electronic balance	အံလဲးထြိနံးစိပိ၊ လိစိပိ
electrophoresis	အံလဲးထြိဖိရံစုး
element	ကစိ၊ တံအမိပု
elephantiasis	တံဆါကဆိခိ
eliminate	ဒုးဟးထိကွံတံ၊ တမယုတံလ၊ဘာ၊ ဟံတံကွံတံ
elongation region	ဟိကဝိဒိထိထိထိ
elongation zone	ဟိကဝိဒိထိထိထိ
embolism	သွံကွါကတ်
embolus	သွံကိလိ၊ တံလ၊အဒုးကတ်သွံကွါ
embryo	ဖိသံကိလိထိသိသိ
embryo sac	ဖိသံကိလိထိသိသိအထာဖိ
embryology	တံမလိတံကထိလိထိသးအဂု၊ တံကလိထိသးဂုထံးပိညါ
embryonic	ဖိသံလ၊အက၊ကိလိထိသိသိ
embryonic membrane	ဖိသံအသလိ
emigration	တံဟးထိကွံလ၊အကိးဒီးလဲးအိဆိးလ၊ကိဂ၊
emit	ဟုထိ၊ ဟုလီ၊ ဒုးဟးထိ၊ ထူးထိ
emphysema	တံကသါစံတံဆါ၊ တံကသါပံး၊ ပသိအကလံထာဖိတဖ်အပူအဖဲးအိ ထိ၊ ဟးဂိးဒိထိ
emulsification	တံဒုးကထိဖဲးညုတမံယိ
enable	မ၊ဘဲသု၊ ဒုးသုထိ၊ ဒုးညိထိ
enamel	ကသံဖျူဘျူကဆုတံ၊ ၵ. ဝဲအဘုကျု
end product	တံပတုထူးထိပနံ
endangered species	တံအစ၊ဘူးကလီတု
endemic	(တံဆါ)လ၊အညိနုအိထိဝဲလ၊တံလီတပူပူ
endocrine gland(s)	ဘာထွဲအဲဒြိစုချလ၊တအိဒီးကျိဘိ
endocrine system	အဲဒြိစုချလ၊တအိဒီးကျိဘိအကျိအကျဲ
endocrinology	တံမလိသုညါဘာပးအဲဒြိစုချလ၊တအိဒီးကျိဘိ
endocytosis	အဲဒြိစုးထိစုး
endoderm	အဲဒြိစုးဒါ(မ)
endoparasite	တံလ၊အမူလ၊တံဂ၊အလီ
endoplasmic	အဲဒြိစုးဖူးစမုး
Endoplasmic reticulum	အဲဒြိစုးဖူးစမုးရဲးတံဂုလ၊ဒါ(မ)
endoskeleton	ယံကွဲအတံဆိလီသးလ၊မိပုပ၊
endosperm	တံသလီလ၊အအိလ၊ တံထုဖိလ၊အအိလ၊ တံချံအပူဒဲးသိးကဟုတံအိ

English	Karen
endosperm nucleus	အဲဒ်ဖြိုင်စဖာနှူချံယား(စ)
energy flow	ဂံသဟိုင်ယူလီအသး
energy pyramid	ဂံသဟိုင်ဖဲရမ်း
engineering	စဲးဖိကဟင်ပိညါ
engulf	လှော်ဘာ ။ ယူလီကွိုင်
enlist	ဆဲးလီမံးနီလီဆူသုးပူၤ ။ မၤန့ၢ်ပုၤတဂၤအတံးမၤစၢၤ
enrich	မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တံးအကံးအစီ, မၤဂ့ၢ်ထီၣ်အလုၢ်အပူၤ ။ မၤထူးထီၣ်တံးထီၣ်တံး
environment	န့ဆၢၣ်ခိၣ်ယၢၤ
environmental	လၢအဘၣ်ထွဲဒီးခိၣ်ယၢၤဝးတရံး
environmental impact statement	တံးဟ်ဖျါထီၣ်တံးဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးလၢအဘၣ်ထွဲဒီးခိၣ်ယၢၤဝးတရံး
enzyme(s)	အဲ(မ), န့ဆၢၣ်ကံတကလုၢ်လၢအဘၣ်တံးဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးတံးမုၢ်တံး ဘိအဲ(လ)
enzyme-substrate complex	အဲ(မ)စး(ဘ)စုၤထွဲကံးဖိၣ်
epicotyl	အဲးဖံးခိးထု(လ)
epidemic	တံးဆါသံတြိုင်, တံးဆါသံသံတြိုင်
epidermis	တံးအဖံးသဘူၤ, တံးဖံးလၢခိတကထၢ
epididymis	ဆိုးထံကျိဘိ
epiglottis	ကလုၢ်ဒၢခိၣ်ပံး
epinephrine (adrenaline)	ခြီးစထၢၣ်လဲလၢအလွဲၢ်တအိၣ်
epithelium	ထံးရှူဘူဖိလၢအကျါဘၢဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအမိၢ်ပုၢ်
equatorial plane	တံးလီၢ်ဖဲ(လ)အဘၣ်စၢၤ
equilibrium	တံးအဂံၢ်ပုၤသိး
era	စီၤ, တံးအကတီၢ်, တံးအစံၤ
erect posture	ထီထူၣ်လီၤလီၤလၢအဖိခိၣ်
erosion	တံးအိၣ်ကလီၤ, တံးမၤလုၤကွိုင်တံး
error	တံးကမၣ်
Escherichia coli (e. coli)	အဲးခွဲၣ်ရံၣ်ခွဲၣ်ယါအံၣ်ခိလဲ
esophagus	ကိၣ်ယူၢ်ဘိ, တံးအိၣ်ကျိၤ, ကိၣ်ယူၢ်
essential amino acid	အမံၣ်နီၣ်အဲးစးလၢအရူဒိၣ်
estrogen	အဲးစုၤထီၣ်ကွၢၣ်
estuary	ထံထုၣ်လဲၢ်
ethyl alcohol	အဲထါ(လ)သံး
euglena	ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဲ(လ)အိၣ်ထဲတခါဒီးရုလီၤအစၢၤသွဲၣ်သ့ခိဖျိနီၤဖးလီၤဝဲ
eukaryote	ယူၣ်ခဲၣ်ရံၣ်အိး, ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအပတီၢ်ထီ
eukaryotic cell	ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဲ(လ)
Eustachian tube	ကျိဘိလၢအဒုးစဲဘူး နံၢ်ပူၤစၢၣ်သးဒီးကိၣ်ဘိအဖိခိၣ်
evaporate	သဝံထီၣ်
evaporation	တံးသဝံထီၣ်ကွိုင်
evidence	အုၣ်အသးလၢတံးတမံးမံးအဂီၢ်
evolution	တံးမူတံးမဲအတံးလဲလီၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်တဆိဘၣ်တဆိ
evolutionary	လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတံးမူတံးမဲအတံးလဲလီၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်တဆိဘၣ်တဆိ
evolve	လဲလီၢ်အသးတဆိဘၣ်တဆိ, ဒုးဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်, ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်
examination	တံးဒီးစဲး, တံးသမံးသမိး
except	မ့တမ့ၢ်ဘၣ်, ထဲဒ်, ထဲလၢ

English	Karen
excess	လၢအတလၢကွံင်တၢ်လိာ်ဘၣ်, လၢအတလၢကွံင်တၢ်ဟံပနီၣ်
excessive	လၢအလၢကွံင်, လၢအအါကဲၣ်ဆိး, အါတလၢကွံင်, လၢအလၢကဲလၢကဟံ
excretion	တၢ်အုၣ်တၢ်ဆံၣ်
excretory	တၢ်အုၣ်တၢ်ဆံၣ်
exercise	တၢ်မၤနီၣ်ခိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
exhalation	တၢ်ကသါထီၣ်, တၢ်ကသါထီၣ်ကလံၤ
exhale	သါထူးထီၣ်ကလံၤ
exhaust	ကံသံလၢအဘၣ်တၢ်ထူးထီၣ်အီၤလၢသိလၢ, ဝဲးစီၤဖိစီၤ မ့တမ့ၢ် ဝဲးဖိကဟၣ်
exhibit	တၢ်တမံၤမံၤလၢတၢ်ဒုးန့ၣ်အီၤ
exist(s)	တၢ်လၢအအိၣ်မူ(တဖၣ်)
exocrine gland	တၢ်အချံလၢအိၣ်ဒီးကျိၤတၢ်လၢအပူၤ
exon	ဆဲးစီ(န)
exoskeleton	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအကု
experiment	တၢ်မၤကွံၢ်
expiration	တၢ်လၢကွံၢ်, တၢ်ကတၢ်ကွံၢ်, တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကွံၢ်, တၢ်သံ
explanation	တၢ်တဲန့ၢ်ပၢၢ်
explosive	လၢအပိၢ်ဖးထီၣ်သ့, လၢအပိၢ်ဖးထီၣ်ညီ
exponential growth	လၢအဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဒီးချ့ထီၣ်
expose(d)	ဟံအိၣ်ဖျါ(ထီၣ်)
expressed	တၢ်ဟံဖျါထီၣ်
expression	တၢ်ဟူးဂဲၤမၤဖျါထီၣ်တၢ်
extensor	ယုၢ်ညၣ်ထူၣ်အသလီ
extent	တၢ်အလဲၢ်အထီ
external	လၢအချၢ, လၢခိတခီ
external fertilization	တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အထူးအစီ, တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အသိအချါအချၢ, တၢ်ဒၢန့ၣ်လီၤဖိဖါအကမူၣ်ဒ်သိးအချံကကဲထီၣ်အဂီၢ်
external respiration	တၢ်သါထီၣ်သါလီၤလၢအချၢ
extinct	တမူလၢဘၣ်, တအိၣ်လၢဘၣ်, လီၤတူၣ်ကွံၢ်
extinction	တၢ်စၢၤလီၤတူၣ်, တၢ်လၢကွံၢ်
extinction of fauna	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်ညီန့ၢ်လၢတၢ်လီၢ်တကဝီၤအပူၤအစၢၤလီၤတူၣ်
extracellular digestion	တၢ်ဂံၢ်ဘျးတၢ်အိၣ်ဝဲ(လ)အချၢ
extract	တၢ်ထူးကွံၢ်တၢ်, တၢ်ချီန့ၢ်ဟၢန့ၢ်အသဝံ, တၢ်ထူးထီၣ်န့ၢ်တၢ်
eye	မဲၣ်ချံ
eyepiece (ocular)	လါနါ (လၢအဘၣ်ထွဲဒီးမဲၣ်ချံ)
F	
facilitated diffusion	တၢ်စိၣ်ဆ့ၢ်တၢ်မိၢ်ပုၢ်တဖၣ်လၢ ဝဲ(လ)အသလီတဖၣ်ခိဖျိဖြိုၣ်ထံ(န)မိၣ်လံၣ်ခယူ
Fahrenheit scale	ဝဲၣ်ရုၣ်ဟးစက့
fallopian tube (oviduct)	ချံသၣ်အကျိၤ
fallout	တၢ်မၤအသးလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အစၢၤလၢအအါတဖၣ်
family	ဂူၣ်ဖိထၢဖိ
fangs	မဲထီ, ဂုၢ်အမဲ
farsightedness	မဲၣ်ချံတၢ်ကွံၢ်အယုၢ်ယံၤ

English	Karen
fat	တၢ်အသိ
fatal	လၢအမၤသံတၢ်သ့
fatigue	တၢ်ဘျးသ့တၢ်သး
fatty acid	ကၢ်ဆၢ်အသိ
feather	ထီၣ်ဆူၣ်
feces	တၢ်ဆူၣ်
feedback	တၢ်ခိဆၢ/တၢ်ဟ့ၣ်ခိဆၢတၢ်
feedback mechanism	တၢ်ဂ့ၢ်ခိဆၢတၢ်
female gamete	ပိၣ်မ့ၣ်တၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်စဲ(လ)
female reproductive system	ပိၣ်မ့ၣ်အတၢ်ဒုးလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်အကျိၤအကျဲ
femur	ကံၣ်ဒုၣ်လံ
fermentation	တၢ်မၤကဲထီၣ်သံးအစီ
fern	ကံၣ်ခိၣ်ဒီး
fertilization	တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အထူးအစီ
fertilizer(s)	ဟီၣ်စီ (တဖၣ်)
fetal	လၢအဘၣ်ယးဒီးဖိသၣ်လၢအအိၣ်လၢဒၢလီၢ်အပူၤ
fetal alcohol syndrome	ဖိသၣ်တၢ်စဲသံးတၢ်ဆါပနီၣ်, တၢ်ဆါအံၤအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်ဖျိ ဝါအိၣ်သံးအါတလၢဖဲဒၢအဖိအခါ
fetus	ဖိသၣ်အိၣ်လၢဒၢလီၢ်အပူၤ
fever	တၢ်လီၤကီၢ်
fewer	စ့ၤန့ၢ်ဒီး
fiber	လုၣ်အယဲၤ, တၢ်အိၣ်အလုၣ်
fibrin	ဖြီၣ်ထုလၢအဒုးကီၢ်လီၣ်ထီၣ်သ့ၣ်
fibrinogen	ဖြီၣ်ထံ(န)လၢအအိၣ်လၢ ဖျးစမ့ၣ်အပူၤလၢ မၤစၢၤတၢ်သ့ၣ်ကကီၤထီၣ်အဂီၢ်
fibrous root system	တၢ်အဂံၢ်လၢအိၣ်ဒီးအဂံၢ်ပြီၣ်ကဒံအါအါဂီၢ်ဂီၢ်
field	လီၢ်ကဝီၤ, ဖျိ
field of microscope	လီၢ်ကဝီၤလၢ တၢ်ကွၢ်အိၣ်ဒီးဖဲးဖြီၣ်စကိး
filament	ပျံၤသ့ဖိတဖၣ်
filter out	ပံၢ်ထုးထီၣ်
filtered	တၢ်ပံၢ်အိၣ်
filtrate	တၢ်အထံလၢတၢ်ပံၢ်အိၣ်
filtration	တၢ်ပံၢ်ထံအကျိၤအကျဲ
fin	ညၣ်အရ, ညၣ်အဒံး
finches	ထီၣ်ဖျံးဖိတကလုၣ်
fine adjustment	တၢ်ကျဲၤလီၤကျဲၤဘၣ်လၢတၢ်ထံၣ်ကဆံ့အဂီၢ်
fingerprinting	ဆဲးလီၤစုမ့ၢ်ကျၢ်
finite	အိၣ်ဒီးတၢ်ပံၢ်ပနီၣ်အန့ၣ်အဆၢလီၤတၢ်လီၤဆဲး
firm	ဂၢ်ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤ, လီၤတၢ်လီၤဆဲး
first filial generation	တၢ်သးသမုၣ်အိၣ်အဖိခိၣ်ထံးတစီၤ
first-level consumer	ပုၤစူးကါတၢ်အခိၣ်ထံးတပတီၢ်
fission	တၢ်နီၤဖးလီၤအဲးထီ(မ)နူၣ်ယး(စ)လၢကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂံၢ်သဟီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပိၣ်ဖးထီၣ်
flagella	တၢ်အယဲၤပြီၣ်ဖးထီၣ်လၢအဟဲထီၣ်လၢစဲ(လ)အပူၤ
flagellum	တၢ်အယဲၤပြီၣ်ဖးထီၣ်တဖၣ်လၢအဟဲထီၣ်လၢစဲ(လ)အပူၤ
flatworm	တၢ်အယၢ်ကဘျၢ်

English	Karen
flea	ကျံ/ ဆပ်ဖိကီဖိအကျံ
flexor	ယုညည်လၢအချးက့ၣ်လီၤတၢ်သ့
flipper of whale	ညည်လူၤခိၣ်အံးဆု
florescence	တၢ်ထူးထီၣ်တၢ်ကပိၤအယဲၤ
flow	ယွၤလီၤ
flow of energy	ဂံၢ်ဘါအတၢ်ယွၤလီၤ
flower	ဖိ
fluid	တၢ်အထံအနီ
fluke	တၢ်ဝံၣ်ဖုးကလၢလၢဖုး
fluoridation	တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤဖျူၤအိၣ်ရဲး
fluoride	ဖျူၤအိၣ်ရဲး
folic acid	ပိလံးအဲးစူးထးစိ, တၢ်အစိတကလုၣ်လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤလၢနီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဂီၤဖျၢၣ်ကအါထီၣ်အဂီၢ်
follicle	ဆူၣ်အပူၤ/တၢ်ဆူၣ်မဲထီၣ်အပူၤ
follicle stimulating hormone (FSH)	ဆူၣ်အပူၤလၢအဒူးအိၣ်ထီၣ်ဟီၣ်မိ (FSH)
food allergen	တၢ်အိၣ်လၢအဒူးကဲထီၣ်တၢ်တဘၣ်လိၣ်ဒီးသ့ၣ်
food chain	တၢ်အိၣ်ထးသ့
food poisoning	တၢ်အိၣ်အစုၣ်
food pyramid	တၢ်အိၣ်အပံၤရမံး
food vacuole	တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်တၢ်အိၣ်လီၢ်လၢအယဲၤလၢမဲ(လ)အချၢ
food web	တၢ်အိၣ်အကပိၤဒၤ
forceps	နီၣ်တံၣ်/နီၣ်တံၣ်ဘဲ
forest conservation	တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤသ့ၣ်ပှၢ်
form	မၤအက့ၢ်အဂီၢ်, ကဲထီၣ်
formation	တၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်တမံၤ/တၢ်ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တမံၤ
formula	အကျိၤအကျဲ/အလုၢ်အလၢ
fossil	လၢၢ်လိၣ်ဒီး
fossil fuel	လၢၢ်လိၣ်ဒီးအသိ
fossil record	လၢၢ်ဒိၣ်လိအတၢ်ကွဲးနီၣ်
four o'clock flower	ဖိလွၢ်အါ
fracture	မၤတဲၤ/မၤသ့ၣ်ဖး
fragment	တၢ်အလုၣ်အဒု
fraternal twin	ဒီးပုၢ်ဝဲတယံၣ်
freeze drying	မၤခုၣ်ဟၢယုထီ
frequently	မဲအံၤမဲအံၤ
freshwater	ထံဘျါ
fructose	အံသ့ၣ်ဆၢတကလုၣ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်အီၤလၢကနဲစိ ဒီးတၢ်န့ၢ်ထံ
fruit	တၢ်သုတၢ်သ့ၣ်
fruit fly	သ့ၣ်ဘုလါ
fumes	မ့ၣ်အူလုၢ်
fungi	ကုၤယၢ်
fungus	ကုၤ/ ကုၤလၢအကဲထီၣ်တၢ်အါသ့
fur	တၢ်အဆူၣ်ကပုၣ်လုၣ်

English	Karen
G	
galactose	အံသန်ဆာကန်လဲထိး(စ)လၢအပုံလီလၢထံကျါသ့
galactosemia	အံသန်ဆာကန်လဲထိး(စ)အါတလၢလၢသွံပူၤ
gall bladder	သဒံ
gallon	တကါလန်
gallstone	လၢလၢအအိန်ထီၣ်လၢသဒံပူၤ
gamete	မုၢ်ခွါစၢၤသွံၣ်စဲ(လ)
gametogenesis	မိၢ်ဒီးဖါ မုၢ်ခွါစၢၤသွံၣ်စဲ(လ)အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢထီၣ်
gamma globulin	ကုမုၢ်ကလိၣ်ဘူလု, ဖရိၣ်ထံ(န)လၢအိၣ်ဒီးဂံၢ်တြီဆၢ
ganglion	နၢၢ်ကိၣ်လိၣ်
gas exchange	ခိလဲလိၣ်ကံသံ
gaseous exchange	တၢ်ခိလဲလိၣ်ကံသံအကျါအကျဲ
gasoline	ဒးဆံၣ်သိလၢအိၣ်ဒီးအသဝံ
gastric	ဘၣ်ယးဒီးကဖု
gastric juice	ကဖုအထံ
gastro vascular cavity	တၢ်ကအိလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်ဘျးတၢ်အိၣ်ကျါဒီးကလံၤကျါခံခါလၢၢ်
gastrula	ကးစထြူလၢၣ်, ဝဲလံတဖၣ်သုးအသးဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ထံးရှူ
gastrulation	ကးစထြူလူၣ်, တၢ်ကတီၢ်ဖဲဝဲလံတဖၣ်သုးအသးဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ထံးရှူ
gel electrophoresis	တၢ်နီၤဖးလိအကျါအကျဲခိဖျိတၢ်ထံပံၣ်တဖၣ်
gene	စၢၤသွံၣ်ဂံၢ်ထံးက့ၢ်ဂီၤဆံးလၢအအိၣ်လၢဝဲလံအပူၤ, ကွံ(န)
gene expression	ကွံ(န)အတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်သး
gene frequency	ကွံ(န)အတၢ်ကဲထီၣ်သးဝဲအံၤခဲအံၤ
gene linkage	ကွံ(န)အတၢ်ဘျးဝဲလိၣ်သး, ကွံ(န)လၢ အိၣ်လၢခြိၣ်မိၣ်စိတခါယီအပူၤ
gene mutation	တၢ်ပျိၣ်လဲကွံၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်ခိဖျိစၢၤသွံၣ်ဂံၢ်ထံးကွံ(န) တၢ်ဆိတလဲ
gene	ကွံ(န)
gene(s)	ကွံ(န) (တဖၣ်)
generalization	တၢ်ကွၢ်လၢအတက့ၢ်လိၣ်
genetic	ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွံၣ်
genetic counseling	တၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ်တဲသကိး ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွံၣ်
genetic disease	တၢ်ဆါဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွံၣ်
genetic diversity	တၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွံၣ်အကလုၣ်ကလုၣ်
genetic engineering	တၢ်သုတၢ်ဘၣ်ကျါကျိပိညါဘၣ်ထွဲတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွံၣ်ကွံ(န)
genetic marker	တၢ်ပနီၣ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွံၣ်
genetic recombination	ကွံ(န)အတၢ်ဟံၣ်ဖျိထီၣ်ကဒါက့ၢ်အသး
genetic variation	တၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွံၣ်ကွံ(န)တၢ်ဆိတလဲ လဲလိၣ်အသး
genetically	လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွံၣ်
genetics	တၢ်ယုသုၣ်ညါမၤလိတၢ်လီၤစၢၤလီၤသွံၣ်, တၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွံၣ်ပိညါ
genome	ကွံ(န)အကရူၢ်လၢအိၣ်လၢတၢ်သးသမူအိၣ်အပူၤ
genotype	တၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွံၣ်အကလုၣ်
genus	တၢ်တကရူၢ် (ဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိတၢ်မုၢ်တၢ်ဘိတၢ်ဒ်န့ၣ်သိးတဖၣ်လၢအတၢ်ပနီၣ်လီၤကံလိၣ်သး)
geographic isolation	တၢ်နီၤဖးလိၣ်သးခိဖျိဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ်အတၢ်ဆိလီၤဟဲလီၤသး
geologic time scale	ဟီၣ်ခိၣ်ပိညါဘၣ်ထွဲတၢ်ဆါတၢ်အနီၣ်ထီၣ်

English	Karen
geotropism	သုန်ထုပ်ဝတ်ထူအတတ်ဒိုင်ထိုင်လၢ၊ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးဟီၣ်ခိၣ်အတတ်ထူးယၢ
germ theory of disease	တၢ်ဆါယၢ်အသံၣ်အိၣ်ရံၣ်
German measles	ကွၢ်မဲသမူးဖိ
germination	တၢ်ချဲဖးထိုင်
gestation period	ဒၢထိုင်ဖိအကတီၢ်
GH (growth hormone)	GH (တၢ်ဒိုင်ထိုင်ဟီၣ်မိ)
gigantism	နီၢ်ခိၣ်တလၢတၢ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး
gibberellin	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိအဟီၣ်မိလၢ၊ အိၣ်ဒီးမိၣ်လံၣ်ခယူဖးဒိုင်
gill	ညၣ်အခၣ်သံၣ်
gizzard	တၢ်အကထီ
gland	တၢ်အချံ (လၢပမိၢ်ပုၢ်)
global warming	ဟီၣ်ခိၣ်ကီၢ်လုးထိုင်
glomerulus	သွံၣ်ကျိၤပြဲကဒ်ဖိတဖၣ်လၢ၊ အအိၣ်လၢကလုၢ်အပူၤ
glucagon	ကလူခၣ်ကိဟီၣ်မိလၢ၊ အအိၣ်ထိုင်လၢကပိၤကဝ်အပူၤ
glucose	ကလူခိး(စ)
glycerol	တၢ်အထံပံာ်လၢအနၢတအိၣ် အလွဲၢ်တအိၣ်
glycine	အမံၣ်နီၣ်ဆဲးစးလၢ၊ အအိၣ်ထိုင်နီၣ်ဆၢၣ်အသိးဒီးအိၣ်ဒီးဖြိုင်ထံ(န)အါကတၢ်
glycogen	ကလဲခိၣ်ကွၢ်လၢအပၤယၢ် ခၣ်ဘိၣ်ဟဲးဖြူးဒီး ဘၣ်တၢ်ဟံးအီၤလၢသုၣ်ဒီး ယုၢ်ညၣ်တဖၣ်အပူၤ
glycolysis	တၢ်မၤပံာ်လီၤကလူခိး(စ)
gaiter	တၢ်ကံးညၣ်မၤဘၢခိၣ်တီၣ်
Golgi body (apparatus)	ကီ(လ)ကွၢ်မိၢ်ပုၢ် (နီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤခွဲ)
gonad	မုၢ်ခွၢ်တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွံၣ်ကွၢ်ဂီၤ
gonadotropin	ကိၣ်နီၣ်ဒိၣ်ကြီးဖုဟီၣ်မိ, ဟီၣ်မိကရူၢ်လၢအထူးထိုင်ဟီၣ်မိလၢကဒူးအိၣ်ထိုင် မုၢ်ခွၢ်တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွံၣ်ကွၢ်ဂီၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ.
gonorrhea	ကနီၣ်တၢ်ဆါ, ယဲသဲတၢ်ဆါ
gorilla	ကီၤရဲလၢ်, တၢ်ဆူးဖးဒိုင်တကလုၢ်
gout	ခိၣ်မုၢ်အဆၢညိးတၢ်ဆါ
gradualism	တၢ်ဆိတလဲကယိကယိ
graduated cylinder	ဝဲအုၣ်ဖျၢၣ်ပီၤ
grafting	တၢ်ဘိၣ်သုၣ်ဒု
gram	ကြိၣ်(မ)
grana	န့ဆၢၣ်အလွဲၢ်တဖၣ်
graph	လံာ်တြီၤပြီ
grasshopper	ခွဲၣ်
grassland	နီၣ်သီထီ
gray matter	ခိၣ်န့ၣ်အလွဲၢ်ဝါယး
green algae	အံၤလဲလါဟ့, ဟီၣ်ဆူးလါဟ့, နီၣ်ဒီးဆူးလါဟ့
green revolution	တၢ်လဲလိာ်စူးကါစဲအုၣ်လၢ တၢ်သုၣ်တၢ်ဖျးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
greenhouse effect	ဟံၣ်မဲာ်ထံကလၢအတၢ်ဒိဘၣ်
greenhouse gas	ဟံၣ်မဲာ်ထံကလၢအကံးသဝံ
grid	ပနီၤလၢတၢ်သုၣ်အီၤဝဲတၢ်တုဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ
growth	တၢ်ဒိုင်ထိုင်
guanine	ကဲကွၢ်နီၣ်

English	Karen
guard cell(s)	စဲလ်ဒီသဒါတတ်
gullet	ကိတ်ယူတ်တတ်အိတ်ကျိ
gymnosperm	တတ်ချ်လတ်မံးဘုတ်တအိတ်
gypsy moth	သံမိတ်ပိတ်တကလုတ်
H	
habit	အလုတ်အလတ်
habitat	တတ်လိတ်လတ်တတ်မူတ်မံးအိတ်ညိတ်နတ်အလိတ်
habitat fragmentation	တတ်မဟးဂိတ်တတ်လိတ်လတ်တတ်မူတ်မံးအိတ်ညိတ်နတ်အလိတ်
hair follicle	ခိတ်ဆူတ်အပူ၊ ခိတ်ဆူတ်မဲထိတ်အပူ
half-life	သးသမူတ်တတ်
haploid (monoploid)	ဟး(ဖ)လွဲးစဲ(လ)၊ စဲ(လ)လတ်အိတ်ဒီးဒြိတ်မိတ်စိထဲတစူတ်စိ
Hardy Weinberg law	ဟးဒိတ်ဘးတတ်သိတ်တတ်သိ
harm	မဟးအ၊ မဟးဂိတ်၊ မဟးဘုတ်
harmful	လတ်အမဟးဟးဂိတ်တတ်သု၊ လတ်အမဟးဆိတ်တတ်သု
harmless	လတ်အမဟးဟးဂိတ်တတ်သု၊ လတ်အမဟးဆိတ်တတ်သု
harvesting	ထူးပိတ်တတ်ပိတ်၊ ကူး (ဘု)
hatching	အဒိတ် (ဖးထိတ်)
Haversian canal	ဟတ်ဂူတ်အကျိ၊ တတ်ကျိလတ်အပတ်ယုတ်ဒီးသွတ်ကျိဒီးနတ်တဖတ်လတ်ယံကျိပူ
hay	တတ်ဟဲယု၊ လိတ်ဘိတ်၊ နိတ်ယု
hay fever	တတ်ဆိတ်လတ်မဟးနတ်အိတ်ခိတ်ဖျိတ်သွတ်တဘတ်လိတ်ဒီးဖိတ်ချ်ကမူတ်
heart	သးပျုတ်
heart attack	သးစိတ်အိတ်ပတ်တတ်သတ်ကလတ်၊ သးတတ်ဆိတ်
heart transplant	တတ်ကူးကူးဟံးနတ်မဟးပဲယတ်ဘျိတ်သး
heart-lung machine	သး-ပသိတ်အစး၊ စးလတ်အမဟးတတ်လတ် သး-ပသိတ်အလိတ်
heart beat cycle	သးစိတ်အတတ်လတ်တရံးအသး
helix	တတ်ကွိတ်၊ အးထိတ်(မ)ကွိတ် လတ်အိတ်လတ် ဖြိတ်ထံ(န)၊ နှုတ်ကလံးအးစး၊ မှတ်မုတ် ဖိတ်လံတ်မဲရးမိတ်လံတ်ခယူတ်အပူ
hemoglobin	ဟံတ်မိတ်ကလိတ်ဘုတ်၊ ကတ်အဂိတ်လတ်အအိတ်လတ်သွတ်အပူလတ်အစိတ်ယုတ်ထးစိတ်ဒီးအိတ်စိတ်ကွတ်
hemolysis	သွတ်ဂိတ်ပျုတ်တတ်ဖးဖဲအပျုတ်လိတ် ဟံတ်မိတ်ကလိတ်ဘုတ်
hemophilia	ဟံတ်မိတ်ဖဲလံတ်ယတ်၊ သွတ်ယူတ်တပတ်တတ်
heparin	ဟးဖတ်ရုတ်၊ ကတ်လတ်သွတ်ဝါဒးအိတ်ထိတ်ဝဲဒ်သိး သွတ်သုတ်ကိတ်လိတ်ဖဲအအိတ်ဖဲ နိတ်ခိတ်ကွတ်ဂိတ်ပူတ်အခါ
hepatic artery	သွတ်ဂိတ်ကျိလတ်အဆူတ်သွတ်ဆူတ်
hepatic portal circulation	သွတ်အတတ်လတ်တရံးလတ်သွတ်အပူတ်အကျိတ်အကျိတ်
herb	သွတ်ဂိတ်ဝဲတ်
herbivore(s)	ဆတ်ဖိတ်ကိတ်ဖိတ်လတ်အအိတ်တတ်မဲတ်မိတ် (တဖတ်)
hereditary	လတ်အဟဲလိတ်စးလတ်မိတ်ဟ်
heredity	တတ်လိတ်စးလတ်သွတ်
hermaphrodite	ဆတ်ဖိတ်ကိတ်ဖိတ်လတ်အအိတ်ဒီးအမိတ်အမိတ်ကွတ်ဂိတ်ခဲမဲလတ်
heterotroph	တတ်သးသမူတ်အိတ်လတ်အဒးအိတ်ထိတ်တတ်အိတ်လတ်အကတ်ဒတ်ဝဲတ်တသု
heterotroph hypothesis	တတ်သးသမူတ်အိတ်လတ်အဒးအိတ်ထိတ်တတ်အိတ်လတ်အကတ်ဒတ်ဝဲတ်တသုအတတ်ဆိတ်ကမိတ်တဟ်
heterotrophic	လတ်အဒးအိတ်ထိတ်တတ်အိတ်လတ်အကတ်ဒတ်ဝဲတ်တသု

English	Karen
heterotrophic nutrition	တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢ တၢ်သးသမူလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်လၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲတသ့
heterotrophs	တၢ်သးသမူအိၣ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်လၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲတသ့တဖၣ်
heterozygous	အကလုာ်ကျိၣ်ကျိၣ်
heterozygous genotype	ဟံၣ်တြိၣ်စဲကးကွံၣ်(န)အကလုာ်
hibernation	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအိၣ်ဒုးဖဲတၢ်ဂီၢ်ကတီၢ်, ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအိၣ်ဒုး
high blood pressure	သွံၣ်အတၢ်ဆိၣ်သနံးအါ
high energy bond	ကံၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ်စၢ်ယၢ်လီၤသး
hindbrain	ခိၣ်န့ၣ်လၢအလီၤခံတကပၤ
hip joint	ယီၤတဲာ်ခိၣ်အကမဲာ်, ယီၤတဲာ်ခိၣ်အဆၢ
histamine	ဟံးစတၢ်မံၣ်, ကံၢ်ဖြိၣ်ထံၣ်လၢဖဲ(လ)ရၤလီၤဖဲသွံၣ်တဘျီလီၤအိၣ်ထီၣ်အခါ
histidine	ဟံးစတၢ်ဒုး, အမံၣ်နီၣ်ဆဲးစုးလၢ အရူၤခိၣ်လၢ ဖိသၣ်အဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ် အရူၤတခိၣ်လၢသးပုၤအဂီၢ်
histology	တၢ်မၤလီၤဘၣ်ယး ထံးရှူၤအတၢ်ဆိၣ်လီၤသး
histone	ဟံးစတၢ်, ကံၢ်ခိၣ်ထံးဖြိၣ်ထံ(န)ကရူၢ်
homeostasis	ဟီၣ်မံၣ်အိၣ်စတၢ်စုး, နီၢ်ခိၣ်ကၢ်ယၢ်မိၢ်ပုၤအတၢ်အိၣ်သး
homeowner	ဟံၣ်ကစၢ်
hominid	ပုၤကညီၤဒီးအတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်
homo sapiens	ပုၤကညီၤအန့ၣ်လၢခူခါခဲအံၤတဖၣ်
homologous chromosome	ဟီၣ်မိၣ်လိကိး(စ)ဖြိၣ်မိၣ်စိ, မြိၣ်မိၣ်စိအစူၣ်လၢအလီၤကံၢ်လီၤသး
homologous structure	ဟီၣ်မိၣ်လိကိး(စ) အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိၣ်လီၤသး
homozygous	ဟီၣ်မိၣ်စဲကးကွံၣ်(န)
homozygous genotype	ဟီၣ်မိၣ်စဲကးကွံၣ်(န)အကလုာ်
hoofed animal	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးအခိၣ်မ့ၣ်
hookworm	ထိးကလံာ်တခွဲ, ထိးကလံာ်တကလုာ်လၢအအိၣ်လၢပုၤကညီၤဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအပုၤတဖၣ်အပူၤ
hormone	နီၢ်ခိၣ်အထံလၢအဒုးဟူးဂဲၤဒုးခိၣ်ထီၣ်နီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤအဂၤတဖၣ်, ဟီၣ်မိၣ်အသဟီၣ်
host	တူၢ်လီၤ
hot	ကီၢ်
hot water bath	လုၢ်ထံကီၢ်
huge	ဖးခိၣ်, ခိၣ်ခိၣ်မုၢ်မုၢ်
hull	အုၣ်ကွံာ်အဘျီ
humerus	စုၤန့ၣ်အယံ
humidity	တၢ်စုၣ်စိၣ်
hummingbird	ထီၣ်ကနဲဖိ, ထီၣ်ဟါမုဖိ
humoral immunity	နီၢ်ခိၣ်တြိၣ်ဆၢအထံ
humus	ဟီၣ်ကျိၣ်ချါ
hunting	တၢ်လူၤပုၤ
hybrid	မၤကးပြါကျိၣ်ကျိၣ်တၢ်မဲတၢ်မါဒီး ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအကလုာ်ကျိၣ်အကျဲ
hybrid vigor	မၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်မၤကးပြါကျိၣ်ကျိၣ်တၢ်မဲတၢ်မါဒီး ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအကလုာ်ကျိၣ်အကျဲ
hybridization	တၢ်မၤကးပြါကျိၣ်ကျိၣ်တၢ်မဲတၢ်မါဒီး ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအကလုာ်ကျိၣ်အကျဲ
hydra	ဟဲးဖြိၣ်ထံယၢ်တကလုာ်
hydrocarbon	ဟဲးဖြိၣ်ခၢ်ဘီၣ်
hydrochloric acid	ဟဲးဖြိၣ်ချီရူးဆဲးစုး
hydrogen acceptor	မိၣ်လံၣ်ခယူလၢအတူၢ်လီၤဟဲးဖြိၣ်ကွံာ်

English	Karen
hydrolysis	ဟဲးဒြိုလဲးစူးတဲးမၤကဘူၣ်လီၤတဲးအကျိၤအကျဲ
hydroponics	တဲးသ့ၣ်တဲးဖျးလၢတအိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ်
hydrotropism	တဲးမ့ၢ်တဲးဘိအဂံၢ်တဖၣ်လဲၤဆူ ထံအိၣ်တဲးအလီၢ် မ့တမ့ၢ် လၢအယံၤဒီးထံ
hyper parasitism	တဲးအိၣ်သးဖဲ တဲးသးသမူလၢအအိၣ်လၢတဲးဂၤအလီၢ် အိၣ်ကထာလီၢ်ကဒီးသး
hypertension	သ့ၣ်ဆိၣ်သနဲးတဲးဆါ
hyperthyroidism	သဲးရဲး(ဒ)ချံ မၤတဲးအါတလၢ
hypertonic solution	ဟဲးဖျၢၣ်ထီၣ်နူးစိၣ်လူးဂျၢၣ်ထံန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တဲးထံလၢအအိၣ်လၢ ဝဲ(လ)အချၢန့ၣ် ပံၤအါန့ၢ်ဒီး တဲးထံလၢအိၣ်လၢဝဲ(လ)အပူၤ
hypocotyl	တဲးမ့ၢ်တဲးဘိမံထီၣ်သီအထူၣ်မိၢ်ပုၤလၢ အအိၣ်လၢ အလၣ်ဒီးအဂံၢ်ခၢၣ်စး
hypo secretion	ဟီၣ်မိထွဲထီၣ်စ့ၤ
hypothalamus	ခိၣ်န့ၣ်အမဲၣ်ညါတတီၤလၢအိၣ်လၢ ခိၣ်န့ၣ်က့ၢ်ဂီၤလၢအဖိၣ်ဂၢၢ်ကွၢ်ထွဲ နၢၢ်အကျိၤအကျဲဒီး မိၢ်ပုၤတဲးကီၢ်တဲးခိၣ်အဖိလၢ
hypothesis	တဲးလၢတဲးတယၢ်ဒီးဆိကမိၣ်ဟံၣ်စၢၤလၢအဘၣ်, တဲးဆိကမိၣ်တယၢ်ဟံၣ်စၢၤတဲး
hypothyroidism	သဲးရဲး(ဒ)ချံ မၤတဲးစ့ၤတလၢ .
hypotonic solution	ဟဲးဖျၢၣ်ထီၣ်နူးစိၣ်လူးဂျၢၣ်ထံန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တဲးထံလၢ အပံၤစ့ၤဒီး အထံအါန့ၢ်ဒီးအဂၤတခါ
I	
ibuprofen	ကသံၣ်အဲၣ်ဘူၣ်ဒြိုဖဲၣ်
ICF (intercellular fluid)	ထံးဂျူအထံအနီၤလၢထံးဂျူဝဲ(လ)တဖၣ်အဘၣ်စၢၤ
identical	ဒ်သိးသိး, လီၤကဲတမံၤလီၤ
identical twin	ပုၤဒီးတယံၣ်လၢအမ့ၢ်/ခွါဒ်သိးသိး
identity	တဲးဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢအမ့ၢ်မတၢအကဲမန့ၤ
ileum	ပံၣ်အကျိၤ
illustrate	ဒဲးကံၣ်ဒဲးစ့ၤ, တုတဲးဂီၤ, စူးကါတဲးဂီၤတဲးဖိၣ်လၢကမၤန့ၢ်ပၢၢ်တဲးအခိပညီ, ဒုး န့ၢ်ပၢၢ်တဲးဂ့ၢ်အိၣ်ဒီးအဒိအတဲၣ်
immigration	တဲးန့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးလၢထံၣ်ဂီၤကီၢ်ဂၤအပူၤ
immune	လၢတဲးဆါဘၣ်ကူဘၣ်ကဲအီၤတန့ၢ်, လၢအပူၤဖျဲးဒီးတဲးဆါ
immune response	နီၢ်ခိၣ်ဂံၢ်တြီဆၢတဲးခိဆါ
immune system	နီၢ်ခိၣ်ဂံၢ်တြီဆၢတဲးမၤအကျိၤအကျဲ
immunity	ဂံၢ်တြီဆၢတဲးဆါ
inorganic	လၢအတအိၣ်ဒီးတဲးမူလၢအပူၤဘၣ်, လၢအသးသမူတအိၣ်ဘၣ်, လၢတဲးတသ့ၣ်အီၤဒ် န့ၣ်ဆၢၣ်အကျဲအသိးဘၣ်, လၢတဲးစူးကါကဲကသံၣ်ဒီးသ့ၣ်အီၤ
immunization	တဲးဆဲးန့ၢ်ကသံၣ်ဒီးသဒါတဲးဆါ, တဲးဟံးန့ၢ်ကသံၣ်ဒီးသဒါတဲးဆါ
impact	တဲးဘၣ်ဒီး, တဲးဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံးလီၢ်သးလၢအသဟီၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်
implantation	တဲးကူစါတ့ၢ်န့ၣ်လီၤက့ၢ်ဂီၤဒီးလၢနီၢ်ခိၣ်မိၢ်ပုၤအပူၤ
import	ဆုၤန့ၣ်လီၤပနံၣ်ဆူၣ်ကီၢ်ပူၤ, ပနံၣ်ဟဲးန့ၣ်လၢကီၢ်ချၢ
importation	တဲးဆုၤန့ၣ်လီၤပနံၣ်ဆူၣ်ကီၢ်ပူၤ
imprint	အိၣ်စဲဘူးထီၣ်လၢပုၤသးကံၢ်ပူၤ
impulse	တဲးသးဂဲၤလၢအဟဲးထီၣ်ဖူး, တဲးသးဂဲၤလၢအဟဲးထီၣ်သတ့ၢ်ကလံၢ်
in vitro fertilization	တဲးမၤအိၣ်ထီၣ်မိသၣ်အချဲလၢဒါလီၢ်ချၢကျိဘိပူၤဝံၤ ထၢန့ၣ်ကဒါက့ၤလၢမိၢ်ဒါလီၢ်အပူၤ အကျိၤအကျဲ
inappropriate	လၢအတကြးတဘၣ်, လၢအတဘၣ်လီၢ်မိးဒု
inborn immunity	ဂံၢ်တြီဆၢတဲးဆါလၢအဟဲးပံၤလၢမိၢ်ဟၢမၤအပူၤ

English	Karen
inbreeding	တၢ်လၢအဟဲလီၤစၢၤလီၤသွၢ်လၢအန့ၢ်အထၢအဒၢဝဲအကျါ
incidence	တၢ်ကဲထီၣ်သး, တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢအကဲထီၣ်သး
incisors	မဲဒိ, မဲလၢအဆိၣ်လၢတၢ်အမဲၣ်ညါလၢအဆၢတၢ်, မဲနံၤ
include	ပၣ်ယုၣ်, ငးဟ်ယုၣ် (အိၤ)
incomplete dominance	ဟံၣ်ထီၣ်မဲကးကွံ(န)အကလုာ်ကျဲၣ်ကျိတၢ်ဆိၣ်သးမဲ ကွံ(န)လၢ အအါတခါ ဒိၣ်ဘၢဝဲ ကွံ(န)လၢအစ့ၤတခါတသ့
incomplete protein	ဖြိၣ်ထံ(န)တလၢပုၤ
increase	အါထီၣ်, ဒိၣ်ထီၣ်, မၤအါထီၣ်
incubation period	တၢ်ဘုၣ်န့ၢ်တၢ်ဆါယၢ်အကတီၢ်
independent (manipulated) variable	တၢ်ဆိၣ်သးလၢ လဲလိာ်ဒၣ်အတၢ် (တၢ်လဲလိာ်လၢ တၢ်မၤန့ၢ်အိၤ)
independent assortment	ဖြိၣ်မိၣ်စိဟ်ဖျိၣ်ဆိၣ်ယါယုၣ်လိာ်သး အကလုာ်ကလုာ်လၢ တၢ်သဘျူအပူၤ
index fossil	လၢလိာ်ဒိအတၢ်ဟ်ဖျါ
indicate	ငးနဲၣ်တၢ်, နဲၣ်ဖျါတၢ်
indicator	နီၣ်ထီၣ်, ပနီၣ်နဲၣ်
individual	ပုၤတၢၢ်စုၣ်စုၣ်
industrial hazard	မဲးဖိကဟၣ်အတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိတဖၣ်
industrial melanism	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ အလွၢ်သူတဖၣ်မဲ အဆိၣ်လၢမဲးဖိကဟၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအလီၢ်တဖၣ်
industrialization	တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်မဲးဖိကဟၣ်
infantile paralysis	ထူၣ်ပျါသံတၢ်ဆါ, ပိၣ်လံၣ်ဆိၣ်
infection	တၢ်ဘၣ်ကဲ, တၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲ
infectious	ဘၣ်ကဲတၢ်သ့, လၢအဘၣ်ကူဘၣ်ကဲတၢ်သ့
infer	ဆိကမိၣ်ငးဘၣ်ထွဲတၢ်, ငးဘၣ်ထွဲတၢ်ဂ့ၢ်
inference	တၢ်ဆိကမိၣ်ငးဘၣ်ထွဲက့ၤတၢ်
inferior vena cava	သွံၣ်ကျိၤဒိၣ်ကတၢ်လၢ ပုၤကညိမိၢ်ပုၤအပူၤ
infinite	လၢအဆိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်ပနီၣ်, လၢအကတၢ်တဆိၣ်, လၢပုၤထီၣ်အိၤတသ့
inflammation	တၢ်ညိးတၢ်ဝုထီၣ်
Inflammatory response	လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ညိးထီၣ်တၢ်မိဆါ, လၢအထီၣ်ဂီၤဒီးညိးထီၣ်တၢ်မိဆါ
influence	လုၢ်ဘၢစိကမိၢ်လၢတၢ်တမံၤမံၤအဖိခိၣ်
ingestion	တၢ်ယုၢ်န့ၢ်လီၤတၢ်ဆိၣ်, တၢ်ဆိၣ်ယုၢ်န့ၢ်လီၤတၢ်ဆိၣ်
inhibition center	တၢ်တြီတၢ်ယၢ်တၢ်အမဲထၢၣ်
inhalation	တၢ်သါန့ၢ်, တၢ်ကသါန့ၢ်ကလံၤ
inherit	ဟ့ၣ်တၢ်န့ၢ်သါ, ဟ့ၣ်သါတၢ်န့ၢ်သါ
inheritance	တၢ်န့ၢ်သါ, တၢ်ဒီးန့ၢ်တၢ်န့ၢ်သါ
innate behavior	တၢ်ဒီးသူၣ်ဟ်သးလၢအဟဲပၣ်ယုၣ်ဟ်စၢၤလၢအဆိၣ်ဖျၢၣ်လံၤလံၤ, လၢအဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်န့ၢ်ဝဲ
inorganic compound	ကဲဖျိၣ်လၢတပၣ်ယုၣ်ဒီးခၣ်ဘိၣ်
insect	တၢ်ဖိယၢ်
insecticide(s)	ကသံၣ်မၤသံတၢ်ဖိယၢ်
insectivorous plant	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိလၢအိၣ်တၢ်ဖိယၢ်
insert	ထၢန့ၢ်, မၤပုၤလီၤလၢအကဆူး, တၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ဖၢန့ၢ်အိၤလၢတၢ်အ (ကျါ) ပုၤ
Inspect	ယုၣ်ကွၢ်သမံသမိးတၢ်
inspiration	သးအတၢ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤ, တၢ်စိတၢ်ကမိၢ်လၢအထီၣ်ဂဲၤပုၤသး
instinct	တၢ်သ့ၣ်ညါလၢန့ၢ်ဟ့ၣ်အိၤ, တၢ်သ့လၢအဟဲပၣ်လၢမိၢ်ဟၢဖုၤပုၤ
insulin	အုၣ်စူၣ်လံ(န)
interaction	တၢ်ဘၣ်ထွဲမိဆါလိာ်အသးယၢ်မိယၢ်မိ

English	Karen
interbreed(ing)	(တၢ်)မၤယၢ်ယုၢ်အစၢၤအသွၢ်
Intercellular fluid	ထံးရှူအထံအနီၤလၢထံးရှူစဲ(လ)တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤ
interference	တၢ်မၤတၢ်တၢ်, တၢ်န့ၣ်လီၤဂီၢ်စုဂီၢ်ခိၣ်
interferon	ဖြိၣ်ထီ(န)လၢဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအမိၢ်ပုၢ်ထုးထီၣ်ဝဲလၢ ကဒိသဒါဘဲရး(စ)တၢ်ဆါယာ်
internal development	မိၢ်ပုၢ်နွံပူၤတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢထီၣ်
internal fertilization	တၢ်ချဲၤထီၣ်ဖဲပိၣ်မုၢ်နီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤအပူၤ
internally	လၢအဘၢၣ်ယးဒီးတၢ်အနွံပူၤ, လၢအဘၢၣ်ယးဒီးက့ၢ်ဂီၤနွံ
interneuron	န့ၢ်အစဲ(လ)လၢ အဆဲးကျိးဘျးစဲတၢ်
interphase	တၢ်အပတီၢ်ဖဲစဲ(လ)တဖၣ်အိၣ်ကတၢၢ်ကတီၤသးလၢကနီၤဖးလီၤသးအဂီၢ်
interspecific competition	တၢ်ကလုာ်လၢ အလီၤဆီလိာ်သးတဖၣ် အတၢ်စးထီၣ်ပြုၤလိာ်သးလၢ ကမၤန့ၢ်တၢ်တမံၤအဂီၢ်
intestinal juice	ပုၣ်အန့ၣ်ကပၤအထံတဖၣ်
intestine	ပုၣ်
intracellular digestion	တၢ်ဂံၢ်ဘျးတၢ်အိၣ်လၢစဲ(လ)အပူၤ
introduce	၁. ထၢန့ၣ်လီၤ, ဆဲးန့ၣ်လီၤ ၂. ဟဲစိၣ်န့ၣ်လီၤတၢ်တမံၤမံၤဆူတၢ်လီၤအသီပူၤ
intron	အုၣ်ထြီၤ, နှူၣ်ရံၤယး(စ)ထဲးလၢအအိၣ်လၢ ဒံၢ်အိၣ်အုၣ်လၢ အိၣ်လၢကံၢ်(န)အပူၤ
invasion	တၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤဂီၢ်မုၢ်ဂီၢ်ပၤ
invasive species	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ မုတမုၢ် ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ အဟဲန့ၣ်ဆံထီၣ်ပွၤထီၣ်သးဂီၢ်မုၢ်ဂီၢ်ပၤ
inversion	တၢ်ဘိးကဒါက့ၢ်တၢ်, တၢ်ဘိးခိၣ်ခဲတၢ်
invertibrate	လၢအပျီၢ်ယံတအိၣ်
investigation	တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါ, တၢ်သမံသမိးတၢ်
involuntary muscle	ညၣ်ထူၣ်လၢအဟူးဂၢၤဒၣ်အတၢ်သတူၢ်ကလၢ်
involve(ing)	ပၣ်ယုၢ်
iodine	ဆဲးဆီၤဒံ(န), ကသံၣ်ထံတကလုာ်
ion	အါအိၣ်, အဲးထီ(မ)တၢ်မိၢ်ပုၢ်အဆဲးကတၢၢ် တမံၤ မုတမုၢ် အဲးထီ(မ)တၢ်မိၢ်ပုၢ်အဆဲးကတၢၢ်အကရူၢ်တဖၣ်လၢ အမၤန့ၢ်လီမုၢ်အုၣ်ဟီၣ်အံၣ်လဲးထြီအအိၣ်.
ionic bond	အါအိၣ်န့းအတၢ်ဘၣ်ထွဲစၢၤယာ်လိာ်သး
iron	ထးကီၢ်, ထး
irradiation	တၢ်ဆဲးကပီၤလီၤ, တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်နံၤကမ့ၢ်
irritability	တၢ်သ့ၣ်အုၣ်န့းသးအုၣ်ညီ
islet of Langerhans	အဲၣ်ဖြိၣ်စံၣ်စဲ(လ)လၢ အအိၣ်လၢ ကပီၤကဝၢ်အပူၤလၢ ကထုးထီၣ် အုၣ်စုလုဒီး အဂၤတဖၣ်အဂီၢ်.
isolated	အိၣ်လီၤဖျိၣ်, အိၣ်လီၤဖးဒီးအဂၤ
isotonic solution	ဟဲးဖိၣ်ထီၣ်န့းစိၣ်လူးရှၢၣ်ထံန့ၣ်မုၢ်ဝဲ တၢ်ထံလၢ အပံာ်လၢသ့ၣ်ဂီၤဖျါၣ်အချၢန့ၣ်ထဲသီးဒီးသ့ၣ်ဂီၤဖျါၣ်အအပူၤ
isotope	အဲၣ်စိထီး(ဖ) အဲးထီ(မ)တၢ်မိၢ်ပုၢ်ဆဲးဖိ တခါ မုတမုၢ် အါန့ၢ်တခါလၢ အိၣ်ဒီး အဲးထီမံးနီၣ်ဂံၢ်လၢအလီၤကလိာ်သးဘၣ်ဆၢၣ် တၢ်မိၢ်ပုၢ် (ဖြိၣ်ထီ(န)ဒီးန့ယုၢ်ထြီ(န))နီၣ်ဂံၢ်လၢလီၤဆီလိာ်သး
J	
jellyfish	ရူၣ်
joint	တၢ်အဆၢ, တၢ်အကမဲာ်, တၢ်အကမိာ်, စုကမဲာ်ခိၣ်ကမဲာ်, မိာ်ဝါလၢအပၣ်ယုၢ်ဒီးညါဖိ
juvenile hormone	ဟီၣ်မိလၢတဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤဒီးဘၣ်
K	

English	Karen
karyotype	ခပ်ရံအိတ်ထဲး၊ ခြိမ်မိတ်စိအတိအိတ်ဖျါဒီးအကွာအဂီ
karyotyping	တံယုသုဉ်ညါခပ်ရံအိတ်ထဲး၊ တံယုသုဉ်ညါခြိမ်မိတ်စိအတိအိတ်ဖျါဒီးအကွာအဂီ
kelp forest	ထံယံဉ်ထုဉ်ပု၊ ထံယံဉ်အုဉ်ပု
keratin	ခါဉ်ရဉ်ထံ(န)၊ မုဉ်ခြိမ်ထံ(တ)လါအမၤစၢၤခိဉ်သုခိဉ်လဉ်တဖဉ်
kernels	တံအချံ၊ တံအနီ၊ တံအသံးအကဉ်
kidney	ကလုာ်
kinetic energy	တံဟူးတံဂဲၤအဂီၤသဟီဉ်
kingdom(s)	ဘီမုဉ်၊ ထံကီၤဘီမုဉ်လါအဆိဉ်ဒီးစီၤလိဉ်စီၤပၤ
Klinefelter's syndrome	ချါဖဲးလထာဉ်တံပနီဉ်၊ တံဆါပနီဉ်လါ အဘဉ်ပုၤပိဉ်ခါတဖဉ်လါ အဆိဉ်အါထီဉ်ဒီး ခြိမ်မိတ်စိ X အသိတဖျါဉ်၊ ဒီးအဝဲသုဉ်အနီခိမိဉ်ပုၤ ကယံၤထီထီ၊ အဒံဉ်ချံဆံးဒီးအချံ အသုဉ်တဂ့ၤဒီး အနီဉ်ထီဉ်
knee joint	ခိဉ်လုာ်ခိဉ်အကဲဉ်
knee-jerk reflex	တံတီကွာ်ဖဲ ခိဉ်လုာ်ခိဉ်မိအထုဉ်ဒီး အခိဉ်ဟူးထီဉ်ဒုဉ်အတံ
knowledge	တံသုဉ်ညါ
L	
labor	တံအိဉ်ဖျါဉ်ဖိ၊ တံဟူးဆါ၊ တံဆါကတီၤဖဲဟူးဆါထီဉ်တုၤလါအိဉ်ဖျါဉ်တစု
laboratory	ဒၢးမၤကွာ်၊ တံမၤကွာ်ဒၢး၊ ဒၢးလါပုၤယုသုဉ်ညါမၤကွာ် တံဆါယံ မုတမုာ် တံတမံၤမံၤ လါအပူၤ
labyrinth	နံအပူၤ
lack	တံအိဉ်ဘဉ်၊ တံလါပဲၤဘဉ်
lactase	လဲးထူး(စ) မုဉ်အဲ(မ)လါအဆိဉ်ထီဉ်လါ ကိဉ်မံၤတဖဉ်အပူၤလါအဂံၤဘျဲးအိဉ်သုဉ်ဆါ
lacteal	လဲးထံ(လ)လါအဆိဉ်လါ တံနုာ်ထံကျါ၊ တံထံလါအဆူးအိဉ်တံအိဉ်နုာ်ဂံၤနုာ်ဘါလါ ပံ ဉ်ဘိအပူၤ
lactic acid	ကံလဲးထူးအဲးစူး၊ ကံလါအဆိဉ်လါတံနုာ်ထံဆိဉ်အကျါ၊ ကံလါအဖဲပာ်ထီဉ်လါညဉ် ထုဉ်အပူၤဖဲလါအဆိဉ်ဒီးနီခိတံဟူးတံဂဲၤဒိဉ်ဒိဉ်မုဉ်မုဉ်အခါ
lactose	အံသုဉ်ဆါလါအဆိဉ်လါ တံနုာ်ထံအပူၤ
ladybug	တံဖိယံအလွဲၤဂီၤတကလုာ်၊ စွဲၤဂီၤဘုဉ်ဖိ
lake	ခိဉ်၊ အိ၊ ကွဲမုဉ်
Lamarckism	လါမး(ခ)အသနု လါအမုဉ်တံနုာ်လါ ဆဉ်ဖိကီၤဖိလါ အသးသမုအိဉ်တဖဉ် အကွာ်အဂီ ၂တဖဉ်ဆိတလဲအသးသုခိဖျါ ကျါဂီၤလါ အသုဉ်အါတဖဉ် အဂံၤဆုဉ်ထီဉ်ဒီး ကျါဂီၤလါ အသုဉ်စုၤတဖဉ် အဂံၤစါလီၤဝဲဒီး တံအံၤကစိဉ်မုဉ်စိဉ်ဂဲၤဆူ ဖိစီၤလဲၤစီၤလါခံတစီၤလီၤ
lamella	တံဘူသလါ
lancet	ဒီကွဲးတံလါအကနုဉ်အုဉ်ခံခိလါ၊ ဒီဆံးကီၤဖိကွဲးတံလါကသံဉ်သရဉ်စူးကါဝဲ
landfill	တံခူဉ်လီၤကွဲးတံတယံၤတယံၤလါဟီဉ်ခိဉ်ပူၤ၊ တယံၤပူၤ၊ တံလီၤဖဲတံခူဉ်လီၤ ဘျါလီၤတယံၤ၊ တယံၤလါတံကခူဉ်လီၤဘျါလီၤကွဲးအိ
large intestine	ပံဉ်ဖးခိဉ်
larva	တံဖိလဲၤဖိယံထီဉ်ရီၤအဒံဉ်မၤအသးလါဉ်အသးဒီးဟူးဝဲတဖဉ်၊ အဒိ၊ နိးကံ၊ ခံဉ်နုာ်၊ နုာ်ကံ
larynx	ကီၤသနု၊ ကလံၤကျါခိဉ်ထိး၊ ကီၤကနံ
latitude	ဟီဉ်ကွဲးဒါ
law of dominance	တံခိဉ်စိလုာ်ဘါတံအဂါအတံသိဉ်တံသိ
law of independent assortment	တံပံဉ်ဖိဉ်ထီဉ်သးလါအကရူၤဒုဉ်ဝဲလါ တံသဘျုအပူၤ အတံသိဉ်တံသိ
law of segregation	တံနီၤဖးလီၤကွဲးသးဒီးတံအဂါအတံသိဉ်တံသိ

English	Karen
law of use and disuse	တၢ်စူးကါဒီးတၢ်တစူးကါအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ
laxative	ကသံၣ်လူ
layering	တၢ်သုၣ်ပွဲၤထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိၣ်ဖျိတၢ်ကူးန့ၢ်အဒုအတြါ
loop of Henle	တၢ်ကွီၤတရံးလၢကလုၣ်ပူၤ
leaf sheath	တၢ်လၢၣ်အတြီး
leaflet	လံာ်တၢ်ကစီၣ်ကဘျးဖိ, လံာ်တၢ်ကစီၣ်အကုဖိ
leaks	တၢ်လီၤစီၤ, တၢ်စ့ၢ်ထီၣ်အပူၤ, ဆံၣ်ဆါ
learning	တၢ်မၤလိမၤဒီး
least	လၢအစ့ၤကတၢၢ်
legume	ပထိးသၢ်အကလုၣ်
leguminous plant	ပထိးမုၢ်
lens	လါနါ
leopard	ခ့ၣ်, ခုစံၣ်ပိၣ်
leucine	လံာ်ယုၣ်စု, အမံၣ်နီၣ်အဲးစုးလၢ အရူဒိၣ်လၢဖိသၢ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်
leukemia	သွံၣ်ခဲစၢၣ်
leukocyte	သွံၣ်ဝါဖျါ
lichen(s)	ကုၤဒီးနီၣ်ဒီးဆူး မ့တမ့ၢ် အံၣ်အိၣ်သကိးလၢ တၢ်လီၢ်တတီၤယီၤအပူၤ
life cycle	တၢ်သးသမူအတၢ်လဲၤတရံးသး
lifespan	တၢ်သးသမူအယုၣ်, တၢ်အိၣ်ကၢအိၣ်မိးအယုၣ်
ligament	တၢ်အထူၣ်, တၢ်ညၣ်ထူၣ်
light microscope	မဲးခြီၣ်စကိးတကလုၣ်
light-dependent reaction	တၢ်ခိဆၢလၢ အဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ တၢ်ကပီၤအဖီခိၣ်
lily	ဖီလုလုၣ်, ဖီဒုၣ်ညါ
limestone	လၢၢ်ထူၣ်
limit	တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်, အဆၢ, တၢ်အယံၤကတၢၢ်
limiting factor(s)	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ အဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်(တဖၣ်)
limiting nutrient	တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါလၢအနီၣ်ဂံၢ်စ့ၤ
litmus paper	လံးတမးစးခိ, စးခိလၢတၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်မၤကွၢ်ကံၢ်တဖၣ်လၢပထိးဘၣ်အီၤဒီးကံၢ်ဆံၣ်န့ၢ်အလွဲၤဂီၤထီၣ်ဒီးမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်အဟံၣ်န့ၢ်အလွဲၤလါအဲးထီၣ်ဝဲ
linked gene	ကွံၣ်(န)လၢ အဘျးဝဲလိာ်သးတဖၣ်
lipase	လါဖဲး(စ), အဲဖဲ(မ)လၢ အနီၤဖးလီၤတၢ်အသိၣ်တဖၣ်
lipid	လံးပံး, တၢ်သီထံလၢ အတပျံၢ်လီၤဆူထံကျါ
lipid bilayer	တၢ်သီအိၣ်ဒီကထၢအသးခံကထၢ
lithosphere	ဟီၣ်ခိၣ်အဖဲးဘျးကီၤလၢ အတီၣ်ကအိၣ်ဝဲ ၁၀၀ ကံလိမံထၢၣ်ယၣ်ယၣ်
liver	သုၣ်
livestock	ဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ဘျးအိၣ်အီၤလၢဟံၣ်, ထိးဖိဆိဖိ
lizard	တရူး, တရူး, ခွံၣ်ဒိ, ခွံၣ်ယဲၤ, ဒီလုာ်
lobster	သဒိၣ်ကီၤ
lock	ခိၣ်သုၣ်အန့ၢ် မ့တမ့ၢ် အသဝံး, တၢ်အကဘိၣ်, ဘဲအကဘိၣ်
lockjaw	ခၢ်အုၣ်တံၢ်
locomotion	တၢ်သုးအသး မ့တမ့ၢ် တၢ်သုတၢ်ဘၣ်လၢသုးအသးဆူအဲၤဆူန့ၤ
log	သုၣ်ဖူ
logging	တၢ်ကွၢ်သုၣ်တၢ်မၤ, တၢ်မၤသုၣ်
logistic growth	ထံဖိကီၢ်ဖိခိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အပူၤ

English	Karen
longitudinal muscle	ထူညိုညိုလှာအထိ
louse	သွန်, တာဖိယာအိတ်လှာပုအခိတ်ဆူင်ကျါ
lubricating oil	သိဖျူဘျူတတ်
luminescent	တတ်ထူးထိတ်တတ်ကပီသု
lung	ပသိတ်
Luteinizing hormone (LH)	ဟိတ်မိလှာအထူးထိတ်တတ်အသဟိတ် (LH)
lymph	တတ်အထံအနိတ်တိလှာဟဲထိတ်လှာထံးရှူအပူလှာအပတ်ယုတ်ဒီးသွန်ဝါစဲ(လ)တဖတ်
lymph gland	တတ်အထံအနိတ်တိလှာဟဲထိတ်လှာထံးရှူအပူလှာအပတ်ယုတ်ဒီးသွန်ဝါစဲ(လ)တဖတ်အချုံ
lymph node	တတ်အထံအနိတ်တိလှာဟဲထိတ်လှာထံးရှူအပူလှာအပတ်ယုတ်ဒီးသွန်ဝါစဲ(လ)တဖတ်
lymph vessel	တတ်အထံအနိတ်တိလှာဟဲထိတ်လှာထံးရှူအပူလှာအပတ်ယုတ်ဒီးသွန်ဝါစဲ(လ)တဖတ်အသွန်ကျါ
lymphatic system	တတ်အထံအနိတ်တိလှာဟဲထိတ်လှာထံးရှူအပူလှာအပတ်ယုတ်ဒီးသွန်ဝါစဲ(လ)တဖတ်အကျါအကျါ
lymphocyte	လှာအဘတ်ယးဒီးတတ်အထံအနိတ်တိလှာဟဲထိတ်လှာထံးရှူအပူလှာအပတ်ယုတ်ဒီးသွန်ဝါစဲ(လ)တဖတ်
lysosome	လဲစိစိ(မ), စဲ(လ)ကွတ်ဂီၤခွဲလှာဘတ်တတ်ကးဘာအိၤဒီးတတ်သလိတဖတ်
M	
macroevolution	တတ်မူတတ်မဲအတတ်လဲလိတ်ဂုၤထိတ်ပသိထိတ်တဆိဘတ်တဆိဒိတ်ဒိတ်မုၢ်မုၢ်
macromolecule	မိတ်လံၣ်ခယုးဒိတ်
maggot	လှာၣ်ခိၤဆုးခိၤ
magnification	တတ်မၤလဲၣ်မၤဒိတ်ထိတ်တတ်
maintaining	တတ်ပၢ်ယတ်တတ်
malaria	တတ်ညှိတ်ဂီၢ်
malathion	တတ်မၤသံတတ်ဖိယာလှာအစုတ်စုၤ
malfunction	တတ်မၤတတ်တဘတ်လိတ်ဘတ်စး, တတ်တမၤတတ်, တတ်ပးဂီၤ
malignant	လှာတတ်ကူစါယါဘျါအိၤတန့ၢ်လှာၤ, လှာအမၤသံတတ်သု
malnutrition	တတ်အိတ်လိၤထြးတတ်ဆါ, တတ်မၤန့ၢ်တတ်အိတ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါတလှာတပုၤ
maltase	အဲစဲ(မ)လှာ အမၤကဲထိတ် အံသတ်ဆာမိ(လ)ထိး(စ)ဆူ ကလူခိး(စ)
maltose	အံသတ်ဆာမိ(လ)ထိး(စ)
mammal(s)	ဆတ်ဖိကိတ်ဖိလှာအဒုးအိတ်န့ၢ်အဖိ
mammary gland	န့ၢ်ထံၤ
manage	ရဲၣ်ကျဲၤ, တိခိတ်ရိတ်မဲတတ်မၤ, သုးကျဲၤ, ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ
manageable	လှာတတ်ပၤတတ်ဆုၤအိၤညိၣ်, လှာတတ်ပၤဆုၤအိၤန့ၢ်
mane	အကိတ်ရု, အကိတ်ဆူၣ်ကပူၣ်
manipulated (independent) variable	တတ်လဲလိတ်လှာ တတ်မၤန့ၢ်အိၤ (တတ်အိတ်သးလှာ လဲလိတ်ဒုၣ်အတတ်)
manufacturing	တတ်တုထူးထိတ် (ပနံၣ်), တတ်မၤကဲထိတ်လိတ်ထိတ်
marine	လှာအဘတ်ထွဲဒီးပိတ်လဲၣ်ဒီးတတ်ဘတ်တုတဖတ်ဒီးတတ်မုၢ်တတ်ဘိတဖတ်လှာအအိတ်လှာအပူၤ
marine biome	ပိတ်လဲၣ်တတ်မူတတ်မဲ
marrow	(တတ်ယံအ) န့ၢ်ကံၢ်
marsupial	ဆတ်ဖိကိတ်ဖိလှာ အမၤအဖိဒီးဒုးအိတ်အဖိလှာ မိၢ်န့ၢ်ထံ
mass	တတ်ဂီၢ်မုၢ်ဂီၢ်ပၤ, တတ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်, တတ်ကိတ်လိတ်

English	Karen
mass extinction	တၢ်စၢၤလီၤတၢ်ကွၢ်အဒိၣ်ကတၢၢ်တဘျီ
mass number	ဖြိၣ်ထီၣ်(မ)ဒီး နူၤထီၣ်(မ)အနီၣ်ဂံၢ် ဟံၣ်ဖျိၣ်လၢအအိၣ်လၢ နယူၣ်ချယး(စ)အပူၤ
mate	၁. တံၤသကိး, ဂီၤမိၣ် ၂. ပုၤလၢပရူအိၣ် ၃. ပုၤမၤသကိးတၢ်, ပုၤလၢသကိးတၢ်,ဒီမိၣ်ဖါ,
material	တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်အပီးအလီ
maternal immunity	နီၣ်ခိၣ်ဂံၢ်တြီၤဆၢလၢမၤန့ၢ်လၢ မိၢ်အအိၣ်
melting	လၢအကွဲၣ်လဲၣ်န့ၢ်ဒီးသိးကဆဲၣ်မ့တမ့ၢ်ကသးကညီၤ
measles	သမူးဖိ, တၢ်ဆါဖိ
measurement	တၢ်ထီၣ်တၢ်တံၢ်
mechanism	စဲးဖိကဟၣ်အတၢ်မၤလဲၤတရံးအသးအကျိၤအကျဲ
medulla oblongata	ခိၣ်န့ၢ်လၢအိၣ်လၢ အဖိလၢကတၢၢ်လၢ အအိၣ်စဲးဘူးလိၣ်သးဒီးပျီၤယံၣ်န့ၢ်ဘိမိၢ်ပုၤ
meiosis	တၢ်နီၤဖးလီၤစဲး(လ)မၤအိၣ်စူးအကျဲ
melanin	မံၣ်လၢန့ၢ်န့ၢ်ကၢ်သူၤလၢအအိၣ်လၢဖဲးဘျီအလီၤ
melanocyte cell	စဲး(လ)လၢ အဒူးအိၣ်ထီၣ် မံၣ်လၢန့ၢ်န့ၢ်ကၢ်သူၤလၢဖဲးဘျီလီၤ
melt(ing)	ပျံၣ်လီၤ, မၤပျံၣ်လီၤ
membrane	တၢ်အသလီ
Mendelism	မဲဒဲး(လ)သန့ဘျီထွဲတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်
meninges	ခိၣ်န့ၢ်သလီ, တၢ်ညၢၣ်သလီသၢဘျီလၢ အမၤဘၢခိၣ်န့ၢ်ဒီး ပျီၤယံၣ်ခၢၣ်သးအနၢ်ဖးဒိၣ်
meningitis	ခိၣ်န့ၢ်သလီညိး
meniscus	ကွၢ်ဂီၤခွဲၣ်လၢဒိတရူန့ၢ်တၢ်
menopause	ပိၣ်မုၢ်လုၢ်လၢပတုၢ်
menstrual cycle	ပိၣ်မုၢ်အလုၢ်အလၢဟဲဆၢက့ၤတဝီ, ပိၣ်မုၢ်အသ့ၣ်ဟဲအတၢ်လဲၤတရံးအသး
menstruation	(ပိၣ်မုၢ်) လုၢ်လၢဟဲ, သ့ၣ်ဟဲ
mention	တၢ်ယၢထီၣ်ပုၤတဂၤမ့တမ့ၢ်တၢ်တမံၤမံၤအဂ့ၢ်လၢတၢ်ကတိၤမ့တမ့ၢ်တၢ်ကွဲးအပူၤ
mesentery	ဟၢမၤပူၤအသလီ
mesoderm	ထံးရှူၤခၢၣ်သးတကထၢ
mesophyll	သ့ၣ်လၢအန့ၣ်ပူၤထံးရှူၤ
mesophyte	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိလၢအလိၣ်ဘၣ်ထံးအကြး
messenger RNA (mRNA)	ပုၤဆၢတၢ်ကစီၣ် RNA (mRNA) ကဲတၢ်ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒိလၢ တၢ်ဒူးအိၣ်ထီၣ်ဖြိၣ်ထီၣ်(န) မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးန့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ DNA အအိၣ်
metabolic	လၢအဘၣ်ထွဲဒီး မဲးထၢၣ်ဘိလံးစၣ်, လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ကိအတၢ်ဆိတလဲအသးအကျိၤ အကျဲလၢနီၣ်ခိၣ်ပူၤလၢအဆိတလဲတၢ်အိၣ်ဆူတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၢ
metabolic waste	တၢ်လၢအအိၣ်တၢ်ဖဲ ကိအတၢ်ဆိတလဲအသးအကျိၤအကျဲလၢနီၣ်ခိၣ်ပူၤလၢအဆိတလဲတၢ် အိၣ်ဆူတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၢဝံၤအလီၢ်ခံ
metabolism	မဲးထၢၣ်ဘိလံးစၣ်, ကိအတၢ်ဆိတလဲအသးအကျိၤအကျဲလၢနီၣ်ခိၣ်ပူၤလၢအဆိတလဲတၢ် အိၣ်ဆူတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၢ
metal	စၢၢ်ထး, သးတူး
metamorphic rock	လၢလၢအဆိတလဲ, လၢလၢအဆိတလဲအသးခိဖျိတၢ်ကိၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်သနံးအါတလၢ
metaphase	မဲးတၢ်ဖး(စ)ပတီၢ်, တၢ်နီၤဖးလီၤစဲး(လ)ခံပတီၢ်တပတီၢ်
metastasis	ခဲစၢၣ်စဲး(လ)ရၤလီၤအသး
method	တၢ်မၤအကျဲ
methylene blue	ခြိးစတၢ်လဲကိဖျိၣ်လၢ အလွၢ်လၢပုၤ, မံတလု(န)ဘလူ
metric ruler	မဲးတြးပနီၣ်ဘျီ
metric system	တၢ်ထီၣ်တၢ်တံၢ်သန့လၢအစူးကါမံထၢၣ်, ကံလိ(က)ြဲ(မ), လံးထၢၣ်ဒီးယူၣ်နံးခိၣ်သ့ၣ်အသိး

English	Karen
microbe(s)	တၢ်ယၢ်ပြဲကံးလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် ဘဲးထံရံၤတၢ်ဆါယၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါတၢ်ဆါယၢ် မ့တမ့ၢ် က့ၤ
microclimate	တၢ်ဆါကတီၢ်လီၤဆီလၢတၢ်လီၤဆဲးဆဲးဖိတကဝီၤအပူၤ
micro dissection	တၢ်နီၤဖးလီၤထံးရှူလၢ ဝဲးဒြိၣ်စကိးမဲၣ်ကလၢနီၤအပူၤ
microfilament	ဝဲးဒြိၣ်ဖံၣ်လၢဝဲး
micrometer	နီၣ်ထီၣ်ဆဲးဆဲးဖိလၢထီၣ်တၢ်အယံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်အဘူအတီၣ်
micronucleus	ဝဲးဒြိၣ်နှူၤချံးယး(စ)
microorganism	တၢ်ယၢ်ပြဲကံးလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါ, ဘဲးထံရံၤတၢ်ဆါယၢ်, တၢ်ဆါယၢ်မ့တမ့ၢ်က့ၤ
microscope	ဝဲးဒြိၣ်စကိး, တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအမၤဖျါဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆဲးဆဲးဖိ, မဲၣ်ကလၢပီၤလၢတၢ်ကွၢ်တၢ်ပြဲကံးဖိ, မဲၣ်ကလၢပီၤကွၢ်တၢ်ဆါအယၢ်
microscopic	လၢပထံၣ်အီၤသုထဲလၢဝဲးဒြိၣ်စကိး, လၢပထံၣ်အီၤသုထဲလၢမဲၣ်ကလၢပီၤလၢတၢ်ကွၢ်တၢ်ပြဲကံးဖိ, လၢအဆဲးတလၢ
microtubule	ဝဲးဒြိၣ်ထူကူ(လ), တၢ်အယဲၤဆဲးဆဲးဖိ
midbrain	ခိၣ်န့ၣ်ခၢၣ်သး
migration	တၢ်သုးလီၤသုးကျဲးတၢ်လီၤအဂၤ
milk	တၢ်နီၤထံ, တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိးဒီးသ့ၣ်ထူၣ်တနီၤအစီ, အထံ, အထူး
milk tooth	ဝဲးနီၤထံ,ဖိသ့ၣ်အမဲဆိတဖၣ်လၢအလီၤတီၣ်ဒီးအသီဖဲထီၣ်က့ၤလၢအလီၤသ့ဝဲ
milligram	မံလံၣ်ကြိၣ်(မ) ၁၀၀၀ မံလံၣ်ကြိၣ်(မ) = ၁ကြိၣ်(မ)
milliliter	မံလံၣ်လံထၢၣ်
millimeter	မံလံၣ်မံထၢၣ်
mimicry	တၢ်မၤဒီးတၢ်, တၢ်ကဲးဒီးတၢ်
mineral	ဟီၣ်လၢပနံၣ်, န့ဆၢၣ်တၢ်အသံးအကၢ်လၢအအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢ, တၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ထူးထီၣ်အီၤလၢန့ဆၢၣ်ဟီၣ်လၢ, ဟီၣ်လၢထံ
mitochondria	ဝဲးထီၣ်ခိၣ်ဖြူယၢ်, တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်စ(လ)အဂံၢ်အဘါအါခါ
mitochondrion	ဝဲးထီၣ်ခိၣ်ဖြူယၢ်, တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်စ(လ)အဂံၢ်အဘါတခါ
mitosis	ဝဲးထီၣ်စုး, စ(လ)အတၢ်နီၤဖးတကလုၣ်
mitotic cell division	ဝဲးထီၣ်ထူးတၢ်နီၤဖးလီၤစ(လ)
mixture	တၢ်ကျဲထံ ၂, တၢ်အိၣ်ကျဲၣ်ကျဲယုၣ်အသး ၃, က်ကျိၣ်
model	တၢ်အဒိအဝဲၣ်
modification	တၢ်လဲလိာ်က့ၤတၢ်, တၢ်ဆိတလဲဘိဘၣ်တၢ် ၂, တၢ်ဘိဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်, တၢ်လဲလိာ်တၢ်တစဲး
molar	မဲခိ, မဲတီ
mold	က့ၤထီၣ်
molecular	လၢအဘၣ်ယးဒီးမိၣ်လံၣ်ခယူ, လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်မိၣ်ပုၤလၢအဆဲးကတၢ်တကလုၣ်, လၢအဘၣ်ယးဒီးကံစီ
molecular formula	ဖိၣ်မူလၢလၢအဘၣ်ယးဒီးမိၣ်လံၣ်ခယူ
molecule(s)	မိၣ်လံၣ်ခယူတဖၣ်, ကံစီလၢအဆဲးကတၢ်တကလုၣ်, တၢ်အမိၣ်ပုၤလၢအဆဲးကတၢ်တကလုၣ်
Mollusca	မိၣ်လၢၣ်စကၢၣ်, ပိၣ်လၢၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် ချိၣ်တဖၣ်
mollusk	ပိၣ်လၢၣ်ချိၣ်, ပဲၣ်တဖၣ်
Monera	မိၣ်န့ၣ်ရၣ်ဘိမုၢ်, တၢ်သးသမူအိၣ်အဘိမုၢ်
monocotyledon	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိလၢအလၢၣ်အိၣ်ထဲတဘၣ်
monocycle	ပုၣ်ရံးထဲတခါဇီၤ
monohybrid cross	တၢ်ကျဲၣ်ကျဲးစးန့ၣ်တၢ်အကလုၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ် တၢ်အက့ၢ်အဂီၤ မ့တမ့ၢ် ကွံ(န)ထဲတမံၤဇီၤ

English	Karen
monomer	မိၣ်နီၣ်မၢၣ်, မိၣ်လံၣ်ခယူတခါလၢ အဟံၣ်ဖိၣ်ဘျးစဲလိာ်သးဒီး မိၣ်လံၣ်ခယူလၢ အဒ်သိး ဒီးအိၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ် မိၣ်လံၣ်မၢၣ်အဂီၢ်.
monoploid	ဟး(ဖ)လွဲးစဲ(လ), စဲ(လ)လၢအိၣ်ဒီးခြိၣ်မိၣ်စိထဲတစူၣ်ဇီ.
monosaccharide	မိၣ်နီၣ်စဲးခၣ်ရဲး, တၢ်ဆၢအပတီၢ်တပတီၢ်ဂ့ၤတပတီၢ်ဂ့ၤ (အဒိ, ကလူခိး(စ))
monoxide	မိၣ်နီၣ်စဲး, အိးစဲးလၢအပတီၢ်ယုာ်ဒီး အိးစံၣ်ကွံၣ် တအဲးထီ(မ)လၢ အမိၣ်လံၣ်ခယူအပူၤ.
morphine	မိၣ်ဖုကသံၣ်တီၢ်တုၤ, ကသံၣ်လၢတၢ်ထုးထီၣ်အိၣ်လၢပံၤဒ်သိးကမၤကိညၢ်တၢ်ဆၢအဂီၢ်
morphology	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ဘိအက့ၢ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ဆိလီၤဟံၣ်လီၤအိၣ်လၢအဘၣ်တၢ်မၤ လိအိၣ်ဒ်စဲအ့ၣ်အသိး
mortality	တၢ်သံတၢ်ပုၤအယုာ်, တၢ်သံ, တၢ်သံတၢ်ပုၤအနီၣ်ဂံၢ်
morula	မိၣ်ဂူလၢ, စဲ(လ)လၢ အနီၣ်ဖးလီၤသး
mosaic	မိၣ်စ့, တၢ်ဂီၤလၢအဘၣ်တၢ်ကျးဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးလၢက့ၢ်ဖိလၢလွဲၤအိၣ်အကလုာ်ကလုာ် ၵ. တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ကျးဖိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်က့ၢ်တၢ်ဂီၤအါမံၤ
mosquito	ပစီၤ, တၢ်ယၢ်
moss(es)	တ နီၣ်ဒီးဆုး, ထံယံၣ်, အံး(တဖၣ်)
moth	စီၤကပုၤမုာ်န့ၤ
motile	စဲ(လ)လၢအဟူးအဂဲၤသ့
motility	တၢ်လၢအဟူးဂဲၤသ့လၢတလိၣ်တၢ်မၤစၢၤ
motor nerve	ထူၣ်ပုၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအနၢ်
motor neuron	ထူၣ်ပုၤနၢ်ဘိ
movement	တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ၵ. တၢ်သုးအသးဆူတၢ်လိာ်တတီၤဆူအဂၤတတီၤ ၶ. တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ် တဆိဘၣ်တဆိ, တၢ်ဆိတလဲ
mucous membrane	တၢ်အထံဘျိၣ်ဘျးသလီၤလၢအအိၣ်လၢ နါဒုးဒီးကိာ်ပူၤ
mucus	နါအ့ၣ် ၵ. ကဟး ၶ. တၢ်လၢအဘျိၣ်ဘျး
multicellular	တၢ်သးသမူအိၣ်လၢ အစဲ(လ)အိၣ်အါခါ
multiple allele(s)	အဲ(လ)လံၣ်အါဖျၢၣ်, ကွံၣ်(န)လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ် အက့ၢ်အဂီၢ်လၢအလီၤကံၢ်လိာ်သး အါဖျၢၣ်
multiple birth	တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဖိအါန့ၢ်တဂၤ, ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒုးအိၣ်အဖိန့ၢ် ဖုံလီၤအဖိအါန့ၢ်တဒု
multiple-gene inheritance	တၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်အကွံၣ်(န)လၢ ဘၣ်တၢ်ပၤယၢ်အိၣ်လၢကွံၣ်(န)အါစူၣ်
multiple	တဘျး (မံၤ, ခါ), အါန့ၢ်တခါ
multiply	ဂံၢ်အါ, မၤအါထီၣ်, အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်
mumps	ကိာ်ဘိးတၢ်ဆါ, တၢ်ဒိၣ်ဘိး, ဒုၣ်ဘိးတၢ်ဆါ
muscle	ညၣ်ထူၣ်, ယုာ်ညၣ်
muscle contraction	ယုာ်ညၣ်ထူၣ်သ့း
muscle fatigue	ယုာ်ညၣ်ထူၣ်အဂံၢ်စၢ်
muscular	အဒုၣ်အဒုဂ့ၤ ၵ. လၢအဘၣ်ယးဒီးညၣ်ထူၣ်
muscular system	ယုာ်ညၣ်အကျိၤအကျဲ
mushroom	ကုၤ
mussel	ချိၣ်တံၢ်ပိၣ်လဲၣ်တကလုာ်
mutagen	တၢ်ပျိၣ်လဲၣ်လိာ်ကွံၣ်စၢၤသ့ၣ်ဂံၢ်ထံး
mutagenic agent	တၢ်လၢအပျိၣ်လဲၣ်လိာ်ကွံၣ်စၢၤသ့ၣ်ဂံၢ်ထံး
mutant	လၢအက့ၢ်အဂီၢ်လဲၣ်လိာ်ကွံၣ်အသး, လၢအက့ၢ်အဂီၢ်ပျိၣ်လဲၣ်ကွံၣ်အသးခိဖျိစၢၤသ့ၣ်ဂံၢ်ထံး ကွံၣ် (န) အတၢ်ဆိတလဲအယ
mutate(d)	လဲၣ်လိာ်ကွံၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်, ပျိၣ်လဲၣ်ကွံၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်ခိဖျိစၢၤသ့ၣ်ဂံၢ်ထံးကွံၣ်(န) အတၢ် ဆိတလဲ
mutation	၁. တၢ်လဲၣ်လိာ်ကွံၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်, တၢ်ပျိၣ်လဲၣ်ကွံၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်ခိဖျိစၢၤသ့ၣ်ဂံၢ်ထံးကွံၣ်(န) တၢ်

English	Karen
	ဆီတလဲ ၵ. တၢ်အကျိၤအကျဲၤလၢတၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်အသးအကၢ်ဘၣ်ယးပုၤတၢ်ဂၤ, တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိမုၢ်တၢ်ဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိတၢ်န့ၣ်လဲၤလိာ်အသးလၢအကၢ်အဂီၢ်ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆူဖိလံၤဒီးဂုၤဂၤ, ၵးအိၣ်ထီၣ်နီၣ်ခိၣ်ကိၢ်ဂီၤလီၤဆီတဖၣ်လၢကဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်အဂီၢ်, တၢ်လဲၤလိာ်အသးဒီးအံၤအသိးၵ. တၢ်လဲၤလိာ်အသးလၢတၢ်တမံၤမံၤအကၢ်အဂီၢ်
mutualism	တၢ်အိၣ်သးလၢ အဒီးသန့ၤလိာ်အသးယၢ်ခိၣ်ယၢ်ခိ
mycelia	ကုၤအလုၣ်ယဲၤအါမံၤ, မၣ်စံလယၢ်
mycelium	မၣ်စံလယၢ်, ကုၤအလုၣ်ယဲၤ
myelin sheath	တၢ်ကးဘၢနၢ်, တၢ်ဖျိၣ်အနၢ်
myofibril	မၤအိၣ်ဖါတြၢ(လ), မ့ၢ်ဖြိၣ်ထံ(န)မိၢ်ပုၤလၢတၢ်ညၣ်အပူၤ
myopia	မဲၣ်ချံတၢ်ထံၣ်ဖုၣ်
N	
narcotic drug	ကသံၣ်မူၤဘိး
nasal cavity	နၢ်ဒုကအိၣ်ပူၤ
natural immunity	န့ၢ်ဆၢၣ်ဂံၢ်တြီၢ်ဆၢတၢ်ဆါ
natural selection	န့ၢ်ဆၢၣ်အတၢ်ယုထၢ
naturally	ဒ်န့ၢ်ဆၢၣ်အိၣ်ဝဲအသိး, ဒ်အလုၢ်အလၢ်ဖဲဝဲအသိး, ဒ်န့ၢ်ဆၢၣ်အလုၢ်အလၢ်အသိး
nature and nurture controversy	တၢ်ဂုၤလိညၤလၢ န့ၢ်ဆၢၣ်ဒီးတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တၢ်အဘၣ်စၢၤ
nearby	တယံၤတဘျးဒီး, အကပိၣ်ကပၤ
nearsightedness	မဲၣ်ကဒုယံၤ, တၢ်ကွၢ်တၢ်အယံၤဖျါတဆံၣ်ဘၣ်, တၢ်ထံၣ်တၢ်ထဲအဘျး
nectar	ဖိအစိ
negative feedback	တၢ်ခိဆၢတၢ်ဆံးလီၤစၢၤလီၤ
negative	(ဖဲအ့ၣ်တၢ်မၤကွၢ်) လၢအဟံၣ်ဖျါတၢ်တအိၣ်
nematode	ထိးကလဲၣ်ကဖျၢၣ်, ထိးကလဲၣ်ဖျၢၣ်သလၢၣ်
nephron	နဲဖြိၣ်, ကလုၢ်အကၢ်အဂီၢ်တခါ, လၢအပံၢ်န့ၢ်သ့ၣ်
nerve	ထူၣ်ပျၢ်နၢ်, နၢ်ဘိ
nerve cell (neuron)	ထူၣ်ပျၢ်နၢ်အဖဲ(လ)တဖၣ်, နၢ်ဘိအဖဲ(လ)တဖၣ်
nerve cord	ထူၣ်ပျၢ်နၢ်, နၢ်ဘိ
nerve fiber	ထူၣ်ပျၢ်နၢ်အယဲၤ
nerve impulse	နၢ်အသဟီၣ်
nerve net	ထူၣ်ပျၢ်နၢ်ဘျးဖဲ
nervous system	နၢ်အတၢ်ဆီလီၤသးအကျိၤအကျဲၤ
neural plate	န့ၢ်တြီၢ်(လ)ဖျး, နၢ်အဘၣ်ဘၣ်
neurohormone (neurotransmitter)	နၢ်အဟီၣ်မိ, က်နၢ်ရၤလီၤတၢ်ကစီၣ်
neuromuscular junction	တၢ်မၤဖဲဘျးနၢ်ဒီး ထူၣ်ပျၢ်အလီၢ်
neuron	နၢ်အဖဲ(လ)လၢ အဆုၢ်နၢ်အသဟီၢ်
neurotransmitter	က်နၢ်ရၤလီၤတၢ်ကစီၣ်
neutral	လၢအလုၢ်တအိၣ်ဘၣ်, လၢအတမ့ၢ်က်အဲ(လ)ခလံတမ့ၢ်က်ဆံၣ်ဘၣ်, (လီမ့ၣ်အူ) လၢတမ့ၢ်အမိၢ်တမ့ၢ်အဖါ
neutralization	တၢ်မၤစၢၤလီၤအသဟီၣ်, တၢ်မၤစၢၤလီၤအတၢ်ဒိဘၣ်, တၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂီၤ
neutron	န့ၢ်တြီၢ်, တၢ်သးကဲၢ်မိၢ်ပုၤဆံးလၢတအိၣ်ဒီးလီမ့ၣ်ဂံၢ်သဟီၣ်ဒီးလၢအကကဲထီၣ်တၢ်ကမ့ၢ်ဒ်ဖိအန့ၣ်က့ၢ်ယၢ(၆)
niche(s)	တၢ်လီၤဆၢၣ်လီၤဟီၤလၢတၢ်န့ၣ်ကပၤ, တၢ်အိၣ်အသးလၢတၢ်မူထီၣ်ဖးထီၣ်အဂီၢ်
nicotine	က်နံၣ်ခိၣ်ထု - တၢ်အစုၣ်လၢအအိၣ်လၢညါသူးအကျါ

English	Karen
night blindness	မဲင်ခဲးဆီ
nitrification	တၢ်ဆီတလဲဆူ နဲးထြးအကျိအကျဲ
nitrifying bacteria	ဘဲးထံရံယါလၢ အဆီတလဲအသးဆူ နဲးထြးအကျိအကျဲ
nitrogen cycle	နဲးထြးကွၢ်အတၢ်လဲတရံး
nitrogen fixation	နဲးထြးကွၢ်ကဲသဝံကဲထီၣ်တၢ်ကိၣ်လိၣ်အကျိအကျဲ
nitrogen-fixing bacteria	ဘဲးထံရံယါလၢ အသးကဲထီၣ် နဲးထြးကွၢ်ကဲသဝံဆူတၢ်ကိၣ်လိၣ်အကျိအကျဲ
nitrogenous	လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးနဲးထြးကွၢ်
nitrogenous waste	မဲးထတီၣ်လဲးတယၢ်လၢအပၣ်ဒီးနဲးထြးကွၢ်
nocturnal	လၢအမၤအသးလၢမုၢ်နၤဒီး, လၢအဟူးဂံၤဖဲးမၤလၢမုၢ်နၤဒီး, လၢအကဲထီၣ်အသးလၢမုၢ်နၤဒီး
node	သ့ၣ်အကမိၣ်, သ့ၣ်ကမိၣ်ဝၣ်ကမဲၣ်, တၢ်အချံအကမိၣ်, ယံဆၢကမိၣ်, တၢ်လီၤဝဲပနီၣ်ခံဘိခိကသးအလီၤ, တၢ်ကမိၣ်
nodule	တၢ်ဒီးကမိၣ်ထီၣ်, တၢ်ကမိၣ်ဆဲးကိၣ်ဖိ, တၢ်ကိၣ်လိၣ်ဖိ, တၢ်ကပြုထီၣ်
noise pollution	နူဆၢခိၣ်ယါတၢ်သီၣ်တၢ်သဲလၢအမၤတံၢ်တံၢ်, မ့တမ့ၢ် မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်
non-communicable	လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲ
nondisjunction	ခြိၣ်မိၣ်စိတနီၤဖးလီၤသးဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါ
no placental mammal	ဆၣ်ဖိကိၣ်ဖိဒုးအိၣ်အဖိန့ၢ်လၢအဟံၣ်လီၤတအိၣ်
nonrenewable resources	တၢ်အိၣ်ယၢလၢ တၢ်မၤသီထီၣ်က့ၤအီၤတသ့ ဒ်အမုၢ်လၢလိၣ်ဒိလၢဂံၢ်သ့ၣ်လဲးဒီး ဖျးစတုးတဖၣ်
nonvascular plant	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိလၢတအိၣ်ဒီးထံးဂျူကျိလၢ ကပၤယၢထံလၢ အမိၢ်ပုၢ်က့ၢ်ဂီၤအဂၤတဖၣ်
noradrenaline	နီၣ်(ရ)အခြံနလု
nostril	နါစုၤပူၤ, နါဒုပူၤ
notochord	နီၣ်တိၣ်ခိး
nourish	ဒုးအိၣ်မူ, ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ, ဒုးအိၣ်ထီၣ်, ဒုးအိၣ်ဒုးအိၣ်, လုၢ်အိၣ်လုၢ်အိၣ်
nuclear fuel	နူၤချံယါဂံၢ်သဟီၣ်
nuclear membrane (envelope)	နူၤချံယါသလီ
nuclei	နယူချံယါး(စ), တၢ်မူဖဲ(လ)အခိၣ်သ့ၣ်
nucleic acids	နယူချံယါး(စ)အဲးစုး
nucleoli	နယူချံအိၣ်လံၢ်
nucleolus	နူၤချံအိၣ်လၢး(စ)
nucleotide	နူၤချံအိၣ်ထဲး
nurture	ကဟ့ၣ်ကယၢ်လုၢ်ဒိၣ်ထီၣ်, လုၢ်ဒိၣ်ထီၣ်, သ့ၣ်ထီၣ်သးသဟီၣ်
numerous	ဆါ, တဘျုး
nutrient(s)	တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါ
nutrition	တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်, တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါ
nutritional	လၢအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါ
nymph	ကံၢ် - တၢ်ဖိယၢ်လၢအခဲးဆုတချုးထီၣ်ဒဲးဘၣ်အခါအိၣ်လၢအဒၤပူၤ
O	
objective	တၢ်တိၣ်ဟ်
observation	တၢ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆး, တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါ
observe	ထံၣ်န့ၢ်, တီၢ်နီၣ်ဖဲးယၢ်, ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါတၢ်တမံၤမံၤ
obtain	မၤန့ၢ်
occasionally	တဘျီတဘျီ, တဘျီတခိၣ်

English	Karen
occur	ကဲထီၣ်အသး, အိၣ်ထီၣ်
octopus	ပဲၣ်
ocular	လၢပထံၣ်အီၤလၢပဲၣ်ချံ, လၢအဘၣ်ထွဲဒီးမဲၣ်ချံ
official	လၢအဖိးသဲစး
offset	တၢ်ကၢကီၣ်လီၤက့ၤအသး, တၢ်မၤဘၣ်လီၤအတယၢ်
offspring	အစၢၤအသ့ၣ်, အချံအသၣ်, အဖိအလံၤ
olfaction	တၢ်နၢဘၣ်တၢ်အနၢ
olfactory bulb	ခိၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်မဲၣ်ညါကတၢ်
olfactory cell	စဲ(လ)လၢအနၢဘၣ်တၢ်အနၢ
omnivore	ပုၤကညီ မ့တမ့ၢ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ အအိၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ
oncogene	ခဲစၢၣ်ကွံ(န)
one gene-one polypeptide hypothesis	ကွံ(န)တခါဒုးအိၣ်ထီၣ် အဲစါ(မ)တခါ
ontogeny	တၢ်သးသမူတဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူအတၢ်လဲၤတရံးဆူအိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤ
oocyst	အိၣ်အိၣ်စူး
oocyte	မိၢ်အိၣ်
oogenesis	တၢ်အမိၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးစၢၤသ့ၣ်စဲ(လ)အကျိၤအကျဲ
open circulatory system	သ့ၣ်အတၢ်လဲၤတရံးသးလၢအိၣ်ထီၣ်သးအကျိၤအကျဲ
operon	အိၣ်ပရၢၣ်, ကွံ(န)လၢအဘျးစဲလီၤသးတဖၣ်
opinion	တၢ်ထံၣ်
opium	ပံၤ, ကသံၣ်သူ
opossum	အိၣ်ဖိၣ်စၢၣ်(မ)ယုၢ်ဖိတကလုၣ်
opportunity	တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
optic nerve	မဲၣ်ချံအနၢၣ်
optical microscope	မဲးခြိၣ်စကိးကွၢ်မဲၣ်ချံ
optimum	လၢအဂ့ၤကတၢ်ကြးကတၢ်
order	တၢ်ရဲၣ်လီၤက့ၤလီၤတၢ်တဆိဘၣ်တဆိ
organ	ကွၢ်ဂီၤခွဲ
organ system	ကွၢ်ဂီၤခွဲတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ
organelle(s)	အိၣ်ကဲနၢၣ်ဆဲးဆဲးဖိတဖၣ်လၢ အိၣ်လၢစဲ(လ)အပူၤ
organic	အိၣ်ကဲ, ဒ်န့ဆၢၣ်အသိး
organic acid	အိၣ်ကဲအဲးစု
organic compound	အိၣ်ကဲကိၣ်ဖိၣ်
organism	တၢ်လၢအသးသမူအိၣ်
osmosis	တၢ်အထံၣ်ခွံၣ်န့ၣ်ဒီးပြုထီၣ်အသး
osmotic potential	တၢ်ဆူးန့ၣ်တၢ်အထံၣ်သ့အကံၢ်အစီ
osmotic pressure	အိၣ်စမိထံးအတၢ်အိၣ်သနံး
ossification	တၢ်ယံအိၣ်ထီၣ်အကျိၤအကျဲ
osteoarthritis	ယံဆၢညိးတၢ်ဆါ
osteoblast	စဲ(လ)လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်အယံ
osteocyte	ယံအစဲ(လ)
osteology	ခိၣ်ကုဒီးယံကွဲအဂ့ၢ်ပိညါ
osteoporosis	ယံကျၢထီၣ်တၢ်ဆါ, ယံစိုးဒီးကၢၣ်ညီခိဖျိ ခဲလစံၣ်ယၢၣ် မ့တမ့ၢ် ဘၣ်တၢ်မံၣ် ဒ်တလၢပုၤ
outbreeding	တၢ်ဒုးဆံထီၣ်ပွၤထီၣ်တၢ်လၢ တမ့ၢ်အကလုၣ်တကလုၣ်ယီ
ova	တၢ်အမိၢ်အချံအသၣ်တဖၣ်

English	Karen
ovaries	(ပိတ်မုတ်အ) နံင်လီၤတဖၣ်
ovary	(ပိတ်မုတ်အ) နံင်လီၤ
overall	လၢတၢ်ခဲလၢၢ်အဖီခိၣ်, ဟံၤယုၣ်တၢ်ကိးမံၤဒဲး
overfishing	တၢ်မၤညၣ်အါတလၢ
overgraze	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအိၣ်လၢကွံၣ်တၢ်
overproduction	တၢ်ထုးထီၣ်တၢ်အါတလၢ
oviduct	(ပိတ်မုတ်) ချံသၣ်အကျိၤ
oviparity	တၢ်အနံၣ်လၢအဖးထီၣ်လၢတၢ်ချၢ
oviparous	လၢအနံၣ်လီၤအဖီ
ovulation	တၢ်အမိၢ်/ပိတ်မုတ်အချံဟဲလီၤ
ovule	တၢ်အမိၢ်အချံအသၣ်
ovum	တၢ်အမိၢ်အချံအသၣ်
oxidation	တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤအိးစံၣ်ကွၢ်
oxygen consumption	တၢ်စူးကါ အိးစံၣ်ကွၢ်
oxygen cycle	အိးစံၣ်ကွၢ်တၢ်လဲၤတရံးသး
oxygen-carbon dioxide cycle	အိးစံၣ်ကွၢ် ခၣ်ဘိၣ်ဒဲၣ်အိးစး တၢ်လဲၤတရံးသး
oxyhemoglobin	အိးစံၣ်မိၣ်ကလိၣ်ဘံၣ်(န)
oyster	တကံၣ်ကု
ozone	အိၣ်စိ, အိးစံၣ်ကွၢ်ကံၤသဝံတကလုၣ်
ozone layer	အိၣ်စိအကထၢ, ကလံၤကဟၢလၢအဒိသဒါမုၢ်အကထၢ
ozone shield	တၢ်လၢအဒိသဒါအိၣ်စိ
P	
pacemaker	ပှၤမၤယူမၤဖိးတၢ်
paired	ဟံၤလီၤအဆိ, နီၤဖးလီၤလၢအဆိ, ငုးနီၤဖးလီၤလၢအဆိဒၣ်ဝဲ
Paleozoic	ဖၣ်လံၣ်အိၣ်စိအဖးအစါ
palisade mesophyll	ပၣ်လံၣ်စးမံၣ်စိၣ်ဖု(လ)ဖဲ(လ)
pancreas	ကပိၤ, ကပိၤကဝံ
pancreatic duct	ကပိၤကျိၤ, ကပိၤကဝံကျိၤ
pancreatic juice	ကပိၤကဝံထံ
paramecium	ပၣ်ရၣ်မံၣ်ယၢၣ်တၢ်သးသမူအိၣ်ဆဲးဆဲးဖိ
parasite	တၢ်လၢအမူလၢတၢ်ဂၤအလီၤ
parasitic relationship	တၢ်လၢအမူလၢတၢ်ဂၤအလီၤအတၢ်ရူလီၢ်ဘၣ်ထွဲ
parasitism	တၢ်သးသမူအိၣ်ခံခါအိၣ်သကိးဒီးတၢ်သးသမူအိၣ်တခါမၤန့ၢ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်တခါတၢ်
parasympathetic nervous system (PNS)	နၢၢ်အကျိၤအကျဲလၢအအိၣ် လၢခိၣ်န့ၣ်တုၤလီၤဆူပျီၤယံၣ်ခၢၣ်သးနၢၢ်မိၢ်ပှၢ်
parathyroid hormone	ပၣ်ရၣ်သးရဲးဟီၣ်မိ
parent cell	မိၢ်ပံၤဖဲ(လ)
parent generation	မိၢ်ပံၤအတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်
parental care	မိၢ်ပံၤတၢ်ကွၢ်ထွဲ
parietal lobe	ခိၣ်န့ၣ်လၢအဖီၣ်ယၢၣ်ကယဲၢ်တၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်
parrot	ထီၣ်ကံၣ်
Parthenogenesis	တၢ်မၤန့ၢ်ဖိလၢ တလီၣ်တၢ်စူးကါ ဖါအချံ
partial	တဖုၣ်တတၢ်, တဝံၤတတၢ်, လၢအသးစဲတၢ်တမံၤမံၤ
particular	လၢအလီၤဆိ, ခဲခဲအံၤ

English	Karen
passive immunity	တၢ်မၤန့ၢ်နီၢ်ခိၣ်တြီၤဆၢလၢပုၤဂၤအဆိၣ်
passive transport	တၢ်ဆှၢတၢ်လၢတလိၣ်သ့ၣ်ဂံၢ်သဟီၣ်
pasteurization	တၢ်ချီသံတၢ်ယၢ်, တၢ်ဟၢသံတၢ်ယၢ်
patella	ခိၣ်လုၣ်ခိၣ်မိၣ်ကဲ, ခိၣ်မိၣ်ကဲ
pathogen(s)	တၢ်လၢအဒုးအိၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ(တဖၣ်)
pathogenic	လၢအဒုးအိၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါသ့
peat	သ့ၣ်လၢအဆၢအကျၢ်ယုၤထီ
pedigree	လၢအဟဲလီၤလၢန့ၣ်ထၢတကလုၣ်ယီ, လၢအသ့ၣ်တကျၢ်ကျီၤဒီးတၢ်အဂၤ, တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါဆၢဖိကီၢ်ဖိအထူအထံးအစၢၤအသ့ၣ်, ဆၢဖိကီၢ်ဖိအစၢၤအသ့ၣ်, ဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢအသ့ၣ်တယါယုၣ်ဒီးတၢ်အဂၤ, တၢ်အထူအထံး, တၢ်စံၣ်စီၤအထူအထံး
pedigree chart	ဆၢဖိကီၢ်ဖိအစၢၤအသ့ၣ်လံာ်တီၤဖျါ
peer review	ပုၤလၢအလီၤအလၢဒီးအပတီၢ်တၢ်အိၣ်သးဒီးသီးဒီးအီၤတဂၤအတၢ်ကွၢ်ဖးန့ၢ်အီၤတၢ်
pellagra	ဖံၣ်လၢၣ်ကြၢ်တၢ်ဆါခိၣ်ဖျါဘၣ်တၢ်မံၣ်တနီၤတလၢပုၤ. တၢ်ဆါအံၤမ့ၢ်ကဲထီၣ် ပုၤကတူၢ်ဘၣ်ဖဲးဘၣ်သး, ဟၢဖၤလူၤဒီးခိၣ်န့ၣ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးဒီးလီၤဆီၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲ တၢ်အိၣ်ဘုၣ်သၣ်ဒ်တၢ်အိၣ်မိၢ်ပုၤအသးအါတလၢအခါန့ၣ်လီၤ.
pelvis	ခံကီၢ်ယံ, ခံတက့ၢ်ယံ, ခံကွၢ်ယံ
penicillin	ကသံၣ်ပဲၣ်နဲၣ်စလံၣ်
penis	ထုၣ်ဘိ
pepsin	ဖဲးစု (pepsin) အဲဖဲ(မ)လၢ အဆိၣ်လၢ ဟၢဖၤပုၤလၢ အမၤလီၤပံၢ်ဖြီၣ်ထံ(န)
peptic ulcer	ကဖုပုၤလီၤထီၣ်
peptidase	အဲဖဲ(မ)လၢ အမၤဘျးဖဲးထံၣ်ဒုး(စ)ဆူ အမံၣ်နီၣ်အဲးစုး
peptide bond	ဖဲးထဲးတၢ်ဘျးစဲလၢ အဆိၣ်ဘျးစဲ အမံၣ်နီၣ်အဲးစုးအမိၣ်လံၣ်ဓယူခံခါ
percentage	မျးကယၤ
perennial	တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢအဆိၣ်ကၢအါန့ၢ်ခံန့ၣ်
perform	မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
pericardium	သးအသလီ, တၢ်သလီလၢအကျးဘၢသး
period	တၢ်ဆၢကတီၢ်
peripheral nervous system	နၢ်တၢ်ဆီလီၤသးအကျိၤအကျဲလၢခိၣ်န့ၣ်ဒီးပျီၢ်ယံနၢ်အချၢ
peristalsis	တၢ်အိၣ်ကျိၤသ့ၣ်ဒီးဝံၣ်ယံးအသး
permafrost	ဟီၣ်လၢအမဲၣ်ဖဲးခိၣ်လၢထံလီၤသကၢထီၣ်ဘိ, ဟီၣ်ခိၣ်မဲၣ်ဖဲးခိၣ်ကထၢလၢအထံလီၤသကၢထီၣ်ဘိ
permeable	လၢတၢ်စိုၣ်န့ၣ်ဆူအပူၤသ့
permit	လံာ်တၢ်ပျဲဟ့ၣ်အခွဲး, တၢ်ပျဲဟ့ၣ်အခွဲး
perspiration	ကပၤကဝါ, တၢ်ကပၤထီၣ်
pest	တၢ်ဖိလံၤဖိယၢ်လၢအမၤဟးဂီၤတၢ်, ဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢအမၤဟးဂီၤတၢ်, တၢ်ဆါသံသတြီၣ်, တၢ်ဆါချူ
pesticide(s)	ကသံၣ်မၤသံတၢ်ယၢ်, ကသံၣ်မၤသံတၢ်ဖိလံၤဖိယၢ်
petal	ဖီကဘျး
petri dish	ယုၤခၢ်စိးလီၤခိၣ်လၢပုၤဘုၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအယၢ်, လီၤခိၣ်ဆုံလၢပုၤဘုၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအယၢ်
petrification	တၢ်လဲလိာ်သးဆူလၢၢ်, တၢ်လၢအကဲထီၣ်လၢၢ်
pH indicator	pH နီၣ်ထီၣ်/ပနီၣ်န့ၣ်
pH scale	pH နီၣ်ထီၣ်စက့
phagocyte	ဖဲ(လ)လၢအဖိၣ်အိၣ်တၢ်, ဖဲ(လ)တဖၣ်အံၤ ဖိၣ်ဘဲးထံရံၤယါ မ့တမ့ၢ် တၢ်အဂၤတဖၣ်ဒီးမၤဟးဂီၤဖဲ

English	Karen
phagocytosis	ခဲ(လ)အတိတ်ဖိုင်အိတ်, ခဲ(လ)တဖင် ဖိုင်ဘဲးထံရံယါ မုတမုာ် တါအကတဖင်ဒီး မးဟးဂီၤဝဲ
pharynx	ကိတ်ယုာ်ဘိခိတ်ထိး
phase contrast microscope	မဲးဒြိုင်စကိးတကလုာ်လၢအစူးကါတါကပီၤလၢကထီၣ်သတြီၤကွါတါ
phenol	ဖံၣ်နီၣ်, ခၢ်ဘိလုးအဲးစူး တါစူးကါအိၤလၢ တါမၤသံတါဖိယါအပူၤ
phenotype	ဖံၣ်နီၣ်ထဲး, အကွါအဂီၤလၢ အဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ် လၢအပူၤဂ့ၤအဒွဲဂ့ၤ.
phenylalanine	ဖံၣ်နီၣ်အိၣ်လၢနံၤ, အမံၣ်နီၣ်အဲးစူးလၢ အရူဒိၣ်လၢတါကမၤန့ၢ်တါအိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါအယိ
phenylketonuria(PKU)	တါဟဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်အတါဆါဆကလုာ်လၢ အဒူးအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်န့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဟးဂီၤ.
pheromone	ဖံၣ်ရိၣ်မိၣ်, က်လၢဆၢ်ဖိကိာ်ဖိတနီၤထူးထီၣ်ဝဲဒီး ပျါလီၤက့ၤဝဲဆူတါချၢ
phloem	ဖိၣ်လဲ, တါအိၣ်ကျါထဲးရှူလၢသ့ၣ်လၢအပူၤ လၢအဒူးအိၣ်ထီၣ် အံၣ်သၢ်အါဒီး မဲးထၣ်ဘိလုးတါဖိတါလံၤလၢအကတဖင်
phosphate	ဖိ(စ)ဖူး, အံၣ်သၢ်တကလုာ်လၢအပၣ်ဒီးကံးဖိ(စ)ဖရးစ
phospholipid	ဖိးစဖိလုးဖူး
phosphorus	ဖိးစဖိရး(စ)
phosphorylation	ဖိးစဖိရံၣ်လုၤရှၢၣ်
photic zone	ပိၣ်လၢအမဲးဖဲးခိၣ်လၢအဒီးန့ၢ်မုာ်တါကပီၤအဟိၣ်ကပီၤ
photolysis	ဖိၣ်တိၣ်လံးစူး, တါနီၤဖးမိၣ်လၢခယူခိဖျိ တါစူးကါတါကပီၤ
photon	တါထီၣ်တါဒူးတါကပီၤအယုၣ်နံး
photosynthesis	သ့ၣ်လၢလီၤဟ့ၣ် ဟံးန့ၢ်မုာ်တါကပီၤဒီးဖိတါအိၣ်အကျါအကျဲ
phototropism	တါမုာ်တါလီၤလၢအလူၤမုာ်တါကပီၤ
phylum	ဆၢ်ဖိကိာ်ဖိကရူၤလၢ တါနီၤဖးအပတီၢ် မုတမုာ် နီၤဖးအကလုာ်ခိဖျိ အဒိၣ်အဆံးအဖိခိၣ်
physical	ဘၣ်ယးနီၢ်ခိနီၢ်ခိ, ဘၣ်ယးဒီးကွါဂီၤ
physiology	တါမုာ်သဲးပိညါ
physiotherapy	တါမၤဟူးဂဲၤနီၢ်ခိကွါဂီၤအတါကူစါယါဘျါ, တါယါဘျါအကျါအကျဲလၢတါမၤဟူးမၤဂဲၤနီၢ်ခိကွါဂီၤ, တါယါဘျါတါဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, စုဆါခိၣ်ဆါဆါ, ထူၣ်ပျါဆါခိဖျိတါမၤဟူးဂဲၤနီၢ်ခိ
phytoplankton	တါမုတါမဲလၢအအိၣ်ထီၣ်ဖိလၢထံဖိခိၣ်လၢအပၣ်ယုာ်ဒီးမဲးဒြိုင်စကိးတါမုတါဘိတဖင်
pigment	ကသံၣ်ခဲၣ်ကမူၣ်, တါခဲၣ်လွဲၣ်မူၣ်, နူဆၢၣ်အလွဲၣ်
pill	ကသံၣ်ဖျါၣ်
pimple	တါဖိၣ်သ့, ဝဲၣ်ဖျါၣ်သ့
pineal	ထံးရှူကိၣ်လိၣ်လၢအအိၣ်ထဲဝဲချံလၢ အအိၣ်လၢခိၣ်န့ၢ်အပူၤ
pineal body	ထံးရှူကိၣ်လိၣ်လၢအအိၣ်လၢ ဆၢ်ဖိကိာ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးအပျါယံတဖင်
pinocytosis	ဖံၣ်နီၣ်စူးထီစူး, တါထၢန့ၢ်လီၤတါအထံဆူခဲ(လ)အပူၤ
pioneer	ပုၤလၢအဒူးန့ၣ်ကျဲ, ပုၤလၢအအိၣ်ဆိးလၢတါလီၤသီအဆိကတါ
pioneer species	တါအကလုာ်လၢအန့ၢ်လီၤအိၣ်ဆိးတါလီၤသီအဆိကတါ
pistil	ဖိမိာ်အဘိချံ
pituitary dwarfism	တါနီၢ်ဖုၣ်ဒီးဒိၣ်ယံခိဖျိယံတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး
pituitary gland	ခိၣ်န့ၢ်အဖိလၢအချံ
placenta	ဟံၣ်လီၢ်, ကွါဂီၤဒွဲလၢအဟဲပၣ်ယုာ်ဖဲပုၤအိၣ်ဖျါပုၤဖိအခါ
placental mammal	ဆၢ်ဖိကိာ်ဖိလၢအဒူးအိၣ်န့ၢ်အဖိလၢအိၣ်ဒီးအဟံၣ်လီၢ်
placental membranes	ဟံၣ်လီၢ်အသလီ
plague	ပလဲးတါဆါ - ယုာ်အတါဆါတကလုာ်လၢအဟဲဘၣ်ပုၤကညီ, တါဆါသံသတြိုင်
plankton	တါမုတါမဲလၢအအိၣ်ထီၣ်ဖိလၢထံဖိခိၣ်
plant	တါမုတါဘိ, တါမဲတါမါ, ဝဲးဖိကဟၣ်တါမၤလီၢ်

English	Karen
plasma	သွန်ထံဆုံ
plasma membrane	သွန်ထံဆုံအသလီ
plasmid	ဖျားစမ်း(ဒ), စာသွန်ဂံထံးလအိန်လ၊ ဟိန်မိန်စိအချာ
plasmolysis	ဖျား(စ)မိန်လုစူး, စ(လ)အထံလီစုအါတလ
plastid	ဖျား(စ)ထူး
platelet	သွန်ဖျာန်ဆံးဆံးကမုံဒီမီ
Platyhelminthes	ထိးကလဲန်ကဘျန်
pleura	ပသိန်အသလီ
pleural cavity	ပသိန်အပူ
plexus	နက် မုတမုာ် သွန်ကျီ၊ အပုန်ဘျားစဲ
pneumonia	ပသိန်တန်ခုန်ဘန်
poaching	တန်ဖိန်အိန်ခးအိန်တန်လတဖိးသဲစး
point mutation	တန်ပိုင်လဲကွန်အကွန်အဂီ၊ ဒီဖျီစာသွန်ဂံထံးကွန်(န) တန်ဆိတလဲ
poisonous	လအအိန်ဒီးအစုန်, လအစုန်အိန်
polar zone	ဟိန်စိးလီကဝီ
pole	ဟိန်စိး, ဟိန်ခိန်ဝန်ရိအစိးနါ, ထးနါအစိး
polio	တန်ဆါလီဘျ
pollen grain	ဖိအပြူး/ဖိကမုန်
pollen tube	ဖိအဘိ
pollination	တန်စိန်ဖိကမုန်ဖိအပြူး
pollutant	တန်မာဘန်အဘန်သီ
pollution	တန်ဘန်အဘန်သီ, တန်တကဆုံကဆုံ
polygenic	လအဘန်ထွဲဒီးကွန်(န)အါဖျာန်
polygenic traits	တန်အိန်ဖျါလအဘန်ထွဲဒီးကွန်(န)အါဖျာန်
polymer	ကန်ဖိန်လဲမာန်
polymerase chain reaction(PCR)	ဖိန်လံန်မာရူးထးသွဲတန်ခိအါ
polymorphism	တန်အိန်ဖျါအကလုန်ကလုန်
polyp	တန်ညှန်အဖျာန်ဖိ
polypeptide	ဖိန်လံန်စးထး, ကလအအိန်ထိန်ခိဖျီ အမံနိန်အဲးစူးအါကလုန် ဟန်ဖိန်ဘျားစဲသး
polyploidy	စဲ(လ)တဖန်လအ အခြိန်မိန်စိအိန်အါနုာ် ခံခါ
polysaccharide	ဖိန်လံန်စးကရူး, ခုန်ဘိန်ဟးဖြူးအကလုန်
pond	ကမါဖိ, နိန်ဖိ, ရျန်ကိန်ဖိ
population	ပုအနိန်ဂံ, ပုထံဖိကိန်ဖိအနိန်ဂံ
population density	ပု မုတမုာ် တန်အနိန်ဂံလအအိန်လအတန်လီတတီအပူ
population genetics	တန်မာလီတန်ဟဲလီစာလီသွန်တဖန်အနိန်ဂံနိန်ဒူး
positive feedback	တန်ခိအါတန်အါထိန်
posterior	လအအဲလဲလအံ
potential	တန်လအပမာအီနုာ်, တန်အကံအစိလအအိန်လအပုတဂါအပူ
pouched mammal	ဆန်ဖိကိန်ဖိလအဝံအဖိ
precipitation	တန်သဝံလအအဲလဲလီဒ်တန်ဂူထံ, မူခိန်ဖိ, ဘျန်အသိးတဖန်
predation	တန်မဲလဲလအအလူဖိန်အိန်တန်
predator	တန်မဲလဲလအအိန်ဆန်ဖိကိန်ဖိအဂါ
predator-prey relationship	တန်ဘန်ထွဲခိအါလီသးလအတန်မဲလဲလအအလူဖိန်အိန်တန်ဒီးဆန်ဖိကိန်ဖိလအတန်ဖိန်အိန်အီ

English	Karen
predatory	လၢအလူဖိၣ်အိၣ်ဆၣ်ဖိကိၣ်ဖိအဂၤ
predict	ထံၣ်ဆိဟ်စၢၤ, ဖးဟ်စၢၤတၢ်, တယၢ်ဆိဟ်တၢ်, ဟိဟ်စၢၤ
prediction	တၢ်တယၢ်ဆိဟ်တၢ်, တၢ်ဖးဆိဟ်စၢၤတၢ်, တၢ်ဟိဆိတၢ်
pregnancy	တၢ်အိၣ်ဒီးဟူးသး
premature birth	တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဆိဖိ, တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဆိဖိတချူးအမုၢ်အလါဘၣ်
prepare	ကတဲၣ်ကတိၤ
present-day	ခါခဲအံၤ, မုၢ်မဆါတနံၤအံၤ
preserve	တၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကတိၤဟ်အိၣ်, တၢ်အိၣ်လၢတၢ်မိၢ်ဆၢဟ်အိၣ်, တၢ်တမံၤလၢတၢ်ကတိၤဟ်စၢၤအိၣ်လၢပှၤတဂၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤတဖုအဂီၢ်
prevent	ဒီသဒၢ, တြိတၢ်
prevention	တၢ်ဒီသဒၢ, တၢ်တြိတၢ်
prey	ဆၣ်ဖိကိၣ်ဖိလၢတၢ်ဖိၣ်အိၣ်အိၣ်
primarily	လၢအဘၣ်ပးဒီးတၢ်အိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ, လၢအကါဒိၣ်, အနီၢ်နီၢ်, နီၣ်နီၢ်န့ၣ်
primary consumer	ဂံၢ်ခိၣ်ထံးပှၤပှၤစူးကါတၢ်ဖိ
primary productivity	တၢ်ထူးထီၣ်ဂံၢ်သဟိၣ်အယုၣ်
primary root	ဂံၢ်မိၢ်ပှၢ်
primary succession	သ့ၣ်ဆိတလဲၣ်ထီၣ်လၢ ဟိၣ်ခိၣ်မဲၣ်ဖံးခိၣ်လၢ တၢ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤလၢအဖိခိၣ်
primate	ဖြဲး, ဆၣ်ဖိကိၣ်ဖိလၢအဒူးအိၣ်အဖိန့ၢ်တဖၣ် အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အပတီၢ်ထီၣ်ကတၢ်
probability	တၢ်လၢအလီၤကၢ်ကမၤအသး, တၢ်လၢအဖျါလၢကမၤအသး
procedure	တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်, တၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျဲအကပူၤ
process	တၢ်အကျိၤအကျဲ, ကျဲကပူၤ, တၢ်မၤအကျဲ
producer	ပှၤမၤကဲထီၣ်တၢ်, ပှၤဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်, ပှၤလၢအရဲၣ်ကျဲၤထူးထီၣ်တၢ်
product	ပနံၣ်, တၢ်ဂံၢ်အါအစၢ, နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ခွးအစၢလၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်ဂံၢ်အါအဖိခိၣ်
progesterone	ပရိၣ်ကွဲးစတြိ, စတံၣ်ခိၣ်မိလၢ အမၤစၢၤတၢ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးဟူးသး
prohibit	တြိယၢ်
prokaryote	ဖြိၣ်ခၣ်ရံၣ်အိၣ်, ဝဲးဖြိၣ်စခိးဖံးစ(လ)တစူၣ်
promoter	ပှၤဒူးသ့ၣ်ညါရၤလီၤတၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ, ပှၤမၤစၢၤတၢ်ဆါပနံၣ်
property	တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်
prophase	စ(လ)အတၢ်နီၤလီၤသးအခိၣ်ထံးတကတီၢ်
proportion	တၢ်ကၢ်ကိၣ်သယံၤလိၣ်သး, တၢ်ထီၣ်သတြိၤတၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲ
proposal	တၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တိၣ်ဟ်, တၢ်ဆုၤန့ၣ်တၢ်, တၢ်ယုဖျိသး, ယုပိၣ်မုၢ်လၢကဖျိသး, တၢ်ထီၣ်တလီၢ်တၢ်
prostaglandin	ဖြိၣ်စကၣ်ကလၣ်ဒု, ကၢ်လၢတၢ်ဒူးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ခိဖျိ တၢ်အသိအဲးစူး
prostate gland	ဆိုးထံအချံ, တၢ်အချံလၢအထူးထီၣ်ပိၣ်ခါအဆိုးထံ
protease	တၢ်အထံအနီၤလၢအမၤပှၢ်လီၤဖြိၣ်ထံ(န)
protect	ကဟုကယၢ်, ဒီသဒၢ, ဒီသဒၢမၤစၢၤထံလီၢ်ကီၢ်ပှၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ခိဖျိတၢ်ဟ်လီၤတၢ်ဆုၤန့ၣ်ပနံၣ်အခိအသ့လၢထံဂုၤကီၢ်ဂၤပနံၣ်အဖိခိၣ်
protein	ဖြိၣ်ထံ(န)
prothrombin	ဖြိၣ်ထံ(န)လၢ အအိၣ်လၢ သ့ၣ်ပျး(စ)စမၣ်အပူၤ
proton	ဖရိၣ်တိၣ်(န), တၢ်အသးအကၢ်ဖြိကဒံဖိလၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ်ကျိၣ်အသဟိၣ်
protoplasm	ဖရိၣ်တိၣ်ပျး(စ)စ(မ), တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလွဲၤတအိၣ်
protozoan	တၢ်ဖိတၢ်လံၤအသးသမူအိၣ်လၢအစ(လ)အိၣ်ထဲတစူၣ်
provide(d)	၁. မ့မုၢ်, မုၢ် (ဂုၤ) န့ၣ်
pseudopod	စူၣ်ဒီးဖိး(ဒ) အမံဘါစ(လ) ဟဲဖျိးထီၣ်အသးတစိတလီၢ်

English	Karen
psychosis	တၢ်ပျၢ်တၢ်ဆါ, ခိၣ်န့ၣ်တဘၣ်လိၣ်တၢ်ဆါ
ptyalin	ကၢ်လၢအဆိၣ်လၢ ထူးပျၢ်ထံအပူၤ
puberty	တၢ်လိၣ်ဘိၣ်ထီၣ်
pulmonary artery	သွံၣ်ကျိၤလၢအစိၣ်ဆၢ သွံၣ်ဆူသးဒီးဆူပသိၣ်
pulmonary circulation	သွံၣ်အတၢ်လဲၤတရံး
pulmonary vein	သွံၣ်ကျိၤ
pulp	တၢ်သုတၢ်သၣ်အကပိၤ, တၢ်သၣ်အကပိၤ, တၢ်သၣ်အကံၢ်, တၢ်သုတၢ်သၣ်အသး, တၢ်လၢအဆိၣ်ကဘိၣ်သိၣ်
pulse	ပထိးချံတဖၣ်, ပထိးအကလုာ်ကလုာ်အချံ, သွံၣ်စံၣ်
punctuated equilibrium	သံၣ်ဆိၣ်ရံၣ်လၢအဟံၤဖျါဝဲ တၢ်ဆိတလဲကဲထီၣ်သး တလဲၤတပယုာ်ယီ, တဘျီချ့ဒီး : တဘျီယၢ
pupa	ကံၢ်, တၢ်ကဲကံၢ်အကတီၢ်
pupil	မဲၣ်ပုၤသူ
pure	ကဆီ
pure dominant	ဆိၣ်ဒီးကွံၣ်(န)ခံၤလၢအလုာ်ဘၢတၢ်လၢလၢပုၤပုၤ
pure recessive	ဆိၣ်ဒီးကွံၣ်(န)ခံၤလၢအဂံၢ်စၢ်တဖျါဂ့ၤ
purine	ခြိးစတၢ်လဲၤလၢအလွဲၤတဆိၣ်
purple	ဂီၤလူး, အလွဲၤဂီၤလူး
pus	တၢ်အဖံ
pyloric sphincter	ယုာ်ညၣ်လၢအဆိၣ်လၢ ကပုဒီးပုၣ်ဖိအဘၢၣ်စၢၤ
pyramid	ပူးရမံး
pyramid of biomass	တၢ်မူတၢ်မဲအသးအကၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢတၢ်လီၤတတီၤအပံၤရမံး
pyramid of energy	တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၢဟံၣ်ဖျါလၢတၢ်လီၤတတီၤအပံၤရမံး
pyrimidine	ဖြဲမံၣ်(န)
pyruvic acid	ဆိကဲနူးဆဲးစူးလၢအလွဲၤဘိ
Q	
qualitative	လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်အကံၢ်အစီ
quality	တၢ်အကံၢ်အစီ
quantitative	လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်အနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒူး
quarantine	ဟံၣ်လီၤဆီ (ပုၤဆူးပုၤဆါ)
quinine	ကွံၣ်နံၣ် (ကသံၣ်ကူစါယါဘျီတၢ်ညၣ်ဂီၢ်လီၤကီၢ်)
quotation	တၢ်တဲဒီးပုၤအဂၢၤအတၢ်ကွဲး, တၢ်အပူၤကလံၤလၢပုၤဟံၣ်ဆီ
R	
radial symmetry	တၢ်ယူလိၣ်သးကိးကပၤဒဲးလၢ လီၢ်ခါၣ်သးဝၣ်ရီ
radiant energy	တၢ်ကပိၤဂံၢ်သဟီၣ်
radiation	တၢ်ကပိၤယဲၤအဂံၢ်သဟီၣ်
radiation	တၢ်ကပိၤယဲၤအဂံၢ်သဟီၣ်
radicle	တၢ်မုာ်တၢ်ဘိလၢအဂံၢ်စၢ်ဖိတဖၣ်
radioactive	၁. လၢအဆူၤရၢၣ်ဒံၢ်ယီၣ်တၢ်ကီၢ်အသဟီၣ်, လၢအထူးထီၣ်ရၢၣ်ဒံၢ်ယီၣ်တၢ်ကီၢ်အသဟီၣ် ၂. လၢအဘၣ်ထွဲဒီးရၢၣ်ဒံၢ်ယီၣ်တၢ်ကီၢ်အသဟီၣ်
radioactive dating	တၢ်ယုာ်ညၣ်တၢ်သးနံၣ်ခိဖျါ တၢ်ဆူၤရၢၣ်ဒံၢ်ယီၣ်တၢ်ကီၢ်အသဟီၣ်

English	Karen
radioactive element	က်စီမိုဂ်ပုဂ်လၢအိၣ်ဒီးနူၣ်ချံယး(စ)လၢအတၢ်ကၠုၤ
radio-carbon method	တၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်သးနံၣ်ခိဖျါ ရုၣ်ဒံၣ်ယိၣ်-ခၢ်ဘိၣ်
radiotherapy	တၢ်ကူၤယါဘျါလၢအစူးကါယဲၤဖျါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကပိၤအယဲၤတဖၣ်
radius	ကွီၤဖးကူၣ်
ragweed	ဖိဒုစံၣ်အကလုၣ်လၢအိၣ်လၢကလံၤစိးအဲၤရကၤ
random	ကဆံကဆွဲ, လၢအမၤဒၣ်အသးနါစိၤ
rapidly	ချ့ချ့
reabsorption	တၢ်ဆူးသဝံးထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်
reactant	တၢ်အသံးအကၢ်လၢအပၣ်ယုၣ်ဖဲတၢ်ခိဆုၤတၢ်
reaction rate	တၢ်ခိဆုၤတၢ်အယုၣ်
recently	ဖဲတယံၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်, ဖဲတယံၣ်ဒီးဘၣ်အတီၢ်ပူၤ, တယံၣ်တမီၢ်
receptacle	တၢ်အကိ, တၢ်အဒါ, တၢ်ပူၤတၢ်တ့ၤ
receptor	စ့ၣ်အထူၣ်ပျါန့ၣ်, ထူၣ်ပျါန့ၣ်လၢအတူၢ်လိာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဒီးဆုၤခိဖျါဆူၣ်န့ၣ်အပူၤ
receptor molecule(s)	မိၣ်လံၣ်ခယူလၢအတူၢ်လိာ်တၢ်
recessive	(စၢၤသ့ၣ်ချံသ့ၣ်) လၢအပၣ်လိာ်ဘၢအသး, လၢအအိၣ်သဒါအသး
recessive gene	ကွံ(န)လၢအပၣ်လိာ်ဘၢအသး, လၢအအိၣ်သဒါအသး
recombinant DNA	ဒံၣ်အဲၣ်အုၣ် စၢၤသ့ၣ်ချံသ့ၣ်လၢအပၣ်ဖိၣ်ထီၣ်သး
recombination	တၢ်ပၣ်ဖိၣ်က့ၤတၢ်တပူၤယီ
recombination gamete	စၢၤသ့ၣ်ချံသ့ၣ်ဖဲ(လ)လၢအပၣ်ဖိၣ်ထီၣ်သး
record	၁. မၤနီၣ်မၤယါ, ပၢ်ကီၤ, ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ ၂. ဒၢန့ၣ်ယၢ်, ဖိၣ်ယၢ် (တၢ်ကလုၢ်), ဒိ (တၢ်ဂီၤမူ, တၢ်ဂီၤ)
recover	၁. ဘျါက့ၤ, ကိညါထီၣ်က့ၤ, အိၣ်ဆူၣ်ထီၣ်က့ၤ (လၢတၢ်ဆါ) ၂. မၤန့ၢ်က့ၤ ၃. ဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးကဒါက့ၤ, ဂ့ၤထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်
rectum	အုၣ်ကျါ
recycle	သူကဒါက့ၤ, ဘျီဒီးသူကဒါက့ၤအိၤ
recycling	တၢ်သူကဒါက့ၤ, တၢ်ဘျီဒီးသူကဒါက့ၤအိၤ
red blood cell	သ့ၣ်ဂီၤဖျါန့ၣ်ဖဲ(လ)
red corpuscle (red blood cell)	သ့ၣ်ဂီၤဖဲ(လ)
reduced	မၤစ့ၤလီၤ
reduction	တၢ်မၤဆံးလီၤစ့ၤလီၤ, တၢ်ထုးစ့ၤလီၤ
reduction division (meiosis)	တၢ်မၤစ့ၤလီၤတၢ်နီၤလီၤတၢ် (မံအိစ့း)
reflex	နီၢ်ခိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်ခိဆုၤက့ၤဒၣ်အတၢ်, တၢ်ခိဆုၤလၢအကဲထီၣ်ဒၣ်အတၢ်
reflex arc	တၢ်ခိဆုၤက့ၤတၢ်အကွီၤတူၣ်
reflex center	တၢ်ခိဆုၤက့ၤတၢ်အကွီၤတူၣ်
reforestation	တၢ်သူၣ်ကဒါက့ၤသ့ၣ်ပုၢ်
refractory period	တၢ်ကူၤယါဘျါက့ၤန့ၣ်ဒီးယုၣ်ညၣ်အကတီၢ်
refute	၁. ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်တၢ်, ကတိၤထီၣ်တၢ် ၂. စံးလၢအတဘၣ်ဘၣ်, စံးလၢအတမ့ၢ်တတိဘၣ်
regeneration	မၤဂ့ၤမၤသီထီၣ်က့ၤတၢ်
regular	၁. ပုၤပူၤစူးကါညီၣ်န့ၣ်တဖိ ၂. ဘၣ်ဆါဘၣ်ကတီၢ် ၂. နီၣ်အညီၣ်န့ၣ်အသိး ၃. ပတီၢ်မုၢ်
regulated	လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ဘျါ
regulation	၁. တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ဘျါ ၂. တၢ်ဖိၣ်ယံးတၢ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ဘျါ, တၢ်မၤတၢ်ဒိတၢ်ဘျါဖဲအသိး
related	၁. လၢအဘၣ်ထွဲလိာ်အသး ၂. လၢအဒိဘူးဒိတၢ်

English	Karen
relationship	၁. တၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သး, တၢ်ဘၣ်ယးလိာ်သး ၂. တၢ်ဒီးဘူးဒီးတၢ်လိာ်သး
relative dating	တၢ်သမံသမိးမၤလိာ်ကွၢ်က့ၤတၢ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်သးတဖၣ်
release	၁. တၢ်ပျံၣ်ကွၢ်, တၢ်မၤထူၣ်ဖျး, တၢ်ပျံလီၤ ၂. တၢ်ထူးထီၣ်ရၤလီၤ ၃. တၢ်မၤလီၤကဆုၣ်က့ၤတၢ်, တၢ်မၤကီၤညါထီၣ်က့ၤတၢ်
reliable	လၢန့ၢ်န့ၢ် (အီၤ) သ့, လၢပသန့ပသး (လၢအီၤ) သ့
rely on	ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ
remain	အိၣ်တၢ်, အိၣ်လီၤတၢ်, အိၣ်လီၤတၢ်တၢ်
remote	လၢအယံၤ, စီၤစ့ၤ, လၢအိၣ်လီၤဖျိၣ်
renal artery	သွံၣ်ကျိၤဖးဒိၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီးကလျာ်
renal circulation	သွံၣ်အတၢ်လၢတရံးလၢကလျာ်ပူၤ
renal portal vein	သွံၣ်ကျိၤလၢအဆုၣ်န့ၢ်သွံၣ်ဆူကလျာ်
renal vein	ကလျာ်အသွံၣ်ကျိၤ
renewable	၁. လၢတၢ်မၤသီထီၣ်ကဒါက့ၤအီၤသ့ ၂. လၢအဂံၢ်ဘါ မ့တမ့ၢ် အဂံၢ်သဟီၣ်လၢကွၢ်တသ့ဖဲတၢ်စူးကါအီၤအခါ
renewable resource(s)	ဂံၢ်သဟီၣ်လၢတၢ်မၤသီထီၣ်က့ၤအီၤသ့
rennin	ရျံၣ်န့ၢ်, အဲဖဲ(မ)လၢ တၢ်ထၢန့ၢ်လီၤအီၤဆူ ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ အဒူးအိၣ်အဖိန့ၢ် တဖၣ်ဒ်သိး ကဆံးထီၣ်အန့ၢ်.
replicate	ကွဲးဒီး, ထူးထီၣ်ကဒါက့ၤ
replication	တၢ်ကွဲးဒီး, တၢ်ထူးထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်
represent	မၤခၢၣ်စးတၢ်လၢအလီၢ်, ကဲအဒိ
reproduce	ဒူးလီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်တၢ်, ဒူးအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်တၢ်
reproduction	တၢ်ထူးထီၣ်ကဒီးတၢ်, တၢ်ဒူးလီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်တၢ်, တၢ်ဒူးအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်တၢ်
reproductive isolation	တၢ်လၢအဒူးလီၤပၤတၢ်, ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအါမံၤအိၣ်သကိးတပူၤပၤတၢ်ဆၣ် မၤအါထီၣ်အစၢၤအသ့ၣ်တသ့မ့ၢ်လၢအကလုာ်တဒ်သိးလိာ်သး
reptile	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအစွါဒီးဟုအဒိၣ်. အဒိ, တမ့ၢ်, ချံး, ဂုၢ်
require	လိာ်ဘၣ်, သးလိာ်
research plan	တၢ်ယုသ့ၣ်ညါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
researcher	ပုၤယုသ့ၣ်ညါတၢ်
resemble	လီၤဂံၢ်
residue	၁. တၢ်အိၣ်လီၤတၢ်တၢ်, တၢ်အဘျီၣ်အစၢၤ ၂. ပုၤသံအကျိၣ်စုဒီးတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢအိၣ်လီၤတၢ်တၢ်ဖဲအဟ့ၣ်အဒုၣ်အကမၢ်ဒီးတၢ်ဂုၤတၢ်ဂၤတဖၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ
resistance	၁. တၢ်တြိဆၢ, တၢ်ပၢၢ်ဆၢ, တၢ်ခိၣ်ဆၢ, တၢ်ထီၣ်ဒါ ၂. တၢ်ပၤသ့ၣ်ပၤသး, တၢ်တြိလီၤက့ၤအသး
resource(s)	တၢ်အိၣ်ယၢၤ(တဖၣ်)
resources management	တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်အိၣ်ယၢၤတဖၣ်
respiration	တၢ်သါထီၣ်သါလီၤတၢ်
respiratory chain	တၢ်သါထီၣ်သါလီၤအထးသ့
respiratory surface	တၢ်လီၢ်ဖဲတၢ်ဆိတလဲခိၣ်ကံၢ်သဝံတဖၣ်
respiratory tract	တၢ်သါထီၣ်သါလီၤအကျိၤ
response	တၢ်စံးဆၢ, တၢ်ကွဲးဆၢ, တၢ်ခိဆၢ
resting potential	အိၣ်လဲးတြးသဟီၣ်အိၣ်ကတီၢ်အဆၢကတီၢ်
resting stage (interphase)	တၢ်အိၣ်ကတီၢ်အဆၢကတီၢ် (အ့ထၢၣ်ဖူး(စ))
restriction enzyme	အဲဖဲ(မ)အတၢ်ဟံပနီၣ်
result	ဟဲကဲထီၣ်အသး

English	Karen
reticulum	ကဖုခံပတီပတီလအိဉ်ဒီးအကထာတဖဉ်
retina	မဲဉ်ချံအကဘျဉ်
retrovirus	ရဲဉ်ထြိုဉ်ဘဲရး(စ)ကရူ. အဒိ- HIV.
Rh negative blood	သွံဉ်တအိဉ်ဒီးဖြိုဉ်ထံ(န)
Rh positive blood	သွံဉ်အိဉ်ဒီးဖြိုဉ်ထံ(န)
Rhesus factor (Rh factor)	ရဲဆဲးတံပီးတံလီ
rheumatic fever	ရူမးတံကီထီဉ်
rheumatoid arthritis	ရူမးအယံဆာဉ်ဉ်
rhizoid	တံမုာ်တံဘိအဂံကမုဒံမိတဖဉ်
rhizome	တံအနံဉ်, တံအဂံဇာ်ထံး
rib	ဂုဉ်ယံ
rib cage	ဂုဉ်ယံကအိ
riboflavin	ဘံဉ်တုဉ်မံဉ် ဘံဉ် ဟံဖိုဉ်အဘိလၢ အရဲဒိဉ်လၢ တံထူးထီဉ် မဲးထုဉ်ဘိလူးဂံသဟီဉ်အဂီ.
ribonucleic acid (RNA)	ရဲဉ်ဘိဉ်နှူချဲအူးအဲးစူး (အဉ်(ရ)အဲဉ်အုဉ်)
ribose	အံသဉ်ဆာတကလုဉ်
ribosomal RNA	အဉ်(ရ)အဲဉ်အုဉ်တကလုဉ်
ribosome(s)	ရဲဉ်ဘိဉ်(မ)တဖဉ်
rickets	(ဖိသဉ်) ယံဇာ်ကွဲဇာ်တံဆါ (ဖိသဉ်အ)တံဆါစုဆါခိဉ်ဆါဇာ်,ခိဉ်ခိဉ်,ဒီးအခိဉ်ခူဉ်
ringing	၁. လၢအသီဉ်ဒိဉ်ဒီးဆုံ ၂. (တံဟံဖျါ) လၢအသဟီဉ်အုဉ်
ringworm	တံဖို
rip	ယံလၢအတီ, ဖိုယံအတီ, ဖိုယံ, ကူးသုဉ်ဖး, ဆိးကွံဉ်, အုဉ်ကွံဉ်
ripped	ယံ, ဟးဂီ
risk	တံလီဘဉ်ယီဉ်ဘဉ်ဘို
RNA polymerase	အဉ်(ရ)အဲဉ်(န)အုဉ်ဖိဉ်လံဉ်မဲရဲး(စ)
roach	၁. ညဉ်ကွံဉ်, ညဉ်ကသု, ညဉ်ကးထိး, ညဉ်ကးသဲ, ညဉ်ထံဆာတကလုဉ် ၂. စီလီ ၃. မိဉ်ခံထူး
Rocky mountain spotted fever	ရဲးကံဉ်ကဇာ်ခိဉ်တံကီထီဉ် ယံတကံတံဆါ
rodent	ယုဉ်ဇီဇီ, ဝံဇီဇီဆါ ညဉ်ဖိကီဖိလၢအမဲအိဉ်လၢအခိဉ်ခံဘုဉ်အခဉ်ခံဘုဉ်အကလုဉ် (အဒိ, ယု, ပဲ)
root	၁. ကနွံတံ, ကနွံတံ, ခုဉ်ကွံဉ်ယုဉ်အဂံ, ထဲးထီဉ်ကွံဉ်ယုဉ်အဂံ ၂. သုဉ်လီတံအဂံ
root hair	ဂံအုဉ်ကမုဒံ
root pressure	ဂံအတံဆိဉ်သနံး
rotation of crops	တံမုာ်တံဘိအတံလဲတရဲးသး
roughage	၁. (တံအိဉ်) တံလၢအတကဲဂံဂံဘါ ၂. တံဖိတံလံယံယံ
roundworm	ထိးကလဲဉ်ကဖျဉ်, ထိးကလဲဉ်ဖျဉ်သလၢဉ်
routine	တံမၤလၢပမၤညီဉ်နီကိးဘျီကိးဘျီ
rubella	တံထီဉ်ထါ
rudimentary organ	ကွံဉ်ဂီလၢတခိဉ်ထီဉ်ဒီးဘဉ်
ruminant	လၢအကလိဉ်အိဉ်အဆဉ်
runner	၁. ပုယုဉ်တံဖိ ၂. ကသုဉ်ယုဉ် ၃. ပုလၢအစိဉ်ဆါပနံဉ်တဖိးသဲစး ၄. ခိဉ်ယီဉ်ဒါ တကလုဉ် (လၢပုဒါလီလီနုပုတုဉ်ဒိဉ်ကီဒိဉ်, စီလီစီပတဖဉ်) ၅. တံမုာ်တံဘိအခိဉ်သုဉ်

English	Karen
S	
Sabin vaccine	ကသံဒ်ဒီသဒါပိန်လိန်အိန်တန်ဆါ
saccharide	စဲးခိန်ရဲး(ဒ), အံသန်ဆါတကလုန်
saccharin	ထံဆါဖိ, ကသံဆါဖိ
salamander	ပျိုဝိ, ပျိုဝိ, ပျိုဝိ, နွံတကလုန်, အိန်လါထံကျါဒီးကူရူခိန်စုန်ကီး
saline	အံသန်ထံ
salinity	ကလါအပန်ယုန်ဒီးအံသန်ထံ
saliva	ထူးပျူထံ, ထးခိန်ထံ
salivary amylase	အဲစဲ(မ)မၤဘျဲးတန်အိန်လါထူးပျူထံအကျါ
salivary gland	ထးခိန်ထံအချံ, ထူးပျူထံအချံ
Salk vaccine	ကသံဒ်ဒီသဒါပိန်လိန်အိန်တန်ဆါ
salmon	ညုန်စဲလမိ
salmonella	စဲလမိနံလုန်တန်ဆါယာ် ၂, စဲလမိနံလုန်အတန်ဆါ,
salt marsh	ထံဟိကပျူပူ, တန်လီလါထံဟိအိန်လုန်ဘါအီ
salt water	ထံဟိ
sample	တန်အိ
sand	စဲး
sandy soil	ဟိန်ခိန်လါအအိန်ဒီးစဲး
sanitary	လါအကဆွဲကဆို့
sap	မၤလီဘျဲးပုၤ, မၤလီဘျဲးလီတီတန်
saprophyte	တန်သးသမူအိန်လါအအိန်တန်အုန်သံကျုန်သံ
saturated fats	တန်အသိတကလုန်
scale	၁. ညုန်အသံဒ် ၂. စီပီ, တန်ထိန် (စက့)
scallop	ချိန်အုန်
scarcity	တန်တကူတလါ, တန်တအိန်တယါ, တန်ယံးတန်စုၤ
scavenger	၁. ဆန်ဖိကိန်ဖိလါအိန်တန်ဘန်အါဘန်သီ, ဆန်ဖိကိန်ဖိလါအိန်တန်လီဆူလီပလုၤ, ဆန်ဖိကိန်ဖိလါအိန်တန်နါအုန်နါကျုန် (အဒိ, လီကတန်)
schizophrenia	သွံန်ပျုန်တန်ဆါ
Schwann's cell	စဲ(လ)လါအအိန်ဘူသလါဖိ
science	စဲအုန်
scientific method	ကျါကျဲလါအဘန်ထွဲဘန်ယးစဲအုန်
scientific theory	တန်ဘျါမိန်ပုၤလါအဘန်ယးစဲအုန်
scientist	ပုၤစဲအုန်ဖိ
scion	ပုၤတုန်ဒိန်ကိန်ဒိန်အဖိအလံၤ
sclera	တန်သလီလါအကးဘါမဲန်ချဲဝါ
sclereid	စဲလဲးအရဲး(ဒ), စဲ(လ)လါ အဒုးအိန်ထိန် ထံးရှူကထါလါတန်မုၤတန်ဘိအပူၤ
sclerosis	ဖံးညုန်အထံးရှူဟဲကျဲထိန်, ဖံးညုန်ထံးရှူတဖန်ဟဲကျဲထိန်ခိန်တန်ဆါအတန်အိန်သးအယိ
scorpion	ပတုၤရဲး
scrotum	နိန်သန်
scurvy	ဘံန်တန်မံန်လီထြဲးတန်ဆါ, စကန်ဘံန်တန်ဆါ
sea anemone	ပိန်လုန်ကုၤလါဖိ
sea cucumber	ပိန်လုန်တလံၤ
sea urchin	ပိန်လုန်သုန်တကလုန်

English	Karen
seal	ပိတ်လက်အိတ် ၊ တံပတ်ခိတ်
sebaceous gland	တံအသိအချ်
sebum	တံအသိလၢအဒိသဒါဖံးဘွတ်
second filial generation	တံသးသမူအိတ်အဖိခံပတီတပတီ
secondary consumer	ပုၤစူးကါတံခံပတီတပတီ
secondary mycelium	တံအယဲၤခံကထာတကထာ
secondary sexual characteristics	မုတ်ခွါကွါဂီၤခံပတီတပတီ
secondary succession	တံဆိတလဲခံပတီတပတီ
secretin	စံကရဲးထု(န)လၢဘတ်တံဒုးအိတ်ထိတ်အီၤလၢပုတ်ဖိတတီ
secretion	တံအထံ ၊ တံထုးထိတ်တံအထံ (အဒိ, တံမုတ်တံဘိအထံ)
sedimentary strata	လၢလီၤဒးအကထာသုတ်တဖတ်
seed	တံအချ်
seed dispersal	ရၢလီၤတံအချ်တဖတ်
seep out	စိုတ်ထိတ်ကွတ်
segment	နီၤဖးလီၤဆူအကုအဒိ
segregation	တံပဲၤဖးနီၤဖး
selection	တံယုထာ ၊ တံလၢဘတ်တံယုထာထိတ်အီၤ
selective breeding	တံလီၤစၢၤလီၤသွတ်လၢတံယုထာအီၤတဖတ်
selective permeability	တံယုထာတံစိုတ်န့ၢ်ဆူထံပူၤသု
selective permeable membrane	တံယုထာတံသလီၤလၢတံစိုတ်န့ၢ်လီၤဆူထံပူၤသု
self-fertilization	တံစးအါထိတ်အဖိလၢ အကစၢ်ဒုတ်
self-pollination	တံစိတ်ခိဖိကမုတ်အပြုးဒုတ်
semen	ပိတ်ခွါအချ်အသုတ်အထံ
semicircular canal	တံအကျိၤကဝီၤကျိၤလၢအအိတ်လၢနၢ်ကဆိအပူၤ
semicircular valve	သးဖျါအနီၢ်တြိ
seminal vesicle	ပိတ်ခွါဆိုးထံထာတ်
semiferous tubule	ကျိၤဘိလၢအဒုးအိတ်ထိတ်ပိတ်ခွါဆိုးထံ
semipermeable membrane	တံသလီၤလၢသွတ်လဲၤခိဖျိ
sensitivity	တံတသုတူၢ်တံ
sensitization	တံတူၢ်တံတန့ၢ်
sensor	ပီးလီၤလၢအိတ်ဒီးစုတ်အတံသုတ်ညါလၢအသုတ်ညါတံတမံၤမံၤမၤအသးဒီးဆၢက့ၢ်တံတဘျီယိ
sensory area	လၢအဘတ်ယးဒီးစုတ်အတံသုတ်ညါအလီၢ်, လၢအဘတ်ယးဒီးနီၤယံၢ်နီၤအလီၢ်
sensory nerve fiber	စုတ်နၢ်အယဲၤ
sensory neuron	စုတ်အနှူၤရီၢ်(န)
sensory receptor	တံတူၢ်လိတ်စုတ်တံသုတ်ညါ
separate	မၤလီၤဆိ
septum	တံအနုတ်
sequence(s)	တံပိတ်ထွဲ (တဖတ်)
series	တံရဲၢ်လီၤအသးတမံၤဘတ်တမံၤ
serum	သွတ်ထံဆုတ်
served as	တံစူးကါအီၤဒ်အမုတ်
sessile	အိတ်လၢအလီၢ်ဒုတ်
setup	ဆိလီၤဟ်လီၤ

English	Karen
sewage	တၢ်အုၣ်တၢ်ဆံၣ်, တၢ်ဘၣ်အဘၣ်သီ
sex cell	တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွၣ်စဲ(လၢ)မိၢ်ဖါ
sex chromosome	ခြီၣ်မိၢ်စိမိၢ်ဖါ
sex hormone	မိၢ်ဖါဟီၣ်မိ
sex organ	မုၢ်ခွါကွၢ်ဂီၤ
sex-linkage inheritance	တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွၣ်မိၢ်ဖါ-လုးကူး(ခွ)
sex-linked gene	ကွံ(န)တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွၣ်မိၢ်ဖါ-လုးကူး(ခွ)
sex-linked trait	တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွၣ်မိၢ်ဖါ-လုးကူး(ခွ)အလုၢ်လၢ်သကးပတ်လီၤဆီ
sexual	လၢအဘၣ်ထွဲဒီးသွၣ်ထံးတၢ်ရူလိာ်
sexual generation	တၢ်ဒုးလီၤစၢၤလီၤသွၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးမုၢ်ခွါသွၣ်ထံးတၢ်ရူလိာ်
sexual maturity	ဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပဲၤလၢမုၢ်ခွါသွၣ်ထံးတၢ်ရူလိာ်
sexual reproduction	တၢ်ဒုးလီၤစၢၤလီၤသွၣ်တၢ်ခိဖျိတၢ်ဘၣ်ထွဲမိၢ်ဖါ/မုၢ်ခွါ
sexually transmitted diseases	တၢ်ဆူးတၢ်ဆါဘၣ်ကူဘၣ်ကံၤခိဖျိမုၢ်ခွါသွၣ်ထံးတၢ်ရူလိာ်
shark	ညၣ်ကမိ
shore	ပီၣ်လဲၣ်နံၤ, ထံကၢ်နံၤ, ထံနံၤ
shortsightedness	လၢအတထံၣ်တၢ်ယံၤ, ကွၢ်တၢ်အယံၤတဖျါဆုံ
shoulder joint	ဖံဘၣ်ခိၣ်ယံကမိာ်
shrub(s)	တပိုင် (တဖၣ်)
Siamese twin	ပှၤတယံၤလၢအမိၢ်ပှၢ်စဲဘူးလိာ်သးလၢအအိၣ်ဖျါထီၣ်လံၤလံၤ
sibling(s)	ဒီးပှၢ်ဝဲ(တဖၣ်)
sickle cell	သွၣ်ဂီၤဖျါစဲ(လ) လၢအကွၢ်အဂီၤဒ်ထးဂဲၣ်
sickle cell anemia	သွၣ်ဂီၤဖျါစဲ(လ) လၢအကွၢ်အဂီၤဒ်ထးဂဲၣ် သွၣ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်တၢ်ဆါ (သွၣ်ဂီၤဖျါ)
side effect	ကသံၣ်အတၢ်ဒိဘၣ်
significance	တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်အခိပညီ, တၢ်အရူဒိၣ်
simple microscope	မဲးခြီၣ်စကီးယီယီ
single-gene trait	ကွံ(န)တခါဒီး အလုၢ်လၢ်သကးပတ်လီၤဆီ
Sino-atrial node (S-A node)	သးဖျါညၣ်ထူၣ်ထံးရှူလီၤဆီ
sinus	နါဒုလီၤကဆီအလီၢ်
siphon	ပီၤဘိလၢတၢ်ထုးထီၣ်ထံ
site	တၢ်အလီၢ်
skeletal muscle	ညၣ်ထူၣ်အယံဖိ
skeletal system	တၢ်ယံအကျိၤအကျဲ
skeleton	ယံတကွီၣ်
sketch	တၢ်ဂီၤတကွီၣ်
skin	ဖံးဘၣ်
skull	ခိၣ်ကု, ခိၣ်ယံ
sleeping sickness	တၢ်မံခုအတၢ်ဆါ
slide	မဲၣ်ထံကလၢအကုဖိလၢတၢ်ကကွၢ်မဲးခြီၣ်စကီး
sludge	ကပံၣ်, တၢ်ဘၣ်အဘၣ်သီ
small intestine	ပွဲၣ်ဆံးဖိ
smallpox	တၢ်ဆါလၢၢ်ထံ
smog	ကလံၤဘၣ်အဘၣ်သီ
smooth muscle	ယုၢ်ညၣ်လီၤဘျဲ
sneezing reflex	တၢ်ကဆဲလၢအကဲထီၣ်ဒုၣ်ဝဲ

English	Karen
soak	စုန်လီလါထံကျါ
soda	စိန်ဒါ
sodium	စိန်ဒါယာန် (မ)
sodium bicarbonate	စိန်ဒါယာန် (မ) ဘဲခဲခဲဘိန်နုး
sodium chloride	စိန်ဒါယာန် (မ) ချိန်ရဲး
sodium ion	စိန်ဒါယာန် (မ) ဆဲန်အိ
soil	ဟိန်ခိန်ညှိထွန်, မာဘဲခဲအာဘဲခဲသိ
soil conservation	တဲရဲခဲသဲကတိဟိန်ခိန်ညှိထွန်
soil depletion	ဟိန်ခိန်ညှိထွန်လဲာ်ကွဲ
soil erosion	တဲအိန်ကလီဟိန်ခိန်ညှိထွန်
solar energy	မုာ်အဲာ်သဟိန်
solid bone	ယံကီလိန်
solute	တဲမပုာ်လီ
solution	တဲကျဲထံ
solvent	လါအပုာ်လီသု
somatic	နီခိကွာ်ဂါနွဲ
somatic cell	နီခိကွာ်ဂါနွဲအဲ(လ)
somatic nervous system	နီခိကွာ်ဂါနွဲထွန်ပျါနဲာ်အကျါအကျဲ
soot	သပူမုာ်
sort	အကလုာ်
source	အခိန်ထံးခိန်ဘိ
specialized	လီအိ
speciation	(တဲမဲတဲာ်မါ)အကလုာ်အိန်ထိန်အသိ
species	စါသွဲ
species diversity	စါသွဲလါအလီအိလီာ်သး
specific	လီတဲာ်လီဆဲး
specificity	အိန်ဒီးကဲာ်စိလီလီအိအိ
specimen	တဲတဲမံးလါတဲာ်ကကွာ်ဒိအဂီ
spectacular	လီကမာကမာန်
spectrum	တဲကပီအလွဲအယဲ
sperm	ပိန်ခွါအချဲအသဲ
sperm duct	ပိန်ခွါအချဲအသဲအကျါ
sperm nuclei	ပိန်ခွါအချဲအသဲနှူချဲ
spermatid	စပာန်မါထူးလါကကဲထိန်ဆိုးထံ
spermatocyte	စပာန်မါထိစူးတဲာ်ဒူးအိန်ထိန်ပိန်ခွါဆိုးထံအခါသးတပတီ
spermatogenesis	တဲာ်ဒူးအိန်ထိန်ပိန်ခွါဆိုးထံ
spermatophyte	ပိန်ခွါဆိုးထံလါအခိန်တဲာ်ခိန်ပုာ်, ဆိုးထံ(လ)
sphincter	ညှိထွန်ကွီသွဲး
spike	တဲခိန်စူ, ဘုဲး
spill	တဲလီလဲာ်
spinal column	ပျါယံဖးခိန်
spinal cord	ပျါယံအနာန်
spinal nerve	ပျါယံထွန်ပျါနဲာ်ဘိ
spindle	လုန်ချဲာ်သဲ

English	Karen
spindle fiber	တံညှပ်ယာ
spleen	ကမိ
splice	တံထိစဲဘူးတံ
splits	မာလီဖး, နီဖး
sponge	ကုပိန်လဲင်, လာအိန်ဒီးအပူဖိတဖန်
sponge bone	တံယံလာအလီကင်ဒီးကုပိန်လဲင် လာအိန်ဒီးအပူဖိတဖန်
spongy layer	တံအကထာလာအလီကင်ဒီး ကုပိန်လဲင်, လာအိန်ဒီးအပူဖိတဖန်
spongy mesophyll	မံင်စိန်ဖု(လ) လာအလီကင်ဒီး ကုပိန်လဲင်, လာအိန်ဒီးအပူဖိတဖန်
spongy tissue	ထံးရှူလာအလီကင်ဒီး ကုပိန်လဲင်, လာအိန်ဒီးအပူဖိတဖန်
spontaneous generation theory	တံသးသမူလာအိန်ထီင်လာ တံသးသမူတအိန်အသံင်အိန်ရံင်
spontaneous mutation	တံအကလုင်ဆိတလဲလာအကထီင်ဒီးန့ဆာင်အသိး
sporangium	စပီရိုက်ကွံယာင်(မ)
spore	တံချိုပြဲကဒံ
spore reproduction	တံဒုးအိန်ထီင်တံချိုပြဲကဒံဖိတဖန်
sporophyte generation	တံဒုးအိန်ထီင်စဖိဖဲတံချိုအစာအသွင်
sporulation	တံဒုးအိန်ထီင်တံချိုတံသုင်ဆံးဖိတဖန်
spot	တံအဖိးဖိ
sprain	စုချးခိန်ချး, ထုင်တလံင်
spray	၁. ကသံင်ဖြိ ၂. ပြိဘင်စိန်
sputum	ကဟး
square	စကွဲယာ
squid	ကုမိန်
stability	တံအဂါအကျါ
stable	ဂါတဟါ
stain	တံဘင်အာ
staining	တံဘင်အာဘင်သိ
stalk	အထုင်
stamen	ဖိအဖါအချံ
staminate flower	ဖိအဖါ
staphylococcus	စတဲးဖံင်လိန်ခိခး(စ)
starch	တံအိန်အထူးအစိ
starfish	ညှပ်ဆင်
statement	လံင်ဟင်ဖျါ
steady state	တံအိန်ဂါကျါအပတီ
stem	အထုင်မိာ်ပှါ
stereomicroscope	စတံရံင်အိန်မဲးခြိန်စကီး
stereoscope	စတံရံင်အိန်စကီး
sterile	တံအိန်ဒီးအချံအသင်
sterility	ချံသင်ကျါတအိန်
sterilization	တံမာသံတံအယူးအယာ
sterilizing	မာသံအယူးအယာ
sternum	သးနါပှါအယံ
steroid	ကံစတဲးရဲး
stethoscope	စတဲင်သိင်စကီး. (တံပိးတံလီလာကသံင်သရင်သူဝဲဒ်သိးကကနုင်ပှါဆါအသးဖျါခံင်)

English	Karen
	ဒီးသါထိုင်သါလီအဂီ
stigma	ဖိအမိဘိအချံ
stimulate	မုတ်ကဝီမၤစၢၤတၢ်မုတ်ဘိလၢကဒိၣ်ထိုင်
stimuli	တၢ်လၢအဟ့ၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ
stimulus	တၢ်လၢအထိုင်ဟူးထိုင်ဂဲၤထိုင်တၢ်
stinging cell	စဲ(လ)တကလုာ်
stock	ဟ်ဖိုင်ဟ်တံၤ
stolon	တၢ်မုတ်ဘိအဒုဖိတဖၣ်
stomach	ဟၢမၤ
stomata (stoma)	တၢ်ပူၤဖိလၢအအိၣ်လၢစဲ(လ)လၢအဖိၣ်ပံးတၢ်
storage	တၢ်ဟ်ကီၤ
storage tissue	ထံးရှူလၢတၢ်ဟ်ကီၤယၢ်အီၤ
strains	တၢ်ဆိတလဲတၢ်အကွၢ်အဂီၤ
strand	ဟ်အီၤလၢတၢ်လီၤဖဲအဟူးဝးတသ့
stream	ထံဖိကျိၣ်
streptococcus	စကြးထိုင်ခိး(စ)
streptomycin	စကြးထိုင်မဲးစု
striated muscle	ညၢ်ထူၣ်အကျိၣ်
strip	အပူၤဖးထီ
strip cropping	တၢ်သ့ၣ်တၢ်မုတ်ဘိလၢအကျိၣ်ဖးထီ
stroma	စကြိမၣ်
structural formula	ဖိၣ်မူၤလၢလဲၤအသးဒ်အဂ့ၢ်အဝီတဆိဘၣ်တဆိ
structure	တၢ်ဟ်ဖိုင်ဆိလီၤဟ်လီၤအီၤ
style	ဒူးအိၣ်ထိုင်တၢ်အကွၢ်အဂီၤ
subsoil	ဟီၣ်ခိၣ်လၢအဖိလၢတကကြၢၤ
subspecies	တၢ်သးသမုအိၣ်အကလုာ်တမံၤယီ
substance	တၢ်အသံးအကၢ်, တၢ်အမိၢ်ပုၤ
substrate	တၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ဆိတလဲ
succession	တၢ်လၢအပိၣ်ထွဲထိုင်အံၢ်
sucker	တၢ်ဆူးန့ၢ်တၢ်
sucrase	အဲ(မ)လၢအမၤဘျဲးတၢ်ဆါလၢကကဲထိုင်ကလူခိး(စ)
sucrose	အံၤသၣ်ဆါလၢတၢ်မၤန့ၢ်အီၤလၢထံပိၣ်ဒီးအဂၤတဖၣ်
suction pressure	တၢ်ဆူးထူးထိုင်ကွၢ်တၢ်ဆိၣ်သနံး
sulfa drug	ကသံၣ်စၣ်(လ)ဖၣ်
sulfur	စၣ်(လ)ဖၣ်
sulfur dioxide	စၣ်(လ)ဖၣ်ဒဲၣ်အိးစဲး
superior vena cava	သွံၣ်ကျိၣ်ဖးဒိၣ်လၢအဟဲလၢခိၣ်, ကိာ်ဘိ, စုခံခိးန့ၢ်လီၤဆူသးဖျၢၣ်လၢအထွဲအဖိခိၣ်တကဟ
surface tension	တၢ်အမဲၣ်ပံးခိၣ်တၢ်ထူးပံး
surgery	ကူးကွဲးယါဘျါ
surrogate parent	ပုၤဒၢန့ၢ်ပုၤအဖိ
surround	တၢ်အိၣ်ဝးတရံး
survival	တၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်သံ,

English	Karen
survival of the fittest	ပှ၊ မ့တမ့၊ တာ်လာအဖွဲးကတာ်ကမူဝဲ
survive(d)	ပှ၊ဖျဲး(တှာ်)
suspension	တာ်ပာ်ပတုာ်တာ်မိကိာ်
sustainable use	တာ်စူးကါအီလါအိာ်ကါအိာ်ခိး
suture	တာ်ဆးတာ်ပှ၊လီာ်
swamp	ကပှ၊
sweet gland	ကပာ်အချံ
swim-bladder	ညာ်ကလံးဒါ
symbiosis	တာ်လာအသးသမူအိာ်ခံခါမါစါလီာ်အသး
symbiotic	တာ်အိာ်သကိးယုာ်တပှ၊ယီ
sympathetic	လာအသးကညါတာ်ညါ, လါအဒိသုာ်ဒိသး
sympathetic nervous system	နာ်လာအမါရူထီာ်သးစံာ်အတာ်မါအကျါအကျဲ
symptom	တာ်ဆါပနီာ်
synapse	နာ်အစ(လ)ခံခါအဘာ်စါတာ်လီာ်လီာ်ဟီ
synthesis	တာ်ပာ်ဖိုာ်ယုာ်တာ်ဒိသိးကလဲထီာ်တာ်တမံ
synthesize	တာ်ပာ်ဖိုာ်ထီာ်တာ်တပှ၊ယီ
synthetic circulation	တာ်ဒူးအိာ်ထီာ်အီဒီဖိုက်အကျါအကျဲအတာ်လာတရံးသး
systole	သးသွံးလီာ်အဆါကတီာ်
systolic pressure	သးသွံးလီာ်အဆါကတီာ်တာ်ဆိာ်သနံး
T	
tadpole	ဘာ်, ဘာ်ဘီ, ဘာ်ခာ်
taiga	သုာ်ပှ၊လာအအိာ်လာကလံးစီးအမဲရကါ
tail fin	ညာ်အရ, ညာ်အဒံး
tanker	ကဘီပဒါတာ် (လာအဆုာ်သီလာအဟါဖါပှ၊), ကဘီပဒါသိ ၂, သီလုာ်ပဒါး (လာအဆုာ်ကျဲတံး မ့တမ့၊ တာ်အထံအနီအကလုာ်ကလုာ်)
tap root	တာ်အဂံာ်မိာ်ပှ၊
tapeworm	ထီးကလဲာ်ကဘျာ်
tar	ကျဲတံးအုာ်
taste bud	ပှ၊အရီဖျါာ်ဖိ
taxonomy	တာ်သုနီာ်ဖးတာ်ကလုာ်ပိညါ
Tay-Sachs disease	စဲသွံာ်တာ်ဆါတကလုာ်လာအဒူးအိာ်ထီာ်တာ်မဲာ်တထံာ်တာ်ဒီးလီာ်ဘျု
technique	တာ်မါအကျါအကျဲ, တာ်မါအကျါအကျဲ
technology	စဲးဖိကဟာ်ပိညါ
telophase	ထဲလိဖူး(စ), မံာ်အိးစူး မ့တမ့၊ မံထိးထူးအကတာ်တပတီာ်
temperate deciduous forest	သုာ်လုာ်လီာ်ချါာ်ပှ၊
temperate zone	တာ်လာဟီာ်ကဝါသုာ်ပှ၊, တာ်လီာ်အိာ်လာတာ်ကီာ်တာ်ခုာ်လီာ်ကဝါ
temperate inversion	တာ်လာဟီာ်ကဝါဘီးခိာ်ခံတာ်
template	တာ်ကဘျာ်အဒီ ၂, တာ်အကုာ်အဂီအဒီ,
tend to	ကဲထီာ်အသးသု
tendon	ထူာ်ပှ၊
tentacle	တာ်ဖိတာ်ယာ်အမ့, တာ်ဖိတာ်ယာ်အနီးဆူာ်
terminal bud	ဖိအဘိာ်လာအထူာ်မိာ်ပှ၊ခိာ်ထိး
termite	ပအူး

English	Karen
terrace	တၢ်ပၤခိၣ်လိၤပတီၢ်တဆိတဆိလၢကစၢၢ်ကပၤ
terrestrial	လၢအဘၣ်ယးဒီးဟီၣ်ခိၣ် ၂. လၢအဆိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်. လၢအဖဲထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်
terrestrial biome	တၢ်မူတၢ်ဖဲအလီၢ်ကဝီၤ, တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိၣ်ဒီး ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဆိၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဖိခိၣ်လၢ တၢ်နီၤဖးလိၤအိၣ်ခိၣ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခုၣ်ဒ်သိးဒီး အိၣ်သကိးလၢတၢ်လီၢ်တပူၤယီၤအပူၤ
territory	အဆၢ
test cross	တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤကွၢ်တၢ်
testis	ခံၣ်ချံၣ်
testosterone	နီၤဖးလိၤမၤကွၢ် တၢ်လီၤစၢၤလွဲၤသွဲၣ်
tetanus	ခၣ်အုၣ်တံၢ် (တၢ်ဆါ)
tetrad	တ
tetraploid	ပှၤတဂၤ မ့တမ့ၢ် စဲ(လ)လၢအိၣ်ဒီးခြိၣ်မိၣ်စိလွံၢ်စ့ၣ်
thalassemia	သွံၣ်ဂံၢ်စၢ်
theory	တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်
theory of use and disuse	တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်လၢတၢ်စူးကါအိၣ် ဒီးတၢ်တစူးကါအိၣ်
therapy	တၢ်ကူစါယါဘျၢတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ
thermal pollution	ထံကျိထံကွၢ်တဖၣ်အတၢ်ကီၢ်အါထီၣ်
thicker	တီၣ်ခိၣ်
third-level consumer	ပှၤစူးကါတၢ်သၢပတီၢ်တပတီၢ်
thoracic duct	တၢ်ထံကျိၤဖးခိၣ်
thorax	သးနီၤပှၢ်
threshold	၁. ယီၤလိၤဆဲး, ကျဲၤစၢၤ, ဝဲတြီအကျဲၤစၢၤ ၂. တၢ်အခိၣ်ထံး, တၢ်စးထီၣ်သးအခိၣ်ထံး
thrombin	သရီၣ်ဘု(န), မၤစၢၤတၢ်လၢကမၤကီၣ်လိၣ်ထီၣ်သွံၣ်
thromboplastin	မၤဒုးအိၣ်ထီၣ်သရီၣ်ဘု(န), မၤစၢၤစ့ၢ်ကိးလၢ တၢ်လၢကမၤကီၣ်လိၣ်ထီၣ်သွံၣ်
thrombosis	သွံၣ်ကျိၤတံၢ်တၢ်ကွၢ်
thrombus	သွံၣ်ကီၣ်လိၣ်, သွံၣ်ကီၣ်လိၣ်လၢ အိၣ်လၢသးဖျၢၣ်ဒီးသွံၣ်ကျိၤပူၤ
thymine	သါယါမု
thymus gland	သါမး(စ) အချံၣ်, တၢ်အချံၣ်လၢအိၣ်လၢဖိသၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်သိးသးနီၤပှၢ်ဖိလၢ
thyroid gland	သဲးရဲးအချံၣ်
thyroid-stimulating hormone (TSH)	ဟီၣ်မိၣ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်သဲးရဲး
thyroxine	သဲးရဲးစ့(န), ဟီၣ်မိၣ်လၢအဖဲထွးထီၣ်လၢ သဲးရဲးချံၣ်ပူၤ
tibia	ခိၣ်လုၢ်မိအယံ
tissue culture	တၢ်ဘုၣ်ယၢ်ထံးရှၢၤ
tissue fluid	ထံးရှၢၤအထံ
tissue(s)	တၢ်ညၣ်ယဲၤ(တဖၣ်)
tobacco	ညါသူး
ton	တၢ်, ယူနဲးလၢပှၤထီၣ်တံၢ်တၢ်အယၢ
tongue rolling	တၢ်လုၣ်တဝံးပျၤ
tonsil	ခၣ်ချံၣ်
tonsillitis	ခၣ်ချံၣ်ညိး
tooth decay	မဲယၢ်အိၣ်
tooth root	မဲအဂံၢ်
toothpick	နီၣ်ခဲးမဲ

English	Karen
topsoil	ဟိန်ခိန်ညှပ်ထွန်လၢအဖိခိန်တကထာ
toxic	လၢအဆိန်ခိးအစုန်
toxin(s)	ဘဲးထံရံယါအစုန်ထိန်
trace element	က်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢဘၣ်တၢ်ထိန်န့ၢ်အီၤတဆဲးတက့ၢ်
trachea	ကလံၤကျိၤ, ကလံၤကျိၤလၢကိၣ်ယုၢ်ပုၤ
tracheophyte	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိလၢအိန်ခိးတၢ်အီၤကျိၤ
trade-off	တၢ်ဟ့ၣ်ခိလဲလိၣ်သးယၢ်ခိယၢ်ခိ
traffic	ပုၤမ့တမ့ၢ်တၢ်ဖိလံၤတဖၣ်အတၢ်သုးအသးဖဲတၢ်လီၢ်တတီၤဆူအဂၤတတီၤ
trait(s)	လုၢ်လၢသကဲၣ်ပဝးလီၤဆီ(တဖၣ်)
transcription	တၢ်ကွဲးနီၣ်တၢ်, တၢ်တမံၤမံၤလၢဘၣ်တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢတၢ်ကွဲးအပူၤ
transduction	တၢ်ဆုၢ်က့ၤန့ၣ်ထုးတၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢ ဘဲးထံရံယါၣ်ဖဲ(လ)အဘၣ်စၢၤ
transfer	တၢ်ခိဆုၢ်
transfer RNA (t RNA)	တၢ်ဆုၢ်အၣ်(ရ)အဲၣ်အ့ၣ်
transformation	တၢ်လဲလိၣ်အက့ၢ်အဂီၤ
transfusion	တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်
transgenic	လၢအစၢၤအသ့ၣ်ရံၣ်အကလုၢ်အါ, လၢအကးပြု, လၢတၢ်ဆိတလဲကျိၣ်ကျိၣ်အစၢၤအသ့ၣ်
translation	တၢ်ကွဲးကျိၣ်ထံက့ၤတၢ်, တၢ်ဆိတလဲတၢ်က့ၢ်တၢ်ဂီၤတမံၤဆူတၢ်အဂၤတမံၤ
transmission	တၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲၣ်
transmit	ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲၣ်, ရၤလီၤအသး
transpiration	တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ်ကလံၤ, တၢ်မၤသးထီၣ်အထံ
transpiration pull	တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ်ကလံၤ, တၢ်မၤသးထီၣ်အထံအတၢ်ထုးထီၣ်တၢ်
transplant	တၢ်ကွဲးတၢ်ကါလၢဘၣ်သးတၢ်ကူစါယါဘျါနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤလၢအဟးဂီၤတမံၤခိးအဂုၤအဂၤလၢဘၣ်တၢ်မၤပုၤက့ၤအလီၢ်လၢတၢ်တမံၤလၢပုၤအဂၤတဂၤအဆိန်
transport system	တၢ်ဝံစီၣ်တီဆုၢ်သန့
transverse colon	ပံၣ်ဖးခိၣ်လၢ အဆိန်ခိၣ်တူၣ်သးအခၢၣ်သး
trauma	တၢ်ဆါလၢသ့ၣ်လၢသး မ့တမ့ၢ် နီၣ်ခိလၢတၢ်မၤန့ၢ်အီၤလၢတၢ်ဘၣ်ခိဘၣ်ထံးအယိ
treatment	တၢ်ကူစါယါဘျါ
treat	ကူစါယါဘျါတၢ်
trend	တၢ်လၢမိၣ်ကဲထီၣ်သး
trial	မၤကွၢ်
triceps	စုန့ၣ်အညှပ်ထွန်
trilobite	ပိၣ်လဲၣ်တၢ်ဖိယၢ်တကလုၢ်
translocation	ခြိၣ်မိၣ်စိအတၢ်ဆိတလဲသး
triple-beam balance	တၢ်မၤဘၣ်လိၣ်ခိးတၢ်ကပၤယဲၤသၢခါ
triplet code	ခိး(၆)သၢခါ
triploid	တၢ်ဘၣ်ထွဲးခိးတၢ်သၢမံၤသၢခါ
trophic level	ထီၣ်ဖးအပတီၢ်
tropical rain forest	တၢ်ကိၢ်ခါလီၢ်ကဝီၤသ့ၣ်ပုၤ
tropical zone	တၢ်ကိၢ်ခါဟိန်ကဝီၤ
tropism	ထရီၣ်ဖံစၢၣ်, တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိတဖၣ်လူၤပိၣ်မုၢ်တၢ်ကပီၤအဆူ
trypsin	ထွဲစပု, ပံၣ်အ့ၣ်ဖဲ(မ)လၢ အမၤဘျဲးတၢ်အိန်
tuber	တၢ်အကမိၣ်ကမဲၣ်
tuberculosis	တၢ်ပသိၣ်ဆါ

English	Karen
tubing	ထေး, ဖျားစထူး, လီခီသိုးတဖန်အထိ မှတမ့် ကျိဘိအထိကတော်တဖန်
tubule	(တော်ဆီလီကျိဘိဆံးဆံးဖိ, လီဆီဒေတ်တော်လ၊ ဆန်ဖိကီဖိအပူ, လ၊ဆိန်လ၊ ကလှော်ပူ
tumor	တော်ကီလိန်
tundra	ထါဖြိုသွန်ပှ်
turbidity	တော်လ၊အနု
turgid	တော်ကဖိထိန်
turgor pressure	ဂံတော်ဆိန်သနံး
Turner's syndrome	ထ၊န၊ဂံတော်ဆိကွန်ပနိန်, စ၊သွန်တဘန်လိန်ဘန်စးအယိ, ဝိန်မုန်လ၊ဆိန်ဒီးတော်ဆိပနိန်ဆိန်ထဲဖြိုမိန်စိတဘိ, ငှးဆိန်ထိန် တော်လ၊ထိန်လဲထိတဘန်ဘျီးဘန်ဒါဒီးဖိတဆိန်
typhoid	တော်လီကီပုန်ညိး
U	
ulcer	ကဖုပူလီ, တော်ပူလီ
ulna	စုယံလ၊အမဲင်ညါတဘိ
ultracentrifuge	စဲးလ၊အတရုံးဆူဒီးဒုံးဆိန်ထိန်တော်အဂံလ၊တော်အခါဂံသးလ၊ကနီဖးတော်အသံးဒီးတော်အထံအနိ,
ultrafiltration	တော်မ၊ကဆိုတော်လ၊ဆီလထြိုဖုလထ၊ဂံရူဂံ
ultrasound	တော်ဒီကွန်နီခိအကွန်ဂီဒွဲ
ultraviolet light	တော်ကပီယဲလုး
umbilical cord	ဒုပျံ
umbilicus	ဒုပူ
undergo	ဘန်သဂံ, ထိန်ဘန်တူဘန်, လဲခီဖျိဘန်
unicellular	လ၊ဆိန်ဒီးစဲ(လ)တခါစီ
universal recipient	တော်ဒီကွန်နီခိအကွန်ဂီဒွဲ
unsaturated fats	တော်အသီလ၊တော်တပုန်အီဒီးဘန်
uracil	ယူဂံရန်စံ(လ)
uranium	ယူဂံရန်နံယ၊(မ)
urban desert	ဝုန်မဲးမုန်ပျိ
urbanization	တော်ဒုးကဲထိန်ဆူဝုန်
urea	ဂံတခါလ၊အဆိန်လ၊ဆိန်ပူ
urease	ယူရုံး(စ)
ureter	ကလှော်ဆူဆိန်ဒါကျိ
urethra	ဆိန်ကျိ
uric acid	ဆိန်အဲးစုး
urinary bladder	ဆိန်ဒါ
urinary system	ကျိကျဲလ၊အဘန်ယးဒီးဆိန်ကျိ
urine	ဆိန်, (ပု၊ကညိ, ဆိန်ဖိကီဖိ) အဆိန်
uterine lining	ပု၊ကညိအဆိန်
uterus	ဒါလီ
utilize	သူလ၊အဘျူးဆိန်, စူးကါလ၊အဘျူးဆိန်, စူးကါအီသုသု, သူအီသုသု
V	
vacant	လ၊အလီဟိ, လ၊အလီဖျိုလီဟိ, လ၊ (တော်ဆိကမိန်) တဆိန်နီတမံ

English	Karen
vaccinated	လၢအဆဲး/ဟံးန့ၢ်ကသံၣ်ဒီးသဒၢ
vaccination	တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒၢ
vaccine	ကသံၣ်ဒီးသဒၢ
vacuole(s)	တၢ်အလီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကမိထံ, တၢ်လီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကမိထံလၢစဲထီၣ်ဖလါစမါအ စဲ(လ) အပူၤ, ဘၣ်တၢ်ကျၢၢ်ဘၢယၢ်အိၤလၢတၢ်အသလီၤဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်အထံအနီၤလီၤဆိတ ကလုာ်
vagina	ပိာ်မုၢ်က့ၢ်ဂီၤ
valid	လၢအအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤ, လၢအဖိးလိာ်သးဒီးသဲစး
valine	အမံၣ်နီၣ်အဲးစးလၢအရူၤဒိၣ်, ဖြိၣ်ထံ(န)လၢကျဲၣ်ကျိၤယုာ်လိာ်သး
valuable	လၢအလုၢ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ်, လၢအကဲဘျးကဲဖိၣ်, လၢအရူၤဒိၣ်, လၢအကါဒိၣ်, တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပူၤ ဒိၣ်, တၢ်ကပူၤကၢကလံၤ, တၢ်ကယၢကယဲလုၢ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ်တဖၣ်
valve	နီၣ်တြီၤ, တၢ်အပူၤလၢအအိးထီၣ်ဒီးတြီၤထံ မ့တမ့ၢ် ကလံၤ မ့တမ့ၢ် လီၢ်ဂံၢ်
vane	တၢ်ပိးတၢ်လီၤဒုးန့ၢ်ကလံၤအူတၢ်အကျိၤ, ကဟၣ်အဒဲး (ကလံၤကဟၣ်အဒဲး, ထံကဟၣ် အဒဲး), ပျၢ်အဒဲး
variability	တၢ်လၢအလဲလိာ်အသးသ့, တၢ်လၢအတဖိးမံလိာ်သးဘၣ်, တၢ်လၢအတဂၢ်တကျၢၤ
variable	လၢအလဲလိာ်အသးသ့, လၢအလီၤဆိသ့, ကဒံကဒါ, တဂၢ်တကျၢၤ, လၢအတဖိးမံလိာ် အသးဘၣ်
variable factor	တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤသးအကလုာ်ကလုာ်
variation	တၢ်ဆိတလဲ, တၢ်လဲလိာ်, တၢ်လီၤဆိ, တၢ်အကလုာ်ကလုာ်
variegated leaf	တၢ်အလၢလၢအလုၢ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်
variety	တၢ်အကလုာ်ကလုာ်, တၢ်လီၤဆိ
various	လၢအိၣ်အကလုာ်ကလုာ်, တဘျးမံၤတဘျးကလုာ်
vas deferens	ဆိုးထံအပီၤဘိ
vascular bundle	သွံၣ်ကျိၤအကဒိၣ်
vascular cylinder	သွံၣ်ကျိၤအပီၤဘိ
vascular plant	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိလါဟ့
vascular ray	သွံၣ်ကျိၤအယဲၤ
vascular system	သွံၣ်ကျိၤလဲၤတရံးအကျိၤအကျဲ
vascular tissue	သွံၣ်ကျိၤအထံးရှူ
vasoconstriction	တၢ်မၤအံၣ်လီၤသွံၣ်ကျိၤအတက့ၢ်
vasodilation	တၢ်မၤလဲၤထီၣ်သွံၣ်ကျိၤ
vasopressin	ဘၢၣ်စိၣ်ဖြဲၣ်စ့ၣ်ဟီၣ်မိ, ဟီၣ်မိလၢအထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂါထီၣ်ကလုာ်ပီၤဘိလၢကစုၢ်သံးတၢ်အ ထံဒီးမၤအါထီၣ်သွံၣ်အတၢ်ဆိၣ်သနံးခိဖျိထူးယးသွံၣ်ကျိၤ
vector	တၢ်အဒိၣ်အထီ, တၢ်အက့ၢ်အဂီၤ, တၢ်အကျိၤ, တၢ်န့ၢ်တၢ်, တၢ်သးသမူလၢအစိာ်ခိာ် တၢ်ဆါ နံအမ့ၢ် ပစိၤ, သၣ်ဘုလါ
vegetation	တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒ်တၢ်မဲတၢ်မါအသိး, တၢ်မဲတၢ်မါ
vegetative propagation	တၢ်ဒုးအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ/တၢ်မဲတၢ်မါ
vein	သွံၣ်ကျိၤကျိၤ, ထူကျိၤစုကျိၤ, ဟီၣ်လံာ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤအကျိၤ, တၢ်အကျိၤ (လၢသ့ၣ်လၢ အလီၤ, တၢ်ဖိယၢ်အဒဲးဆုလီၤ)
vena cava	သွံၣ်ကျိၤမိၢ်ပျၢ်/သွံၣ်ကျိၤမိၢ်ပျၢ်ဖးဒိၣ်
venereal disease	ယဲသဲတၢ်ဆါ
venous flow	သွံၣ်ကျိၤယွၤ
ventral	လၢအဘၣ်ယးဒီး ဟၢၤဖၢ/သးနါပျၢ်
ventral blood vessel	ဟၢၤဖၢ/သးနါပျၢ်အသွံၣ်ကျိၤ
ventral nerve cord	ဟၢၤဖၢ/သးနါပျၢ်နါၣ်အထူၣ်အပျၢ်

English	Karen
ventral root	(ညှပ်, ဆင်ဖိကီဖိ) အဟာမာ/သးနါပှ်အဂံ
ventricle	သးဒေးကအိလတ်, ခိန်နုန်အဒေးကအိ
venule	သွံင်ကျါအဆဲးဆဲးဖိ
Venus's-flytrap	ဝံနား(စ)ဖိနါ
vertebra(e)	ပျိုယံအဆာ
vertebral column	ပျိုယံမိာ်ပှ်
vertebrate(s)	လၢအိန်ဒီးအပျိုယံ
vesicle	ကဖိထံ
vessel	ကဘီ, ချဲဖးဒိန်, တၢ်ပှ်တၢ်လီၢ်လၢတၢ်ဒေသံသ့, သွံင်ကျါ
vestigis	တၢ်အိန်ဒီးလီၤတၢ်တၢ်တဲးဖိ
vestigial	လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်အကျါအိန်ဒီးလီၤတၢ်
vigorously	လၢတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤအပှ်
villi	ထံးရှုအသလီဆဲးဆဲးဖိ
villus	ထံးရှုအသလီဆဲးဆဲးဖိတဖၣ်
viral disease	တၢ်ဆါအယၢ်, တၢ်ဆါအဘဲရး(စ)
virus	ဘဲရး(စ)
viscera	က့ၢ်ဂီၤနွဲ
visceral muscle	ယုၢ်ညှပ်ထုၣ်လၢက့ၢ်ဂီၤနွဲပှ်
visible spectrum	တၢ်ကဝီၤအလွဲၢ်အယၢ်လၢဘၣ်တၢ်ထံၣ်အီၤသ့
vital	ဘၣ်ယးဒီးတၢ်မူ, လၢအလီၢ်အိန်ဒဲ, လၢအမ့ၢ်တၢ်အမိာ်ပှ်, လၢအမ့ၢ်တၢ်အဒိန်အမ့ၢ်
vital capacity	ကလံၤအသံးအကၢ်ပဲၤအံၤပဲၤန့ၤ, ကလံၤအသံးအကၢ်လၢအထွးထီၣ်လၢပသိၣ်အပှ်ပ ကသါန့ၣ်လီၤယီၢ်ယီၢ်အခါ
vitamin	ဘံးတၢ်မံၣ်
viviparous	လၢအိန်ဒီးအခိန်လွံၢ်ခိ
vocal cords	ကလုာ်အဘီ, ကလုာ်အထုၣ်
volume	(လံာ်) ကတြုၢ်, တၢ်သိၣ်အဒိန်အဆဲး
voluntary action	တၢ်သးအိန်ဒီးမၤစၢၤတၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
voluntary behavior	တၢ်ဒိသ့ၣ်ပၢ်သးလၢအသးအိန်ဒီးမၤစၢၤတၢ်
voluntary muscle	ယုၢ်ညှပ်ထုၣ်လၢအမၤစၢၤတၢ်
volunteer	ပှ်မ့ၢ်သးမၤကလီၢ်တၢ်
W	
waiting	အိန်ခိး
walnut	သုထိးဖၣ်, တၢ်ချံတၢ်သၣ်လၢအကုကီၤကနံတကလုာ်
warm-blooded	လၢအသွံၣ်ကလၢၤ, လၢအသွံၣ်လၢၤ
warning coloration	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်တၢ်အလွဲၢ်
waste	လၢတအိန်ဒီးအထွးအစီ, လၢအဟးဂုၢ်ဟးဂီၤ
water potential	တၢ်အိန်ဒီးထံအကၢ်အစီ
water vascular system	သွံင်ကျါအထံအနီၢ်အတၢ်လဲၤတရံး
water-cycle	ထံအတၢ်လဲၤတရံး
wavelength	ကွဲၤလုလီၤလပီၤအကျါအတၢ်ဒုၣ်စၢၤ, တၢ်ဒုၣ်စၢၤလၢကွဲၤလုလီၤလပီၤကျါခံခါအဘၣ်စၢၤ
wax layer	ကနဲယိးအကထၢ
weasel	ခိယိလး, ဝံၤစီၤခိၤ
weather	မူခိန်ကလံၤသိၣ်ဂီၤ

English	Karen
weathering	တူင်နိုခိင်ကဲ, အိင်ဂါအိင်ကျါ
web	ကပီလုၤ, ပှ်ဘျးစဲ, ဆင်ဖိကီဖိလၢအခိင်လၢစဲဘျး
weed killer	ကသံင်မၤသံနိင်
wetland	ဟိင်ကဝီၤစုင်စိင်
wet-mount slide	မဲင်ကလၢကွဲဖိ, တါမၤကွဲတါဆါအိအဲင်ကလၢကွဲဖိ
whale	ညှိလူခိင်
wheat	ဘုကူၤ
white blood cell	သွံင်ဝါဖျါင်တဖၣ်
white corpuscle	သွံင်ဝါဖျါင်တဖၣ်
white matter	နၢင်ထံးရှုးဝါတဖၣ်, ခိင်န့ၣ်ဒီးပျီၤယံအနၢင်ထံးရှုးဝါတဖၣ်
whole blood	သွံင်ပွဲၤပွဲၤ
whooping cough	တါကူးဖးထီ
wildlife conservation	တါရဲၣ်သဲကတိၤတါမံၤလၢ
wilt	လီၤညှံးလီၤဘဲ/လီၤဘီ
wind break	ပီးလီၤဒိသဒါကလံၤ
wind erosion	ကလံၤအူလုၤကွဲတါ
wind pollination	ကလံၤစိၣ်ခိဖိကမူၣ်/ဖိအပြုး
windpipe	ကလံၤကျါ
wingspan	တါဒုၣ်စၢၤလၢဒံးဆုအကတါခံခိခံကပၤလၢအဘၢၣ်စၢၤ
within	လၢအပူၤ
womb	ဒၢလီၢ်
woody fiber	သ့ၣ်အယဲၤ
woody stem	သ့ၣ်အထုၣ်မိၢ်ပှ်အကျါ
woolly mammoth	ကဆိတံၢ်လၢပျါၤလၢအဆူၣ်ထီအမဲစွဲၣ်ထီ
worker bee	ကနဲလၢအမၤတါ
worm	ထိးကလဲၣ်, တါအယၢ်, ထးပဝံၣ်အကွီၤသဝံး, ပုၤလီၤသးဘၣ်အါ
X	
xanthophyll	စဲသိဖံ(လ), နူဆၢၣ်အလွဲၢ်
xanthoproteic test	စဲသိဖြိထံး(န)တါမၤကွဲ
X-chromosome	မုၢ်-စၢၤသွံင်ဂံၢ်ထံးဖြိခိင်စိ
xylem	သွံင်ကျါထံးရှုးလၢအဆူၣ်ထံ/ထံပီၤဘီ
Y	
Y-chromosome	မုၢ်-စၢၤသွံင်ဂံၢ်ထံးဖြိခိင်စိ
yeast	ကိၣ်မံၣ်
yeast fermentation	တါမၤဖးထီၣ်ခိကိၣ်မံၣ်အသိး
yolk	ဆိခိၣ်သကီၤဘီ
yolk sac	ဆိခိၣ်သကီၤဘီအထၢၣ်ဖိ
Z	
zonation	တါနီၤဖးလီၤလၢအဟိၣ်ကဝီၤဒုၣ်စဲအပူၤ
zooplankton	တါမူတါမဲလၢအိၣ်ထီၣ်ဖိလၢထံဖိခိင်

English	Karen
zygote	ဒါလီပုၤဖိသၢ်ကီၢ်လိၣ်